

'Én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo koni s'ín kiskii San Lucas

'Én xi kiskii-la Teófilo jè Lucas

¹ Kjoa kixi xi komà jjiin naxandá it'aà ts'e Cristo, jye kjin ma-ne xita xi kiskii chiba

² koni s'ín tsakóya-najen jña xita xi xkon kijt-seè-ne skanda tãts'en-la kjoa, tijñà-ne xi kis'e-la xá nga kisika'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoa ts'e Cristo.

³ Ngaji Na'èn Teófilo xi 'ño ndeè, tikoáá 'an, ndaà sasén-na nga tikjiil-lè xojon jè, koni s'ín tjín nga jngoò ijngoò skoya kjoa; ndaà tsohotsji-jñaà yije skanda tisa tãts'en-la kjoa

⁴ mé-ne nga isa ndaà jcha-ne kjoa kixi xi ngui kos'ín tjín, jña 'én xi k'oas'ín tsakóya-lè xita.

'Én xi küchja jngoò àkjale-la Nainá nga iskanjts'ín Juan xi kis'iin bautizar xita

⁵ Koi nachrjein k'e nga jè tjina xitaxá ítjòn Herodes ján nangui Judea, tjina jngoò no'mii xi Zacarías 'mì xi tje-la ts'e Abías. Jè Zacarías tjín-la chjoón xi Elisabet 'mì xi tikoá tje-la ts'e Aarón.

⁶ Jña ingajò, xita kixi-né nga nguixkon Nainá. Síkitasòn yije-né ngats'iì kjotíxoma-la Nainá.

⁷ Tsjin-la ixti; jè Elisabet, chjoón 'ndi-né; ingajò, jyeé 'ño xita jchinga.

⁸ Jngoò nachrjein, jña xita no'mii xi síxakjoò Zacarías, jña tsako-la nga kisixá nguixkon Nainá.

9 Koni s'ín tjin kjotíxoma xi ts'e no'miì Israel, tsako-la suerte Zacarías nga jahas'en ni'ya tsjeè-la Nainá, ya iya ingo ítjòn, nga jè kòkà chrjongó-la Nainá.

10 Jè hora k'e nga tì chrjongó-la Nainá ngats'iì xita naxandá, yaá títsajna nditsin nga nchichjat'aà-la Nainá.

11 Jè Zacarías tsatsejèn jngoò-la àkjale-la Nainá xi síjna kixi ya ngobà kixi-la ñánda tìsòn chrjongó-la Nainá.

12 Jè Zacarías k'e nga kijtseè, tà kjòxkón-la, tà kitsakjòn-né.

13 Tanga jè àkjale-la Nainá kitsò-la:

—Ngaji, Zacarías, kì tsakjoòn-jèn; jè kjoa bìtsi'ba-lè jye kina'yà-la; jè choón-lè Elisabet, jts'ín jngoò-la ki'ndí x'in; k'oaá s'ín kít'aà 'ín-la nga Juan k'oín.

14 'Ñó s'e-lè kjotsja. Koi kjoa-la nga jè ki'ndí xi jts'ín, kjìn xita kjotsja-la.

15 Xita ítjòn kijná nga nguixkon Nainá; mìkiì xán sk'oí nga xó k'oaá s'ín kitjaàjìn-ne; Inima Tsjeè-la Nainá sijiìn inima-la skanda tik'e-ne nga tisa tijná'ya'ma indso'ba nea-la.

16 Xi it'aà ts'e, kjìn xita naxandá Israel koófat'aà-la Nainá.

17 Jè kjoì ítjòn-la Na'èn-ná. Sijiìn inima-la nga'ño xi kisikjeén jè Elías xita xi kiichja ngajo-la Nainá. Inima-la xita jchinga, 'nchán siikítsajnako ixti-la. Jña xita xi tájaàjìn tjin inima-la nga mìkiì síkitasòn, siikjatjya-la kjòhitsuèen-la mé-ne nga s'e-la kjoa chjine xi tjin-la xita kixi. K'oaá s'ín siikíyijòndaà xita naxandá mé-ne nga kítsajnandaà-ne k'e nga kjoì Na'èn-ná.

18 Zacarías kitsò-la jè àkjale:

—¿Kó s'ín skoeè-na tsà kixi kjoa? 'An, jye 'ño xita jchínga; tikoá chjoón-na jye tifehet'aà nachrjein-la.

19 Jè àkjale kitsò:

—'An-ná Gabriel xi tijnáa nguixkon Nainá; kisikasén-na nga kichjàko-lè, tsjaà-lè 'én ndaà-la Nainá.

20 I'nde, kijna chisín-né, mìkiì koma kinókjoi skanda k'e nga kijchò nachrjein nga kitasòn 'én koi, koiì kjoa-la nga mìkiì kòmokjeiìn-lè 'én-na xi kàxan-lè.

21 Jñà xita naxandá, nchikoña-la Zacarías. Kjòngui-la xíkjin nga tífchrjein-la nga mìkiì xátí bitjo-ne ni'ya tsjeè-la Nainá.

22 K'e nga jye itjo-ne jyeé kjòchisín; mì tì kii ma chja-ne; jñà xita xi nchikoña-la kis'ejiìn-la nga tjín kjoa xi kijtsee ya iya ni'ya tsjeè-la Nainá; Zacarías tà jmeé chisín-isa tsja. K'oaá s'ín tsibjna nga mìkiì komà kiichja.

23 Zacarías, k'e nga jye kisisòn jñà nachrjein nga kisikitasòn xá-la, kii-ne ni'ya-la.

24 K'e nga komà iskan, jè chjoón Elisabet, ki'ndí ts'a; 'òn sá mì tì kii itjo-ne ni'ya-la. Kitsò:

25 “K'oaá s'ín kisiko-na jè Nainá xi it'aà ts'an: kijtsee imaá-na nga kitsjaà-na kjondaà-la mé-ne nga mì kii tì kochrjekàngui-na xita.”

Kii komà k'e nga jngò àkjale tsibénjmi nga iskan jts'in jè Jesús

26 K'e nga ijchò joòn sá, jè àkjale Gabriel, Nainá kisikasén jngò naxandá xi chja-ne Galilea ñánda 'mì Nazaret.

27 Kiikon jngò chjoón xongó xi tjin-ne nga jè kixan-ko jngò xita xi 'mì José xi tje-la ts'e xitaxá ítjòn xi ki'mì David. Jè 'ín-la chjoón xongó, María 'mì.

28 Jè àkjale, k'e nga jahas'en ni'ya nga kijtseèxkon María, kitsò-la:

—iNdaà-lè, ngaji xi ji kitjoé-lè kjondaà jè! Nainá tíjnako-lè. Ngaji xi ndaà kjòchikon-t'in mì k'oaá-ne koni íchjín xi kj'eí.

29 Jè María k'e nga kijtseèxkon, tà kjòxkón-la koni s'ín kitsò-la jè àkjale; kisikítsjeèn kó tsòya-ne nga kos'ín j'ì síhixat'aà-ne.

30 Jè àkjale kitsò-la:

—María, kì tsakjoòn-jèn, jye kitjoé-lè kjondaà nga nguixkon Nainá.

31 I'ndeí koxk'é-né, ki'ndí jcha jngoiì. K'oaá s'ín kí't'ì 'ín-la nga Jesús k'oín.

32 Xita ítjòn koma; Ki'ndí-la Nainá k'oín xi ìsa 'ño 'nga tíjna; Nainá, jè sìngatsja kjotíxoma-la. Xitaxá ítjòn kína koni s'ín tsibìjna David xi xita jchínga-la komà.

33 Jè kotíxoma-la naxandá Israel. Kjotíxoma-la mì kì kjoehet'aà nita kjé-ne.

34 Jè María k'eé kitsò-la àkjale:

—¿Kó s'ín koma jè kjoa koi? Nga mìtsà x'in tjin-na.

35 Jè àkjale kitsò:

—Jè Inima Tsjeè-la Nainá kitjojen-nè-lè. Jè nga'ño-la Nainá xi 'ño 'nga tíjna koijtsat'in-lè koni jngò 'nguién-la ifi mé-ne jè ki'ndí tsjeè xi jts'ín, Ki'ndí-la Nainá k'oín.

36 Jè xingui Elisabet xi chjoón 'ndi, kò joòn sá tjin-la nga ki'ndí 'ya nas'ín jye 'ño xita jchínga.

37 Xi it'aà ts'e Nainá, nijngoò kjoa xi mìkil koma-la —kitsò àkjale.

38 K'eé kitsò María:

—'An-ná xi chjoón chi'nda-la Nainá; k'oas'ín kàtama koni s'ín kò'mì-ná.

Jè àkjale tinguixkoón-ne kii-ne.

Kii komà k'e nga jè María kii katsejèn-la Elisabet

39 Nachrjein koi, jè María niṭoón kii jngoò naxandá xi kijna'nchò nindoò ján nangui Judea.

40 Jahas'en ni'ya-la Zacarías; kisiḥixat'aà Elisabet.

41 K'e kii'nchré Elisabet nga kisiḥixat'aà María, ki'ndí xi 'ya, kiskì'nga iya indso'ba. Jè inima-la Elisabet ndaà kis'ejii Inima Tsjeè-la Nainá.

42 K'eé 'ño kii'chja, kitsò:

—iNainá, isaá 'ño ndaà tísichikon-t'in-lè mì k'oaa-ne koni jña íchjín xi kj'eji; tikoaa ki'ndí-lè xi tijnaya indso'boi 'ño ndaà tímachikon-t'in!

43 ¿Yá-ná 'an? ¡Mé tà ndaà kòf'ijchon-ná ji xi nea-la Na'èn-ná!

44 Tik'e-né nga kà'nchrè nga kànìhixat'aà-ná, ki'ndí-na kàkji'ngaya indso'ba nga tsja kòma-la.

45 ¡Mé tà ndaà-lè nga mokjeiin-lè 'én xi kis'enojmí-lè! Jè 'én xi kii'chja Nainá kitasòn-né —kitsò Elisabet.

46 Jè María kitsò:

Inima-na 'ño 'nga tísíkijna Nainá.

47 Matsja-na it'aà ts'e Nainá xi ochrjekátji-na.

48 Kijtseè imaá-na, 'an xi chjoón chi'nda-la ma; i'ndeji skanda niṭa kjé-ne k'oaa s'ín kitso-na xita:
“Mé tà ndaá-la.”

49 'Ñó ndaà tse kjoa kisikò-na Nainá, jè, nga isa tse nga'ño tjín-la.

Nainá, x̄it̄a tsjeè-né.

⁵⁰ Tjín kjit'aà-la kjohimatakòn it'aà ts'e j̄n̄a x̄it̄a xi beèxkón skanda tàts'en-la kjoa n̄it̄a kjé-ne.

⁵¹ K'oaá s'ín okó nga tse nga'ñó tjín-la; j̄n̄a x̄it̄a xi 'ñó 'nga ikon ij̄ìn in̄ima-la, ochrjekàngui kjohítsjeèn-la.

⁵² J̄n̄a x̄it̄axá ítjòn xi 'nga títsajna, faáxìn kjotíxoma-la,

koa j̄n̄a xi nangui títsajna, isaá 'nga síkítsajna.

⁵³ J̄n̄a x̄it̄a xi tsjìn-la tsojmì xi kine, 'ñó kjìn tsjá-la, koa j̄n̄a x̄it̄a nchíná, n̄imé tsjá-la, tà síkasén tiyaá-ne.

⁵⁴ Nainá síchját'aà-la naxandá Israel, j̄n̄a x̄it̄a chí'nda-la;

mìkìlì síjchàj̄ìn nga tjòkeè Abraham,

⁵⁵ ngats'ìlì tje-la n̄it̄a mé nàchrjein-ne.

Nga Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba j̄n̄a x̄it̄a jchínga-ná.

Kitsò María.

⁵⁶ Jè María, jàn sá tsibljnakò Elisabet; k'e komà iskan kiì-ne ni'ya-la.

K'e nga kits'ìn Juan xi kis'ìn bautizar x̄it̄a

⁵⁷ K'e nga jye ijchò nàchrjein-la, Elisabet, kits'ìn jngod-la ki'ndí x'ìn.

⁵⁸ Nainá, 'ñó ndaà kisìkò. K'e nga kiì'nchré x̄it̄a xíkjín kò x̄it̄a indìlì ni'ya-la t̄ikoaá kjòtsja-la.

⁵⁹ Nga komà j̄ìn nàchrjein, kiìkò jè ki'ndí nga nguixkon nò'miì, mé-ne nga kisit'aà chiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión. J̄n̄a x̄it̄a xi kj'eíì, k'oaá s'ín mejèn tsibít'aà 'ín koni 'mì na'èn-la nga Zacarías 'mì.

⁶⁰ Tanga jè nea-la kitsò:

—Majìn, Juan k'óin.

⁶¹ Kitsò jñà x̄it̄a xi t̄ítsajna:

—¿Mé-ne k̄os'ín k'óin-ne? Njingoò x̄it̄a xingui xi k̄os'ín 'mì 'ín-là.

⁶² K'eé kitjònangui ch̄isín-là na'èn-là kó k'óin.

⁶³ Zacarías kisijé jngoò íteè nga kiskijno, tsibít'aà: “Juan 'mì 'ín-là.” Ngats'ìi x̄it̄a xi ya t̄ítsajna, tà k'oaá komà-là.

⁶⁴ Zacarías tik'eé-ne kitáx'a-ne tso'ba k̄o tsaniyá-ne njen, ikjoàn komà kiichja-ne. K'eé kitsjaà-là kjondaà Nainá.

⁶⁵ Ngats'ìi x̄it̄a xi t̄ítsajna chrañà indii ni'ya-là, tà kjòxkón-là k'e nga kiì'nchré nga jye ma kiichja-ne Zacarías. Xk̄i xi ján tsabísòn kjoa koi kóhokji incho nindoò nangui Judea.

⁶⁶ Ngats'ìi x̄it̄a xi kiì'nchré kjoa koi, tsohóko ijìin inima-là; kitsò:

—Jè ki'ndí, k'e nga kojchínga, ¿yá x̄it̄a xi koma?
Nga jè nga'ñó-là Nainá tíjnak̄o.

Kií komà k'e nga jè Zacarías kiichja it'aà ts'e Nainá

⁶⁷ Zacarías, na'èn-là Juan, kisijìin inima-là Inima Tsjeè-là Nainá. Kiichja ngajo-là Nainá, kitsò:

⁶⁸ ¡Mé tà ndaà kji-là Na'èn-ná jè xi Nainá tsò-là naxandá Israel nga j'ìi kichjítjì naxandá-là tikoá j'ìi síkijnandéí!

⁶⁹ Kitsjaà jngoò-ná x̄it̄a xi tse nga'ñó tjín-là nga j'ìi kachrjetjì-ná kjo'in xi kjoa ts'e jé-ná, jè xi tje-là David xi ch̄i'nda-là Nainá tsibìjna.

⁷⁰ Nainá kisikjeén tso'ba jñà x̄it̄a tsjeè-là xi kiichja ngajo-là.

K'oaá s'ín kitsò nga t̄isa tàts'en-là kjoa nga

71 kochrjekátjì-ná it'aà ts'e xìtá kondra-ná,
ko xìtá xi jtikeè-ná.

72 K'oaá tì kitsò Nainá nga skoë ima jñà xìtá
jchínga-ná.

Mìkì sùjchàajìin jè 'én xi kitsjaà-la xìtá jchínga-ná
Abraham nga tsibíndaajìin-ko jngoò kjoa
tsjeè.

73 Nainá, k'oaá s'ín kitsjaà-la tso'ba Abraham xi
xìtá jchínga kjìin-ná nga

74 sùkìtsajnadejì-ná ts'e xìtá kondra-ná mé-ne
nga mìkì kiskoán nga sùxá-lá.

75 Kjit'aà nàchrjein tsjeè kìtsajnaá tìkoa kixì
kìtsajnaá nga nguixkon Nainá.

Kitsò Zacarías.

76 K'eé kitsò-la ki'ndí-la:

Ngaji, sùkìjeén-lè Nainá xi 'ñó 'nga tíjna nga kìnókjoa
ngajo-la.

Ngají k'oín ítjòn-la Na'èn-ná nga kíndì ndiyá-la.

77 Kénajmí-la naxandá-la kós'ín s'ín Nainá nga
kochrjekátjì-ná jé-ná.

Nainá, 'ñó tse kjohimatakòn tjín-la nga
sùjchàat'aà-la jé-la jñà xìtá.

78 Nainá sùikasén jngoò-ná xi nchrobá-ne ngajmì.
K'e nga kjoí, k'oaá s'ín sùhiseèn-la xìtá koni s'ín
mahiseèn k'e nga tajñòya.

79 Jñà kohiseèn-la kjohítsjeèn-la xìtá xi i'nde jñò
tìtsajnajìin,

ko xi jye ndiyá kjoa biyaà tjímaya.

Yaá kjiko-ná ndiyá ñánda tjín kjoa'nchán.

Kitsò Zacarías.

80 Ki'ndí jè tímajchínga tìkoa tís'e-la nga'ñó xi ts'e
inima-la. Yaá tsibìjna i'nde it'aà xìn ñánda nangui

kixì choòn skanda k'e nga tsibíts'ia nga tsibìjna osen-la naxandá Israel.

2

*Kií komà k'e nga kits'iìn Jesús
(Mateo 1:18-25)*

¹ Koi naxrjein k'e nga tjín-la xá ítjòn César Augusto tsjachrje jngoò okixi nga ngats'ì xita naxandá xi otixoma-la Roma, xojoón sít'aà 'ín-la.

² Jè xojoon censo xi kisindaà ítjòn k'e nga tíjna gobernador xita xi 'mì Cirenio ján i'nde ñánda 'mì Siria.

³ Kii yije xita nga kii kít'aà xojoon yijo-la nga jngoò ijngoò naxandá-la xi chja-ne.

⁴ José ítjo-ne Nazaret, naxandá ts'e Galilea, kii nangui ñánda 'mì Judea ya naxandá Belén ñánda kits'iìn xita ítjòn xi David ki'mì nga jè José, tje-la ts'e David-né.

⁵ Kii kít'aà xojoon yijo-la; tikoáá kii jè María, chjoón-la xi tíjna'ño-la nga jè kixan-ko, tanga jyeé ki'ndí 'ya.

⁶ K'e nga jye títsajna Belén, María ijchò naxrjein-la nga kits'iìn ki'ndí-la.

⁷ Kits'iìn ki'ndítjòn-la xi ndí ki'ndí x'in; kisikájté nikje-la; ya kisikánaya kaxa ñánda kjèn-ya cho, nga mì tí kii tjín-ne i'nde ya ni'ya ñánda ma níkjáya.

Kií komà k'e nga jña àkjale-la Nainá j'iikon jña paxtò

⁸ Ya chrañàt'aà-la Belén títsajna paxtò xi nchisíkínda cho orrè-la nga nitjen.

⁹ Tà nitoón ijchòkon jngoò àkjale-la Nainá. Jè kjoajeya-la Nainá xi 'ño ote kji, kisihiseèn yije

kóhokji jngoò itjandù ñánda títsajna jñà paxtò. K'è nga kijtseè, tsí ndaà kitsakjòn.

¹⁰ Jè àkjale kitsò-la:

—Kii tsakjoòn-jèn; 'an, koií xá j'i-na nga síkí'nchré jngoò-nò 'én xitse xi ndaà tsò xi 'ńó kjotsja-la ngats'iì naxandá:

¹¹ I'ndeí kats'iìn jngoò ki'ndí ya naxandá-la David jè xi kochrjekajìin-ná kjo'in, jè xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá], nga jè kotixoma-ná.

¹² Tjín jngoò seña nga kixi kjoa: sakò jngoò-nò ki'ndí xi tsjajtéjìin nikje-la; kjinaya kaxa ñánda kjèn-ya чо.

¹³ Tik'e-ne kjìn jchán àkjale tsatsejèn-kjoò-isa xi inchrobà-ne ngajmii xi 'nga kisikíjna Nainá. Kitsò:

¹⁴ Nainá kàtas'e-la kjoajeya ján ngajmii;

ko j it'aà nangui,

'nchán kàtas'e kjoa, it'aà ts'e xita xi tjín-la kjondaà-la Nainá.

¹⁵ K'è nga kii-ne jñà àkjale ján ngajmii, jñà paxtò kitsò-la xíkjin:

—Tíkjaán skanda Belén nga jchaá kjoa xi kòma koni s'ín kàsikí'nchré-ná Na'èn-ná.

¹⁶ Nitoón kii jñà paxtò ján Belén; k'è nga ijchò, kisakò-la ñánda tíjna María ko José, koa jè ki'ndí, kjinaya kaxa ñánda kjèn-ya чо.

¹⁷ K'è nga kijtseèxkon ki'ndí jè, tsibénojmi yije koni s'ín kitsò jè àkjale it'aà ts'e ki'ndí.

¹⁸ Ngats'iì xita xi kii'nchré koni s'ín kitsò jñà paxtò tà k'oáá komà-la.

¹⁹ Tanga jè María yaá tsibíjìin yije jìjìn inima-la jñà 'én xi kis'enojmi-la. 'Nó kisikítsjeèn-jìin kjoa koi.

20 Kiì ìjngò k'a-ne jñà paxtò; jeya tsachrje t̄ikoā ndaà kisik̄jna Nainá ngats'ìi kjoa xi kiì'nchré kò xi kijtseè, nga nguì k'oaá s'ín komà koni s'ín kis'enojmí-la.

K'e nga jñà x̄ita jchínga-la Jesús kiìkò ìngo ìtjòn ya Jerusalén nga kisingsatsja Nainá

21 K'e nga ijchò j̄in n̄achrjein nga kits'iin ki'ndí jè, kisit'aà chiba-la yijo-la kjoa ts'e circuncisión; Jesús kisit'aà 'ín-la koni s'ín kitsò àkjale-la Nainá k'e nga t̄isa kisinaya'ma ìndso'ba nea-la.

22 Ijchò n̄achrjein nga k'oas'ín s'ín x̄ita koi, koni s'ín t̄ichja k̄jot̄ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, mé-ne jè María tsjeè k̄jna-ne nguixk̄on Nainá. N̄achrjein koi, kiìkò Jesús ìngo ìtjòn ya Jerusalén nga kisingsatsja Nainá.

23 K'oaá s'ín t̄ít'aà k̄jot̄ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés: “Ngats'ìi ki'ndí x'ín xi jts'ín ìtjòn, ts'ée Nainá, jè kongatsja.”

24 X̄ita jchínga-la Jesús kiìkò k̄jot̄jò-la nguixk̄on Nainá; jò t̄joni'ña kò tsà jò pichón koni s'ín t̄jín k̄jot̄ixoma-la Nainá.

25 Koi n̄achrjein ján Jerusalén t̄jna jngò x̄ita kixi xi ndaà beèxkón Nainá, Simeón 'mì. T̄ikoaá t̄ikoña-la jè xi s̄ik̄ijnandeí naxandá Israel; jè Simeón, yaá t̄jnakò In̄ima Tsjeè-la Nainá.

26 Jè In̄ima Tsjeè-la Nainá k'oaá s'ín tsibénojmíya-la Simeón nga mìkii kiyá skanda k'e nga skoexkon Cristo xi Nainá s̄ikasén.

27 Jè In̄ima-la Nainá kisikasén Simeón ján ìngo ìtjòn Jerusalén. K'e nga ijchòkò Jesús jñà x̄ita jchínga-la mé-ne nga kisikitasòn-ne koni s'ín s̄jé k̄jot̄ixoma-la,

28 Simeón kiskoé ki'ndí jè, tsohóya tsja; 'nga kisikíjna Nainá. Kitsò:

29 Na'èn, jyeé kòbitasòn 'én-lè koni s'ín ki'mì-ná, i'ndeì, 'nchán kàtiyaà 'an xi chì'nda-lè ma.

30 Jyeé kòbe-na xkoaàn jè xi kochrjekátjì-ná kjo'in,

31 jè xi kànikíjna-osin nguixkon ngats'iì naxandá,

32 jè xi sùhiseèn-la kjohítsjeèn-la jña xita xi mìtsà xita naxandá Israel.

It'aà ts'e ki'ndí jè, naxandá-lè Israel jeyaá kíjna.

33 Jña xita jchínga-la Jesús tà k'oaá komà-la koni s'ín kitsò Simeón it'aà ts'e ki'ndí-la.

34 Simeón kisijét'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in; ikjoàn kitsò-la María, nea-la Jesús:

—It'aà ts'e ki'ndí jè, k'oaá s'ín tjinè-la nga kjìn xita naxandá Israel kitjojin kjo'in koa kjìn kixojin. Seña-la Nainá kíjna

35 mé-ne nga jcha-la kó s'ín tjin kjohítsjeèn-la nga jngoò ìjngoò xita, tanga kjìn xita xi mìkiì kòkjeiín-la; tikoáá ngaji, k'oaá s'ín s'e-lè kjo'on-takòn koni tsà jngoò kicha ndojò kotokjá inima-lè.

36 Tikoáá yaá tíjna chjoón Ana xi chjaya 'én-la Nainá, tsòti-la Fanuel xi tje-la Aser. Jyeé 'ño xita jchínga. Itoò nó tsibijnako x'in-la.

37 Nachrjein koi, jè chjoón Ana kò ñijòn kaàn ko ñijòn nó tjin-la nga tíjna ka'àn. Yaá bijnaya nachrjein inchijòn ya nditsin ingo ítjòn; ko nachrjein ko nitjen beèxkón Nainá; bítsi'ba-la koa bijnachjan.

38 Tijè-ne hora, chjoón jè ijchò kasijnat'aà chraña-la xita jchínga-la Jesús; kitsjaà-la kjondaà

Nainá; kiìchja-la ngats'iì xita it'aà ts'e ki'ndí jè, jña xi tikoá nchikoña-la nga kitjotji yije naxandá xi chja-ne Jerusalén.

K'e nga kii ñngoò k'a-ne Nazaret

³⁹ José ko María, k'e nga jye kisihitasòn yije koni s'ín tíchja kjotíxoma-la Nainá, kii ñngoò k'a-ne ján Galilea ya naxandá-la Nazaret.

⁴⁰ Ki'ndí jè tímajchínga; tís'e-la ngañó jjiin iníma-la; tikoáá isa ndaà tímachiya-la; yaá tíjnakó kjondaà-la Nainá.

Kii komà k'e nga jè Jesús tsibìjnaya ñngo ítjòn ján Jerusalén

⁴¹ Jña xita jchínga-la Jesús, xki nó fi ya Jerusalén k'e nga bitjo s'eí Paxko.

⁴² Jesús, k'e nga jye tjín-la tejò nó tikoá kii ján Jerusalén koni s'ín choòn kjotíxoma ts'e s'eí Paxko.

⁴³ K'e nga inchrobà-ne xita nga jyehet'aà s'eí, jè Jesús yaá tsibìjna Jerusalén; koá jña xita jchínga-la mìkii kisijiin-la tsà ya tsibìjna.

⁴⁴ Jngoò nachrjein chinchimaya ndiyá. Maá-la tsà yaá tsóhojiin-la jña xita xi nchifi-ne. K'e nga tsohótsjijiin-la xíkjín ko xita xi beèxkon,

⁴⁵ mìkii kisakò-la. K'ée kii ñngoò k'a ján Jerusalén nga kii kátsji.

⁴⁶ K'e nga komà jàn nachrjein nga nchihótsji, kisakò-la ya nditsin ñngo ítjòn; tíjnajiin-la xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá; tí'nchré-la tikoá tíkjòngui-la.

⁴⁷ Ngats'iì xita xi nchi'nchré-la tà k'oaá komà-la jè kjohítsjeèn xi tjín-la koni s'ín tíchja.

48 Jñà x̄ita jchínga-la, k'e nga kijtsee nga ya t̄jna, t̄kōaá tà k'oaá komà-la; jè nea-la kitsò-la:

—Ji na'èn, ¿mé-ne nga kos'ín n̄kō-nájēn? Na'èn-lè kō 'an t̄makájno-najēn nga kichijì, t̄itsabinchaàtsji-lèjēn.

49 Jesús kitsò:

—¿Mé-ne nga binchaàtsji-ná? ¿A mì t̄jìin-nò nga t̄jìne-na nga ya kót̄jna ni'ya-la Na'èn-na?

50 Tanga jñà x̄ita jchínga-la mìkìl jahas'en-jìin-la jè 'én xi kitsò Jesús.

51 Jesús, k̄iì ìjngò k'a-ne ján Nazaret kō nea-la kō na'èn-la; Jesús ndaà kis̄ikitasòn-la x̄ita jchínga-la. Jè nea-la tà yaá tsib̄jìin-ikon in̄ima-la ngats'ì k̄joa koi.

52 Jesús, t̄majchínga kōa n̄achrjein inchiòn, ìsa ndaà t̄mach̄iya-la; t̄kōa t̄is'e-la k̄jondaà-la Nainá kō ts'e x̄ita.

3

*'Én xi k̄ich̄ja Juan xi kis'ìin bautizar x̄ita
(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:19-28)*

1 K'e nga jye t̄jìn-la chrj'òòn nó nga tíhotíxoma-la isò'nde xi ch̄ja-ne Roma jè xi 'mì Tiberio César, kō ján nangui Judea, jè t̄jna gobernador Poncio Pilato; kō jè Herodes, x̄itaxá ít̄jòn t̄jna ya nangui Galilea; kō jè Felipe xi 'ndse ma Herodes, x̄itaxá ít̄jòn t̄jna ya nangui ñánda 'mì Iturea kō ya nangui Traconite; kō jè Lisantias, x̄itaxá ít̄jòn t̄jna ya nangui Abilinia.

2 Kō ján Jerusalén, n̄o'miì ít̄jòn t̄tsajna jè Anás kō Caifás. T̄koi-ne n̄achrjein, Juan, ki'ndí-la Zacarías,

kits'iì-là 'én-là Nainá ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn.

³ Juan, kiì kóhokji indii xajngá nandá Jordán nga kiichjaya nga kátasíkájno jé-là jñà xità nga mì tì jé kohótsji-ne, ikjoàn kátas'ín bautizar yijo-là mé-ne nga sùjchàat'aà-là Nainá jé-là.

⁴ K'e nga k'oas'ín kiichjaya Juan, jñà tíbitasòn 'én xi kiskii Isaías, xità xi kiichja ngajo-là Nainá nga tsò:

Na'yà-là 'én xi 'ñó chja ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn:

“Tjandaà ndiyá-là Nainá ya ijìin inima-nò; kixi tikíjna koni jngoò ndiyá ñánda kojmeèya Na'èn-ná.

⁵ Ngats'iì xajngá kongásòn-né;
ngats'iì nindoò ko chrjangui, kokixi-né;
jñà ndiyá xi tsó'ño tjín, tikoaá kokixi-né;
koa jñà ndiyá xi tjen-jen-jno tjen-jen-t'aà choòn,
kojchoòn-là.

⁶ Ngats'iì xità nga tíjtsa isò'nde, skoe-né kó s'ín s'iin Nainá nga kochrjekátjì jé-là xità.”

Kitsò Isaías.

⁷ Juan kitsò-là jñà xità xi ijchò nga mejèn-là koma bautizar:

— jñò xi xità tje-là ye 'mì-nò! ¿Yá xi okitsò-nò nga kinchat'aàxìn-là jè kjo'in xi sa nchrobá machrañàt'aà-nò?

⁸ Ndaà tjín kjoa xi t'een nga ndaà kàta'ya-nò nga jyeé kinikájno jé-nò nga mì tì jé binchaàtsji-nò. Kì bixón-jèn ya ijìin inima-nò: “Ngajen, [mìkii s'e-najen kjo'in] nga yaá inchrobàt'aà-najen tje-là Abraham.” K'oaá xan-nò, Nainá, skanda jñà ndajo komaá-là sùkjatjìya-là nga ixti-là Abraham koma.

9 Jè kichayá jyeé kjiijnandaà nga kotesòn yá; ngats'ì yá xi 'mì ndaà toò ojà-la, skanda kò ima-la, jtìsòn-né, ìkjoàn sìnchájìn ni'ín nga kiti.

10 Jñà xita kiskònangui-la kitsò-la:

—¿Mé xi s'en-jen?

11 Juan kiichja kitsò-la:

—Jè xi jò ma nachro-la kàtatsjá jngoò-la jè xi tsjìn-la; jè xi tjín-la tsojmì xi kine, kàtatsjá-la jè xi tsjìn-la.

12 Tikoáá j'ì i'nga xita-la xitaxá Roma xi síkíchjítjì tsojmì nga mejèn-la koma bautizar. Kitsò-la Juan:

—Maestro, ngajen, ¿mé xi s'en-jen?

13 Juan kitsò:

—Kì tsato níkíchjió koni s'ín tíchja kjo'tíxoma.

14 Tikoáá kiskònangui i'nga jñà soldado, kitsò:

—Ngajen, ¿mé xi s'en-jen?

Juan kitsò-la:

—Kì xita binchaxkón-là, k'én ndiso nìyasòn-là k'e nga nì mé kjoa tjín-la nga tòn mejèn-nò nachrjekàjno-là; kàtajngoò-takòn koni tjín machjí-nò.

15 Nchikoña jñà xita naxandá; nchisíkítsjeèn jjiìn inima-la xi it'aà ts'e Juan: tsà jè xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

16 Juan kitsò-la ngats'ì xita naxandá:

—Okixi-né, 'an, tà nandá s'iìn-nò bautizar; tanga nchrobá ìjngoò xi isa tse nga'ño tjín-la mì k'oaá-ne koni 'an; skanda mìkì tjí'nde-na nga skíjnda'ñoá xox'ín-la xojté-la; jè xi sa nchrobá, s'iìn-nò bautizar kò Inima Tsjeè-la Nainá koa kò ni'ín.

17 Jyeé kjinaya tsja jè pala nga s̄ītsjeè t̄jé-la trigo. K̄inchàxkó trigo ya iya ni'nga; tanga jè t̄jé-la trigo, kòkà-né ya ij̄īn ni'ín ñánda mìkìi bits'o n̄j̄ta mé nachrjein-ne.

18 Juan, k'oaá s'ín k̄īchj̄aj̄aj̄īn-la x̄ita 'én ndaà-la Nainá; k̄j̄īn skoya k̄j̄ot̄íxoma tsibít'in-la xi ndaà tsò.

19 Juan, tsohótikò jè Herodes xi x̄ita ítjòn t̄jna, koií kjoa-la nga jè t̄j̄nakò Herodías chj̄oón-la Felipe xi 'ndse Herodes. T̄ikoá tsohótikò Herodes ngats'ii kjoa xi ch'o t̄s'ín.

20 Tanga jè Herodes, ìsáá 'ñó ch'o kis'īn-ìsa: ndayá kiskinìs'en Juan.

Kii komà k'e nga komà bautizar Jesús

(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11)

21 K'e nga t̄ikj'eè ndayá fahas'en Juan nga t̄s'ín bautizar ngats'ii x̄ita naxandá, t̄ikoá k'eé komà bautizar Jesús; k'e nga t̄ichj̄at'aà-la Nainá Jesús, kitáx'a ngajmii.

22 Ikjoàn itjojen-nè-la Jesús jè In̄ima Tsjeè-la Nainá xi okji koni kji n̄ise paloma; koá kina'yà jngoò-la 'én xi ngajmii inchrobà-ne xi kitsò:

—Ji-né xi ki'ndí-na xan-lè xi 'ñó matsjake-lè; tsja t̄j̄in-la takoàn it'aà tsiji.

Tje-la Jesucristo

(Mateo 1:1-17)

23 Jesús k'e nga tsibíts'ia nga kisìxá, t̄j̄in-la tsà katé nó. K'oaá s'ín t̄j̄īn-la x̄ita, nga ki'ndí-la xó José; José, ki'ndí-la Elí;

24 Elí, ki'ndí-la Matat; Matat, ki'ndí-la Leví; Leví, ki'ndí-la Melqui; Melqui, ki'ndí-la Jana; Jana, ki'ndí-la José;

- 25 José, ki'ndí-l̄a Matatías; Matatías, ki'ndí-l̄a Amós;
Amós, ki'ndí-l̄a Nahúm; Nahúm, ki'ndí-l̄a
Esli; Esli, ki'ndí-l̄a Nagai;
- 26 Nagai, ki'ndí-l̄a Maat; Maat, ki'ndí-l̄a Matatías;
Matatías, ki'ndí-l̄a Semei; Semei, ki'ndí-l̄a
Josec; Josec, ki'ndí-l̄a Judá;
- 27 Judá, ki'ndí-l̄a Joanán; Joanán, ki'ndí-l̄a Resa;
Resa, ki'ndí-l̄a Zorobabel; Zorobabel,
ki'ndí-l̄a Salatiel; Salatiel, ki'ndí-l̄a Neri;
- 28 Neri, ki'ndí-l̄a Melqui; Melqui, ki'ndí-l̄a Adi; Adi,
ki'ndí-l̄a Cosam; Cosam, ki'ndí-l̄a Elmodam;
Elmodam, ki'ndí-l̄a Er;
- 29 Er, ki'ndí-l̄a Josué; Josué, ki'ndí-l̄a Eliezer;
Eliezer, ki'ndí-l̄a Jorim; Jorim, ki'ndí-l̄a
Matat;
- 30 Matat, ki'ndí-l̄a Leví; Leví, ki'ndí-l̄a Simeón;
Simeón, ki'ndí-l̄a Judá; Judá, ki'ndí-l̄a José;
José, ki'ndí-l̄a Jonam; Jonam, ki'ndí-l̄a Eli-
aquim;
- 31 Eliaquim, ki'ndí-l̄a Melea; Melea, ki'ndí-l̄a
Mainán; Mainán, ki'ndí-l̄a Matata; Matata,
ki'ndí-l̄a Natán;
- 32 Natán, ki'ndí-l̄a David; David, ki'ndí-l̄a Isaí; Isaí,
ki'ndí-l̄a Obed; Obed, ki'ndí-l̄a Booz; Booz,
ki'ndí-l̄a Salmón; Salmón, ki'ndí-l̄a Naasón;
- 33 Naasón, ki'ndí-l̄a Aminadab; Aminadab,
ki'ndí-l̄a Aram; Aram, ki'ndí-l̄a Esrom;
Esrom, ki'ndí-l̄a Fares; Fares, ki'ndí-l̄a Judá;
- 34 Judá, ki'ndí-l̄a Jacob; Jacob, ki'ndí-l̄a Isaac;
Isaac, ki'ndí-l̄a Abraham; Abraham,
ki'ndí-l̄a Taré; Taré, ki'ndí-l̄a Nacor;
- 35 Nacor, ki'ndí-l̄a Serug; Serug, ki'ndí-l̄a Ra-
gau; Ragau, ki'ndí-l̄a Peleg; Peleg, ki'ndí-l̄a
Heber; Heber, ki'ndí-l̄a Sala;

- 36 Sala, ki'ndí-la Cainán; Cainán, ki'ndí-la Arfaxad; Arfaxad, ki'ndí-la Sem; Sem, ki'ndí-la Noé; Noé, ki'ndí-la Lamec;
- 37 Lamec, ki'ndí-la Matusalén; Matusalén, ki'ndí-la Enoc; Enoc, ki'ndí-la Jared; Jared, ki'ndí-la Mahalaleel; Mahalaleel, ki'ndí-la Cainán;
- 38 Cainán, ki'ndí-la Enós; Enós, ki'ndí-la Set; Set, ki'ndí-la Adán; Adán, xi jè sobà Nainá tsibíndaà.

4

*K'e nga jè xita neí kiskoòt'aà Jesús
(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)*

¹ Jesús, nga ndaà tíjìn inìma-la jè Inìma Tsjeè-la Nainá, inchrobà ìjngò k'a-ne ya xajngá nandá Jordán, koa jè Inìma Tsjeè-la Nainá kiìko jngò ì'nde it'aà xìn ñánda nangui kixì choòn.

² Ichán nachrjein tsibijna. Jè xita neí kiskoòt'aà nga mejèn-la kátátsji jé Jesús. Ngats'ìì nachrjein koi, Jesús mìkiì tsakjèn, tsibijnachjan-né. K'e nga jyehet'aà nachrjein, jyeé 'ñó kjòhojò-la.

³ Jè xita neí kitsò-la:

—Tsà kixì kjoa nga ngaji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè, tjiì-la okixì ndajo jè nga inchrajìn kàtama.

⁴ Jesús kiìchja kitsò:

—Tjít'aà Xojon-la Nainá nga tsò: “Mìtsà tà koi tsojmì xi ma chine kítsakon-ne xita, tìkooá kítsakoón-ne ngats'ìì 'én-la Nainá.”

⁵ Jè xita neí kiìko Jesús jngò nindoò 'nga, tà jngòhijta tsakó yije-la ngats'ìì naxandá xi tjin isò'nde.

⁶ Jè xita neí kitsò-la Jesús:

—Ngajíi tsjaà yije-lè ngats'iì naxandá koi, nga jì kotixoma-là nga jeya kijni. Nga 'aán kjòngatsja yije. Tsà mejèn-na maá sìnqatsja nità yá-ne.

⁷ Ngaji, tsà kosixkó'nchit'aà-ná kò jeya sikíjna-ná, tsijíi koma kóhótjín.

⁸ Kiìchja Jesús, kitsò-là:

—Tisít'aà xìn-ná jì, xità neíí. K'oaá s'ín tjit'aà Xojon-là Nainá nga tsò: “Jeya tikíjni Na'èn-ná xi Nainá; tà jè tajngò chaxkoín.”

⁹ Jè xità neíí, ikjoàn kiìkò Jesús ján Jerusalén; kisikíjnasòn ingo ítjòn ñánda isa 'nga kji; kitsò-là:

—Tsà kixíi kjoa nga jì xi Ki'ndí-là Nainá 'mì-lè, tikatjengui yijo-lè ijndé;

¹⁰ k'oaá s'ín tjit'aà Xojon-là Nainá nga tsò:

Nainá koií xá-là àkjale-là mé-ne nga sùkinda-lè,

¹¹ nga kò tsja tsoba'ño-lè mé-ne nga nijngòò ndajo satíngui-ne ndsokoiì.

¹² Kiìchja Jesús, kitsò-là:

—K'oaá s'ín tíchja Xojon-là Nainá nga tsò: “Ki taxki chít'aà-jèn Na'èn-ná xi Nainá.”

¹³ Jè xità neíí, k'e nga mì tì kii kisakò-là kós'ín skónachan-là Jesús nga mejèn-là kohótsji jé, tsasít'aà xìn chiba nachrjein-là skanda komà iskan.

Kii komà nga tsibít'siá Jesús nga kisixá nangui Galilea

(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

¹⁴ Jesús j'ii òngòò k'a-ne Galilea, kò nga'ño-là Inimá Tsjeè-là Nainá ndaà tíjìin inimá-là; kina'yà-là it'aà ts'e, kóhokji nga jngòò itjandii nangui ts'e Galilea.

15 Tsakóya ya ni'ya ingo sinagoga xi ts'e naxandá ñánda tsajmeè; ngats'iì xita xi kii'nchré 'én-la ndaà kisikíjna Jesús.

Kó kitsò Jesús nga mì kii kòkjeín-la jña xita ya naxandá-la Nazaret

(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

16 Jesús ijchò Nazaret ya nangui-la ñánda kòjchá. Jè nachrjein nìkjáya, koni s'ín s'ín kjit'aà, jahas'en ni'ya ingo sinagoga. Tsasijna kixi nga tsibíxke Xojon-la Nainá.

17 Kits'iì-la xojon-la Isaías, xita xi kiichja ngajo-la Nainá; k'e nga kiskíjndaya jè xojon, kjòtsji-la ñánda tíjt'aà 'én xi tsò:

18 Jè Inima Tsjeè-la Nainá tíjnako-na nga 'aán tsibít'aà-na xá nga sika'bí-la xita ima 'én ndaà-la Nainá;

'aán kisikasén-na nga sindaà-na xita xi kjo'on tíjiin inima-la;

tikoáá koi xá kisikasén-na nga 'an kichjàjiin-la xita xi ndayá títsajna nga kitsajnadeí-ne;

sindaà-na jña xita xi mìkii tsejèn-la;

kítsajnadeí xita xi tíyatoòn;

19 kichjàya jè nó-la Nainá k'e nga tsjá-la kjotjò xita-la.

20 Tsibíxkóya-ne xojon, kitsjaà-la jè xita xi síchját'aà xá ts'e ni'ya ingo sinagoga, ikjoàn tsibìjna. Tà nchikotsejèn-la ngats'iì xita xi ya títsajna.

21 K'eé tsibíts'ia Jesús nga kiichja kitsò:

—I'ndeí, jyeé kàna'yà-là nga nguixkoòn kòbitasòn koni s'ín tíchja Xojon-la Nainá xi 'an kòbìxke.

²² Ngats'iì x̄it̄a ndaà kiichja it'aà ts'e Jesús. Tà k'oaá komà-la nga 'ño ndaà tsò 'én xi chja. Jñà x̄it̄a kitsò-la xíkjin:

—¿A mìtsà jè jèe xi ki'ndí-la José?

²³ K'eé kitsò Jesús:

—Xi okixi, jñò, k'oaá k'oín-ná 'én xi tsò: “Chjine xkii, t̄iji t̄ixkii-la yijo-lè.” K'oaá t̄is'ín k'oín-ná: “Koni s'ín kina'yà-jen kjoa xi ki'nì ján Capernaum nga kinixkii-la x̄it̄a, k'oa t̄is'ín t̄ixkii-la i nangui-lè.”

²⁴ Jesús kitsò-isa:

—Okixií xi xan-nò, nijngoò x̄it̄a xi chja ngajo-la Nainá xi yaxkón ya nangui-la.

²⁵ T̄ikoaá okixií xi xan-nò, kjìn íchjín ka'àn t̄jín ya Israel jè nachrjein ts'e Elías k'e nga ján nó osen mì t̄i kii ts'a-ne jtsí; j'ìi kjinchrá 'ño kóhokji i'nde Israel.

²⁶ Tanga jè Elías mìtsà ya kii ñánda t̄itsajna íchjín ka'àn ts'e naxandá Israel; yaá kinikasén ñánda t̄jna chjoón ka'àn ts'e naxandá Sarepta xi chja-ne Sidón.

²⁷ T̄ikoaá kjìn ma x̄it̄a xi t̄ibindojno chrjoa yijo-la ya Israel koi nachrjein ts'e Eliseo, x̄it̄a xi kiichja ngajo-la Nainá. Tanga nijngoò xi x̄it̄a Israel kjòndaà-ne, tà jè tajngoò Naamán xi Siria ts'e.

²⁸ Ngats'iì x̄it̄a xi ya t̄itsajna ya ni'ya ingo sinagoga, 'ño kòjti-la k'e nga kii'nchré 'én xi kiichja Jesús nga k'oaá s'ín kiskaàya-la nga kondra ts'e-né.

²⁹ Ngats'iì x̄it̄a koi tsasítjen, tsachrjeiin Jesús ya naxandá jè, kiiko isò'nga nindoò ñánda kijna naxandá-la nga mejèn-la s̄ìkatjen-ngui naxi ñánda nga 'ño t̄jen-jen-jno choòn.

³⁰ Tanga jè Jesús jahajiin osen-la koa kii.

*Jngoò x̄it̄a xi inima ch'o-la neii síxájin yijo-la
(Marcos 1:21-28)*

31 Jesús kii ñánda 'mì Capernaum, naxandá xi chja-ne Galilea; tsakóya-la xita k'e nga nachrjein nìkjáya.

32 Jñà xita, tà k'oaá komà-la koni tsò 'én xi tsakóya, nga jè 'én xi kii chja, tjín-la kjotíxoma.

33 Ya ni'ya ingo sinagoga tjina jngoò xita xi inima ch'o-la neí síxajìn yijo-la; xita jè, 'ño kii chja:

34 —Jesús xi Nazaret tsiji, kì k'oaá nìko-nájen. ¿Mé kjoa xi tjín-lè ko ngajen? ¿Mé-ne ngajen nìjti-nájen? ¿A kòf'i nìkjehesòn-nájen? Beèxkon-lè; ji-né xi Xita Tsjeè-la Nainá —kitsò.

35 Jesús tsohótiko jè xita neí:

—Jyò tìjni, titjojìn yijo-la xita jè! —kitsò-la.

Jè inima ch'o-la neí, tsajndoòt'aà nangui nga nguixkon ngats'ìi xita, ikjoàn itjojìn yijo-la xita jè, tanga nì mé xi kisiki'on.

36 Ngats'ìi xita xi títsajna, tà kitsakjòn-né; k'ée tsohóko xíkín:

—¿Mé 'én-ne koi? K'e nga chja xita jè, tjín-la nga'ño tìkoa tjín-la kjotíxoma nga síkitasòn-la inima ch'o-la neí —kitsò.

37 Jesús, kina'yà-la kóhokji nga jngoò itjandii nangui xi chja-ne Galilea.

Kii kis'ün Jesús nga kisindaà-ne nachíya-la Pedro (Mateo 8:14-15; Marcos 1:29-31)

38 Jesús tsasítjen; itjo-ne ni'ya ingo sinagoga; kii; jahas'en ni'ya-la Simón. Jè nachíya-la Simón 'ño xk'én. Ch'in tìnga tjín-la. Jñà xita kii chjatji nga skótsejèn-la.

39 Jesús tsasiñiat'aà-la, tsohótiko ch'in tìnga; jè chjoón nitoón kjòndaà-ne. Ikjoàn tsasítjen, kisis'in-la xita.

*Kii kis'iin Jesús nga kjin xita xk'én kisindaà-ne
(Mateo 8:16-17; Marcos 1:32-34)*

⁴⁰ K'e nga tíkaàtjì ts'oi, ngats'ìi xita xi tjin-la xita xk'én xi kjin skoya ch'in tjin-la, j'ìiko ñánda tjna Jesús. Jè Jesús tsohót'aà-la tsja nga jngoò l'jngoò xita xk'én; ngats'ìi xita koi, kjòndaà yijeé-ne.

⁴¹ Tikoáá kjin ma xita xi inima ch'o-la neji itjokàjìn yijo-la nga kjòndaà-ne. 'Nó kiichja inima ch'o-la neji:

— jì-né xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè! — kitsò.

Tanga jè Jesús tsohótiko. Mikì kitsjaà'nde-la nga kiichja, koi kjoa-la nga jyeé beèxkon nga jè xi Cristo, [xita xi xó kisikasén-ne Nainá].

*Kii komà k'e nga jè Jesús kisika'bí 'én-la Nainá
(Marcos 1:35-39)*

⁴² K'e nga jye kis'e isén, itjo Jesús; kii jngoò i'nde it'aà xìn ñánda tsjin xita. Jña xita tsohótsji ñánda kiì. K'e nga ijchò ñánda tjna, mejèn-la nga ya kijnako nga mì xìn kjoì.

⁴³ Tanga jè Jesús kitsò-la jña xita:

— Tikoáá mochjeén-né nga xìn naxandá kjikoáa 'én ndaà-la Nainá koni s'ín otíxoma Nainá. Koi xá kisikasén-na Nainá.

⁴⁴ K'oaá s'ín chjaya 'én-la Nainá kóhokji ni'ya ingo sinagoga xi tjin ya nangui-la xita judío.

5

*Kjoxkón xi komà k'e nga kjin tin tsibíxkóya Pedro
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)*

¹ Jesús k'e nga síjna ya indii ndáchikon ts'e Genesaret kjòjtínè jña xita xi ijchò nga mejèn-la kji'nchré 'én-la Nainá.

² Jesús, kijtseè jò chitso xi ya kjioèndì ya indii nandá. Jñà xita nei-la xi bíxkóya tìn, jyeé itjojen chitso nga nchihoníjno na'ya-la.

³ Jesús jahas'en jngoò chitso xi ts'e Simón, tsibítsi'ba-la nga skinìkjá-isa chitso-la ya jjiin ndáchikon. Ikjoàn tsibìjnaya nga tsakóya-la xita.

⁴ K'e nga jye tsakóya-la xita, kitsò-la Simón:

—Tikoji chitso-lè ñánda nga isa 'ñó nanga nandá; ikjoàn tìkatjen-ngui-ndá na'ya-nò mé-ne nga kíxkóya-nò tìn.

⁵ Simón kiichja kitsò:

—Maestro, kànik'a-nájen nitjen nga kànìxá-jen, nimé xi kàsakó-najen; tanga tsà ji xi osi nga siikatjen-ngui-ndá na'ya-na, koma-né.

⁶ K'e nga ijngoò k'a kisikatjen-ngui-ndá na'ya-la, kjin jchán tìn tsibíxkóya, tsí mejèn xajndà na'ya-la.

⁷ K'eé kisikatji-la tsja xíkjín nga kiichja-la jñà xita xi títsaya chitso xi ijngoò mé ne nga kishíját'aà-la. Ingajò chitso jngoò k'a kitseè tìn. Mejèn tsà bixòngui-ndá nga 'ñó i'í komà.

⁸ Jè Simón xi tìkoa Pedro 'mì, k'e nga kijtseè kjoa koi, tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Tisít'aaxìn-ná Na'èn, 'an xita jé-ná!

⁹ Jè Simón ko xita xíkjín xi taña síxákjoò, tà kjòxkón-la nga 'ñó kjin tìn kjòxkóya-la.

¹⁰ Tìkoaá tà kjòxkón-la jè Jacobo ko Juan, ixti-la Zebedeo, jñà xita xi taña síxákjoò Simón. Jesús kitsò-la Simón:

—Kì tsakjoòn-jèn, i'ndeì mì tì kii tìn kíxkóya-ne, xitaá kíxkóyi xi it'aà ts'an.

11 K'e nga jye kiiko-ne chitso-la ya indii ndáchikon, yaá kitsjeiin-takòn yije tsojmì-la, ikjoàn kiitjingui-la Jesús.

K'e nga jè Jesús kitsjeè jngoò xita xi tìbindojno chrjoa yijo-la

(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

12 Jesús k'e nga tsibìjna jngoò naxandá, ijchò jngoò xita x'in xi tìbindojno chrjoa yijo-la; nga kijt-seè Jesús, tsohojna-ñiat'aà nangui nga kijtseèxkón Jesús, tsibítsi'ba-la, kitsò-la:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, tìtsjeè-ná ch'in xi tjin-na.

13 Jesús tsijmeé tsja nga tsohót'aà-la yijo-la xita jè, kitsò-la:

—Mejèn-na; jkàtandaà-ne!

Xita jè, nitoón kjòndaà-ne.

14 Jè Jesús kitsò-la:

—Kì yá xita xi bènojní-la; t'in ñánda tjna no'miì; takó-la yijo-lè nga jye kjòndaà-ne; tjiì-la kjotjò xi síjé kjotixoma-la Moisés mé-ne nga tsjeè kijn-ne nguixkon Nainá tikoá skoé jña xita nga jye kjòndaà-ne ch'in-lè.

15 Tanga Jesús, isaá 'ño kina'yà-isa-la; ko isaá kjìn xita kjòxkóya xi mejèn-la nga kji'nchré-la; tikoá mejèn-la nga kondaà-ne ch'in xi tjin-la.

16 Tanga Jesús xìn i'nde fi ñánda tsjìn xita nga chjat'aà-la Nainá.

Kii kis'iin Jesús nga kisindaà jngoò-ne xita xi mi ki ma síhiníyá yijo-la

(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

17 Jngoò naxrjein k'e nga tíhokóya-la xita Jesús, ya títsajnajin xita fariseo ko xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Xita koi, ján

inchrobà-ne naxandá xi chja-ne Galilea, Judea kò Jerusalén. Jesús ya tijnajin inima-la nga'ño-la Nainá nga sindaà-ne ngats'ì xita xi xk'én.

18 J'ìkò jngò xita xk'én xi mìkì ma síhiníyá yijo-la; kjiya-la nachan-yá. Tsohótsji'nde-la kó s'ín sikkas'en xotjoa ni'ya ya ñánda tjna Jesús.

19 Tanga mìkì komà jahas'en ni'ya nga 'ño kjin xita títsajna; k'eé tsijin isò'nga ni'ya; jaaxìn nitja; kiskinjen-jin-la xita koni s'ín kjiya nachan-yá-la jè xita xk'én. Yaá tsohójna nguixkon ñánda tjna Jesús.

20 Jesús k'e nga kijtseè nga mokjeiin-la it'aà ts'e, kitsò-la jè xita xk'én:

—Ngaji, jyeé kachàat'aà-lè jé-lè.

21 Jñà xita fariseo kò xita xi okóya kjotixoma-la Nainá xi kiskì Moisés tsohókò inima-la, kitsò: “Xita jè, chajno-la Nainá koni s'ín tsò. ¿Yá-né jè nga ma-la síjchàat'aà-ná jé-ná? Tajngoò Nainá xi síjchàat'aà-ná jé-ná.”

22 Jesús kijtseèya-la koni s'ín nchisíkítsjeèn; kichja, kitsò-la:

—¿Mé-ne kotsò-ne inima-nò?

23 ¿Mé xi isa chiba 'in tjin, tsà xán-la jè xita xi xk'én: “Jé-lè jyeé kichàat'aà-lè”, kò tsà xán-la: “Tisítjin koa títjei”?

24 Kokoò-nò nga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tji'nde-na nga síjchàat'aà-la jé-la xita i isò'nde.

Jè Jesús k'eé kitsò-la jè xita xi mìkì ma síkjaníyá:

—Ji, k'oaá xan-lè, tisítjin, choí nachan-lè, t'in-ne ni'ya-lè.

25 Jè x̄ita xk'én n̄itoón tsasítjen nga nguixkōn ngats'iì x̄ita xi ya t̄itsajna; kiskoé n̄achan-la xi kijnasòn; k'e nga tífi-ne ni'ya-la, jeya chjat'aà-la Nainá.

26 Ngats'iì x̄ita xi ya t̄itsajna tà kjòxkón-la, t̄ikoaá jeya kiichjat'aà-la Nainá. Tsakjón-ko-ne, kitsò:

—I'ndeì kà yaxkon jngoaá kjòxkón.

*Mé kjoa xi komà k'e nga jè Jesús kiichja-la Leví
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)*

27 K'e nga jye os'ín komà kjoa koi, itjo Jesús, kiì; k'ée kijtsee jngòò x̄ita xi 'mì Leví, x̄ita-la x̄itaxá Roma xi síkíchjítjì tsojmì. T̄ijnat'aà ímixa ya ñánda síkíchjítjì tsojmì ts'e Roma. Jesús kitsò-la:

—Nchrobátj̄ingui-ná.

28 Leví, tsasítjen; kisikítsajna yije tsojmì xi t̄jín-la; kiitj̄ingui-la Jesús.

29 Leví, ya ni'ya-la, tsí ndaà kis'iìn-la s'eí Jesús. T̄ikoaá kj̄in x̄ita x̄ikjín t̄itsajna xi t̄ikoa tsojmì síkíchjítjì, ko x̄ita xi k'ejí; t̄itsat'aà ímixa.

30 J̄ña x̄ita fariseo ko x̄ita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskì Moisés tsatít'aà x̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús, kitsò-la:

—¿Mé-ne j̄ña x̄ita xi síkíchjítjì tsojmì, ko xi t̄jín-la jé, 'yò-ko koa bichi-ko?

31 K'ée kiichja Jesús kitsò:

—J̄ña x̄ita xi mìtsà ch'in t̄jín-la mìtsà chj̄ine xkiì mochjeén-la, tà j̄ña x̄ita xi xk'én xi mochjeén-la chj̄ine xkiì.

32 Mìtsà koi xá j'i-na 'an nga j'ikjaaj̄ñaà x̄ita kixi, j̄ña-né x̄ita xi t̄jín-la jé nga kàtasíkájno jé-la nga mì t̄i jé kohótsji-ne.

*Kó kitsò Jesús k'e nga kitjònangui-la mé-ne mì
bìtsajnachjan-ne xita-la*

(Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

33 Jñà xita kitsò-la Jesús:

—¿Mé-ne jñà xita xi kota'yàt'aà-la Juan tsí ndaà
bìtsajnachjan tikoá tsí ndaà bítsi'ba; k'oaá tjs'ín jñà
xita fariseo; tanga jñà xita tsiji, kjèn-né koa 'bii-né?

34 Jesús kitsò-la:

—K'e nga bixan jngoò xita, ¿a komaá
sikítsajnachjaán xita xi báhijtakó-ná k'e nga tákó
tjna xita x'in xi kòbixan?

35 Tanga kijchò nàchrjein nga tjáxin-la x'in xi
kòbixan, k'e-né nga kítsajnachjan xita.

36 Tikoáá tsibénojmi jngoò-la 'én xi mangásòn
[nga tsakóya-la nga jñà kjotíxoma jchínga, mìkii
sasén-la xi kjotíxoma xitse]. Kitsò-la:

—Mìtsà yá xi ote chiba nikje xitse nga bíjto-ne
ko nikje ibaà. Tsà kos'ín s'een kíts'ón nikje xitse;
tikoáá mìkii ndaà kongásòn nikje xitse ko nikje
ibaà.

37 Tikoáá mìtsà yá xi binchá xán ixii chrjoa
jchínga; tsà kos'ín s'een, k'e nga jye kojchá xán,
siixajndà chrjoa jchínga, ikjoàn xíxteèn xán; tikoáá
chija jè chrjoa.

38 Jè xán ixii, chrjoa xitseé sinchá mé-ne nga
ndaà sìnchátjò-ne.

39 Tsà yá xi skoí xán jchínga xi kjòtseé jncha, mìkii
niton siijé jngoò k'a xi xán ixii. Kìtso-né: “Jè xán
jchínga, isaá ndaà.”

6

K'e nga jñà xità xi kota'yàt'aà-la Jesús tsate natín jè nàchrjein nìkjáya

(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

¹ Jngoò k'a jè nàchrjein nìkjáya, ja Jesús ñánda tíjtje trigo. Xità xi kota'yàt'aà-la tsate natín-la trigo, tsafèya-ne tsja, ìkjoàn kiskine.

² Tjín i'nga xità fariseo xi kitsò:

—¿Mé-ne ko'nè-enò jè kjoa xi mìkì tjí'nde nga kos'ín koma jñà nàchrjein nìkjáya?

³ Kiichja Jesús, kitsò-la:

—¿Jñò, a mìtsà jye tíjìin-nò koni s'ín tíchja Xojoñ-la Nainá koni kis'iìn xitàxá ítjòn xi ki'mì David kò jñà xità-la xi kjihjtako k'e nga kjòhojò-la?

⁴ Jahas'en ni'ya-la Nainá; kiskoé inchrjín tsjeè-la Nainá; tsakjèn. Tìkoà kitsjaà-la xità-la xi tjìkò. Mìkì tjí'nde nga jñà kòkjèn. Tà jñà no'mì tjí'nde-la nga kòkjèn.

⁵ Jesús kitsò-isa-la:

—'An xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na, 'aán otiixoma-la nàchrjein nìkjáya.

Xità xi kixit'aà jngoò tsja

(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

⁶ Jngoò k'a k'e nga jè nàchrjein nìkjáya, Jesús ja-has'en ni'ya ingo sinagoga; tsibits'ia nga tsakóya-la xità. Koà yaá tíjna jngoò xità xi kixit'aà tsja kixì.

⁷ Jñà xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskìl Moisés kò xità fariseo nchisíkìnda Jesús kó s'iìn, a siindaá-ne jè xità xi xk'én jè nàchrjein nìkjáya; mejèn-la nga skoe mé-ne nga koma kohòngui-ne.

⁸ Tanga Jesús jyeé tíjìin-la kó s'ín nchisíkìtsjeèn jñà xità koi. Kitsò-la jè xità xi kixit'aà tsja:

—Tisítj̄in, t̄isijna kix̄i ya j̄ngoò osen.

X̄it̄a j̄è tsasítjen, tsas̄ijna kix̄i.

⁹ Jesús, k'eé kitsò-l̄a ngats'iì x̄it̄a xi ya t̄ítsajna:

—Jngoò kjoa skònangui-nò: ¿A t̄j̄í'nde-né k'e nga j̄è nachrjein n̄ikjáya nga ndaà s'eén, o xi ch'o s'eén? ¿A s̄ik'en-ná o xi s̄indaá-ná j̄ngoò x̄it̄a?

¹⁰ Jesús kiskoòtsejèn yije-l̄a kóhojt̄ín x̄it̄a xi ya t̄ítsajnan̄dii-l̄a. K'eé kitsò-l̄a j̄è x̄it̄a xi kix̄it'aà tsja:

—Tjeendojòì ndseji.

X̄it̄a j̄è, tsijmeé tsja, n̄itoón kjòndaà-ne.

¹¹ J̄n̄à x̄it̄a fariseo, 'ñó j̄ti komà-l̄a; k'eé tsibít's'ia nga tsajoóya-ne mé xi s̄ilkò Jesús.

Kó 'mì 'ín-l̄a x̄it̄a-l̄a Jesús xi kota'yàt'aà-l̄a xi tejò ma-ne

(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

¹² T̄ij̄n̄à-ne nachrjein koi, Jesús kiìmij̄n-jno jn-goò nindoò nga kiìchjat'aà-l̄a Nainá; kisik'a n̄itjen nga tíchjat'aà-l̄a.

¹³ K'e nga kis'e isén kiìchja-l̄a x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a; ìkjoàn jaàj̄in tejò x̄it̄a xi tsibixáya-l̄a.

¹⁴ J̄è Simón xi t̄ikoa Pedro tsibít'aà 'ín; Andrés xi 'ndse ma Simón; Jacobo; Juan; Felipe; Bartolomé;

¹⁵ Mateo; Tomás; Jacobo, ti-l̄a Alfeo; Simón xi ya fit'aà-l̄a kjotíxoma ts'e x̄it̄a Celote;

¹⁶ Judas, ti-l̄a Jacobo; kò Judas Iscariote, j̄è xi iskan komà kondra-l̄a Jesús.

K'e nga j̄è Jesús, kj̄in x̄it̄a kisindaà-ne

(Mateo 4:23-25)

¹⁷ Jesús itjojen-jno-ne nindoò, t̄j̄ikò x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a; j̄'ì j̄ngoò i'nde ñánda isòn choòn; yaá tsibìtsajna. Kj̄in ma x̄it̄a-l̄a xi ya nchikoña-l̄a; t̄ikoaá kj̄in ma x̄it̄a xi kj'eíì xi inchrobà-ne

kóhokji i'nde Judea ko naxandá Jerusalén ko xi inchrobà-ne Tiro ko Sidón, naxandá xi kjiyijòndii ndáchikon. Koi xá j'ì-ne nga kji'nchré-la Jesús, tìkoá mejèn-la kondaà-ne ch'in xi tjín-la.

¹⁸ Jñà xità xi inima ch'o-la neí síjti-la, tìkoáá kjòndaà-ne.

¹⁹ Ngats'ì xità, mejèn-la nga koòt'aà-la tsja yijo-la Jesús nga tseé nga'ño tíbitjoiin yijo-la nga mandaà yije-ne xità.

*Kó kitsò Jesús it'aà ts'e xità ima ko xità nchiná
(Mateo 5:1-12)*

²⁰ Jesús kiskoòtsejèn-'a xità xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Mé tà ndaà-anò jñò xi xità ima 'mì-nò, nga tsajòn-nó jñà kjòndaà xi tsjá Nainá nga jè tíhotíxoma.

²¹ 'Mé tà ndaà-anò jñò xi ijò-nò i'ndeí, nga koma iskan, koskii-nò.

'Mé tà ndaà-anò jñò xi chihindáya i'ndeí, nga koma iskan kijno-nò.

²² 'Mé tà ndaà-anò k'e nga tjín xità xi síjtikeè-nò tà 'an ngatjì-na xi Ki'ndí-la Xità xan-la yijo-na; k'e nga síkítsajnat'aaxìn-nò, k'e nga chja'on-ko-nò, k'e nga ochrjekàngui-nò koni tsà jngoò xità xi 'ño ts'en.

²³ Tsja t'è-là takòn jè nachrjein koi; tìtsja-là inima-nò; tseé kjòndaà tjoé-nò ján ngajmii; tìkoáá jñà xità jhínga-la xità xi beètoòn-nò, k'oaá tìs'in kijtseètoòn jñà xità xi kùchja ngajo-la Nainá.

²⁴ 'Tanga ima-xó-nò jñò xi xità nchiná 'mì-nò nga tjín yije-nò xi mochjeén-la yijo-nò [tanga mìkii nìkítsjeèn kjòndaà-la Nainá xi mochjeén-la inima-nò].

25 'Ima-xó-nò xi skiì títsajnaà i'ndeì; k'e nga koma iskan, kòhòjò-nò.

'Ima-xó-nò jñò xi bijnò i'ndeì; k'e nga koma iskan kòbaá-nò koa jchìhindáya-nò.

26 'Ima-xó-nò jñò k'e nga ndaà síkítsajna yije-nò xita. Jñà xita jchínga k'oaá tìs'ín ndaà kisiíkítsajna jñà xita xi 'én ndiso kiichjaya.

Kó s'ín sikoá xita kondra-ná

(Mateo 5:38-48; 7:12)

27 'Tanga jñò xi títsana'yà, k'oaá xán-nò: Tìtsjacha kondra-nò, ndaà tìkoò jè xi jtikeè-nò.

28 Tìjèt'aà-là Nainá nga kàtasíchikon-t'ín jñà xi chja'on-ko-nò, tìtsi'batjiò jè xi ch'o síko-nò.

29 Jè xi síjts'iìn-t'aà kjiòòn, tìkoá tjiì-là xi ngobà; jè xi faá'an nachrokisòn-nò, tìkoá tjiì-là nachro-nò xi lingoò.

30 Nita yá xita xi síjé-nò tsojmì, tjiì-là; tsà yá xi skoé xi tsojmì tsajòn, kì tì kiì nìjé-là.

31 Koni s'ín mejèn-nò nga sìiko-nò xita, k'oaá tìs'ín tìko ngajo-nò.

32 'Tsà matsjacha jè xi matsjakeè-nò, nìmé kjondaà xi s'e-nò, nga k'oaá tìs'ín jñà xita ts'en, matsjakeè xíkjin.

33 Tsà tà jñà ndaà sikoò xita xi tìkoá ndaà síko-nò, nìmé kjondaà xi s'e-nò. Jñà xita ts'en, k'oaá tì síko xíkjin.

34 Tsà sikiña-là jè xi yaxkoòn nga koìichjí, tìkoá nìmé kjondaà s'e-nò. Tìkoá jñà xita ts'en síkiña-la xíkjin nga jyeé tjiìn-la nga koìichjí yije kóhotjin.

35 Tìtsjacha kondra-nò; ndaà tìkoò; tìkiña-là mé xi síjé-nò, nìmé xi chiña-là it'aà ts'e. Tsà kos'ín s'een, isaá tse kjondaà s'e-nò. Ixti-la Nainá xi 'ño

'nga tǐjna komaà k'e nga k'oas'ín s'een koni s'ín Nainá, nga tǐjn-la kjohimatakòn it'aà ts'e xita xi 'nga ikon ko xi ch'o s'ín.

³⁶ Chahimaa xinguiõo koni s'ín beehima-nò Nainá xi Na'èn-ná 'mì-là.

*Mì kii koma jǎá sǐkindaá jé-la xita xinguiáá
(Mateo 7:1-5)*

³⁷ 'Kì jé-la xinguiõo 'nè kindaa mé-ne nga Nainá tikoá mìkii sǐkinda jé-nò; kì jé binchanè-là xinguiõo mé-ne nga Nainá mì jé kǐnchanè-nò; tǐjchàat'aà-là jé-la xinguiõo mé-ne nga Nainá tikoá sǐjchàat'aà-nò jé-nò.

³⁸ Tjii-là xinguiõo; jè Nainá tsjá ngajo-nò; Nainá sǐchiba-nò chiba xi ndaà kitseè, xi 'ńó jncha, xi ndaà kisitsajneè ko xi tíxíteèn-tjì nga kǐncha chijtsa-nò; jè chiba xi sǐchibaya-là xinguiõo, tǐjè sǐchibaya ngajo-nò Nainá.

³⁹ Jesús tsibénojmi jngoð-la kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

—Jngoð xita xi mìkii tsejèn-la, mìkii koma kokò-la ndiyá jngoð xi tikoá mìkii tsejèn-la. Ingajò, yaá kixoya ngajo ñánda ch'o choòn.

⁴⁰ Jngoð xita xi kota'yà mìtsà isa 'nga tǐjna koni maestro-la; tanga k'e nga kjoehet'in-la nga ndaà skóta'yà, tikoáá kongásòn-né koni jè maestro-la.

⁴¹ '[¿Mé-ne jé-la xinguii nìkinda-ne koa tsiji mìkii nìkindii?] ¿Mé-ne chitsejèn-la tjé xi kjinangui xkon xinguii, koa jè yá chiso xi kjinangui xkoìn mìkii chitsejèn-la?

⁴² ¿A mì 'ya-jèn yá chiso xi kjinangui xkoìn? ¿Mé-ne ko'mì-la xinguii: “Ndsè, tjii'nde-ná nga kochrjekànguia tjé xi kjinangui xkoìn”? Ngaji xi

jò ma isén-lè; ítjòn tìnachrjekàngui chiso xi kji-nangui xkoiìn, mé-ne nga ndaà kòtsejèn-lè, ikjoàn tìnachrjekàngui tjé xi kjinangui xkòn xinguii.

Kós'ín 'ya-la kós'ín tjin inima-la jña xita
(Mateo 7:17-20; 12:33-35)

⁴³ 'Tsjìn yá xi ndaà kjoàn kò ch'o kjoàn toò xi ojà-la; tikoáá tsjìn yá xi ch'o kjoàn kò ndaà kjoàn toò xi ojà-la.

⁴⁴ Nga jngoò ìjngoò skoya yá, k'oaá s'ín yaxkon-la koni kjoàn toò xi ojà-la. Jè toò iko, mìtsà yá na'yá ojà-la. Tikoáá jña toò uva mìtsà na'yá xanchroò ojà-la.

⁴⁵ Koni kjoàn yá, k'oaá tì kjoàn xita; jngoò xita xi 'én ndaà chja, koií-né nga kjondaà tjiin inima-la; koa jngoò xita xi 'én ts'en chja, koií-né nga kjoats'eén tjiin inima-la; nga k'oaá tsò 'én xi nokjoá koni tsò kjohítsjeèn xi tjiin inima-ná.

Chrjò ni'ya xi jò ma-ne
(Mateo 7:24-27)

⁴⁶ '¿Mé-ne kos'ín 'mì-ná nga bixón: “Na'èn, Na'èn”, koa mìkiì nìkitasòn koni xan-nò?

⁴⁷ K'oaá xan-nò yá xi mangásòn jè xita xi 'an fit'aà-na, xi 'nchré 'én-na, tikoá síkitasòn.

⁴⁸ Jè mangásòn jngoò xita xi bíndaà ni'ya-la; 'ñó nanga ò'nguii; bíjna tàts'en chrjò ni'ya ya isòn naxi. K'e nga 'ba jtsí xkón, f'ii xajngá nandá, kaàt'aà'ñó-la ni'ya; nimé xi síko nga ya tjíndaàsòn naxi.

⁴⁹ Tanga jè xi 'nchré 'én-na koa mìkiì síkitasòn, k'oaá ngaya-la koni jngoò xita xi bíndaàsòn ni'ya-la ñánda tà nangui; mìkiì ndaà bíndaà tàts'en chrjò; f'ii

xajngá nandá, kaàt'aà'ño-là ni'ya; yaá bixòña ni'ya jè; jngoò k'a bixòjen.

7

Kii komà nga kjòndaà-ne chi'nda-là xi xita sko-là soldado

(Mateo 8:5-13)

¹ Jesús, k'e nga jye tsakóya-là xita naxandá xi nchi'nchré 'én-là, kii, jahas'en-jii naxandá Capernaum.

² Ya tjna jngoò soldado ítjòn. Jè chi'nda-là, 'ño xk'én. Kjomèè biyaà. Tanga 'ño tjòkèè.

³ K'e nga kii'nchré xita jè it'aà ts'e Jesús, kisikasén xita jchínga xi ts'e xita judío nga kii kitsi'ba-là Jesús mé-ne nga kàtjanchrobá, kàtasíxki-là jè chi'nda-là xi xk'én.

⁴ Jña xita jchínga, k'e nga ijchòkon Jesús 'ño tsibítsi'ba-là, kitsò-là:

—Ok'ín-là nga sichját'aà-là xita ítjòn jè.

⁵ Tsjakeè naxandá xi chja-ne Judea, koa jè tsibíndaà jngoò-ná ni'ya ingo sinagoga i naxandá-ná.

⁶ Jesús kiiko jña xita jchínga koi, tanga k'e nga jye kjomèè bijchó chrañàt'aà-là ni'ya, jè xita ítjòn-là soldado kisikasén i'nga amigo-là nga kitsò-là Jesús:

—Na'èn, kì yijo-lè nijti-là. 'An, mìkii ok'in-na nga ngaji k'oín sobi ni'ya-na.

⁷ Tikoáá mìkii ok'in-na nga 'an kòfikon sobà-lè. Tanga tjii okixi nga kàtandaà-ne chi'nda-na.

⁸ 'An, tjiin-na nga tjín-lè kjotíxoma. Tikoáá 'an, tjín-na xita ítjòn xi otíxoma-na, tikoáá tjín-na soldado xi 'an otíxoma-là, k'e nga xan jngoò-là: “T'in”, fi-né; xan-là xi ijngoò: “Nchroboi”, nchrobá-né;

koa k'e nga xan-la jè xi chí'nda-na: “K'oa t'iin”, síkitasòn-na.

⁹ K'e nga kiì'nchré Jesús jñà 'én koi, tà kjòxkón-la. K'eé kiskoòtsejèn-'a jñà xita xi tjingui-la; kitsò-la:

—K'oaá xan-nò, ya Israel, ni saà jngoò xita sakó-na xi kos'in ndaà mokjeiin-la koni jè xita jè.

¹⁰ Jñà xita xi kiikjaá Jesús, k'e nga j'i-ne, jè chí'nda xi xk'én, jyeé kjòndaà-ne.

Kós'in komà k'e nga jè Jesús kisikjaáya-la ki'ndí-la chjoón ka'àn

¹¹ Nga komà iskan Jesús kiì jngoò naxandá xi 'mì Naín. Tjiko xita xi kota'yàt'aà-la, tjikoá kjìn xita xi tà xita naxandá tjingui-la.

¹² K'e nga jye ijchò chraña ijto xotjoa naxandá, kjìn ma xita naxandá xi kjihijtako chjoón ka'àn nga nchifi kíhijiin jngoò mik'en xi ti ta jngoò-la jè chjoón ka'àn.

¹³ Na'èn-ná Jesucristo, k'e nga kijtseèxkon, kjòhimakeè; kitsò-la chjoón ka'àn:

—Kì chihindáya-jèn.

¹⁴ Kiì kasit'aà chraña-la jè kaxa mik'en, tsohósòn-la tsja; jñà xita xi yangui mik'en chinchako. Kitsò Jesús:

—Ngaji ti, k'oaá xán-lè: ;Tisítjiin!

¹⁵ Jè mik'en niqóon tsibijna kixi; ikjoàn kiichja. Jesús, k'eé kisìngatsja nea-la.

¹⁶ Ngats'ì xita xi tjiko, tà kitsakjòn-né; k'eé jeya kisikijna Nainá kitsò:

—Jngoò xita tijnako-ná xi 'ñó ndaà chja ngajo-la Nainá.

Tjikoá tjín xi kitsò:

—Nainá j'ì kasiko naxandá-la.

17 Jñà 'én koi, kina'yà-là kóhokji nangui Judea, ngats'ìi ì'nde nga jngoò itjandiì nangui Judea.

*Xità xi kota'yàt'aà-là Juan xi kis'ìn bautizar xità
(Mateo 11:2-19)*

18 Juan xi kis'ìn bautizar xità kii'nchré yije kjoa xi tís'ín Jesús; jñà xità xi kota'yàt'aà-là tsibénojmi-là. K'eé kiichja jò-là xi xità ts'e.

19 Kisikasén ñánda tíjna Jesús nga skonangui-là, ¿a jè-né xi Cristo xi tíjné-là nga kjoí a xi kj'eíí chíña-lá?

20 Jñà xità-là Juan, k'e nga ijchòkon Jesús, kitsò-là:

—Jè Juan kàsikasén-najen xi it'aà tsiji nga chjínangui-lèjen, ¿a jí-né xi Cristo xi tíjné-lè nga kjoí a xi kj'eíí chíña-lajen?

21 Tijè-ne hora, Jesús, kjìn xità kisindaà-ne xi xk'én, xi kjo'in nchisíkjeiín, xi inima ch'o-là neíí tíjìn inima-là; tìkoaá kjìn xità xi mìkì tsejèn-là kjòndaà-ne.

22 Jesús kitsò-là jñà xità xi ijchòkon:

—Tanguió tènøjmi-là Juan jñà kjoa xi kà'yaà ko xi kàna'yà. Jñà xità xi mìkì tsejèn-là, jyeé tsejèn-là; jñà xi tsá'yá kjoàn, jyeé ma fi-ne; jñà xi tíbindojno chrjoa yijo-là, tímatsjeèjnoó-ne yijo-là; jñà xità xi jtayaà, jyeé 'nchré-ne; ko xità xi jye k'en, nchi-faáyaá-là; koa jñà xità ima, jye tís'enojmi-là 'én ndaà-là Nainá.

23 ¡Mé tà ndaà-là jè xità xi nguì jngoò k'a ndaà mokjeiín-là it'aà ts'an nga nímé xi osijna-ikòn-là!

24 K'e nga jye kii-ne xità xi kisikasén Juan, tsibíts'ia Jesús nga tsohóko xità xi it'aà ts'e Juan, kitsò-là:

—¿Mé xi tsanguì chítsejèn-là ya i'nde it'aà xìn ñánda nangui kixi choòn? ¿A jè tsanguì chítsejèn-là jngoò yá ínaxo xi síjtíya-la tjo?

²⁵ ¿Mé-né xi tsanguì chítsejèn-là? ¿A jngoò xita xi 'ño ndaà kji nikje-la? Jñò, jyeé 'yaà, jñà xi ndaà kjoàn nikje xi ókjá, xi tikoá 'ño ndaà kjoàn tsojmì xi tjín-la, yaá títsaya ni'ya-la xitaxá ítjòn.

²⁶ Tanga, ¿mé xi tsanguì chítsejèn-là? ¿A jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá? Okixi-né, k'oaa xan-nò, Juan, isaá 'ño ndaà koni jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá.

²⁷ It'aà ts'e Juan, yaá tíchja Xojon-la Nainá nga tsò:

'An, sikasén ítjòn-lè xita-na xi kjiko 'én; jè xi kojindaaya ítjòn-lè ndiyá-lè.

²⁸ K'oaa xán-nò, ngats'ii xita xi tjín i isò'nde, nijngoò xita xi mangásòn koni jè Juan xi kis'iin bautizar xita, tanga ya ijìn naxandá ñánda otíxoma Nainá, jè xita xi fehet'aà-ne, isaá jeya tjina mì k'oaa-ne koni Juan.

²⁹ K'e nga kii'nchré jñà xita naxandá ko jñà xita-la xitaxá Roma xi síkíchjtji tsojmì, kjòjngoò-ikon nga ndaà tjín jè ndiyá kixi-la Nainá, nga jye komà bautizar it'aà ts'e Juan.

³⁰ Tanga jñà xita fariseo ko xita chjine xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá, mìkii komà bautizar it'aà ts'e Juan. Tsachrjengui-né kjondaà xi tjíndaà-la Nainá nga tsjá-la xita koi.

³¹ Jesús kitsò:

—¿Yá xi siingásòn-koaa jñà xita xi tjín nachrjein i'nde? ¿Kó kjoàn xi kongásòn-ko?

³² Jñà kongásòn-kjoè jñà ixti xi bìtsajna nditsin nga síská, chja-la xíkjin, tsò-la: “Kànikjaneé-nòjen

xobí tanga jñò mìkiì kàchà; kàjndaá-nòjèn sò xi ba tsò tanga mìkiì kàchìhindáyaà.”

³³ J'ii Juan xi kis'iin bautizar xita xi mitsà inchrájin tsakjèn, tikoá mitsà xán kits'iì koá jñò bixón-nò: “Inima ch'o-la nejí tjin-la.”

³⁴ Ikjoàn j'iaa xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na; ma-na kjeen, tikoá ma-na 'biaa; jñò, k'oaá s'in bixón i'ndeí: “Xita chrjá'a-né, xita ch'i-né, amigo-la-né jña xita-la xitaxá Roma xi síkíchjítjì tsojmì ko jña xi xita jé.”

³⁵ Tanga jè kjoachjine-la Nainá, 'yaá-la nga kixi tjin k'e nga jye bitasón.

Kó tsò 'én xi kùichja Jesús k'e nga jngoò chjoón xi tse jé tjin-la tsanijno ndsoko

³⁶ Jngoò xita fariseo kùichja-la Jesús nga mejèn-la kokjen-ko. K'e nga jahas'en ni'ya-la jè xita fariseo, tsibijnat'aà ímíxa.

³⁷ Ya naxandá jè, tjna jngoò chjoón xi tse jé tjin-la. K'e nga kù'nchré nga ya tjinat'aà ímíxa Jesús, ya ni'ya-la jè xita fariseo, ijchòko jngoò chitsín xi tjíya-la xkiì xi ndaà jne.

³⁸ Yaá tsasijnat'aà ijton ndsoko Jesús nga tikjindáya. Ikjoàn tsanijno ndsoko Jesús ko ndáxkon. K'ée kisixijno-ne ko tsja sko. Kjìn k'a kiskine'a ndsoko. Ikjoàn kisikaàjno xkiì xi ndaà jne.

³⁹ Jè xita fariseo xi kùichja-la Jesús, k'e nga kijtseè kjoa koi, kitsò ijìn inima-la: “¿Mé-ne nga mìkiì beèxkon-ne yá chjoón-ne xi otísiko? Tsà kixi kjoa nga jè xita xi chja ngajo-la Nainá, skoexkon-né nga chjoón xi jé tjin-la.”

⁴⁰ K'ée kùichja Jesús, kitsò-la:

—Simón, jngoò kjoa koxán-lè.

Simón kitsò:

—Maestro, kot'in-ná.

⁴¹ Jesús kitsò:

—Jò xitá títajna xi tòn tjen-la ts'e xitá xi síkiña tòn; jngòò xi 'òn sindò tjen-la; jè xi ijngòò icháte tjen-la.

⁴² Ingajò xitá koi, tsjìn-la tòn xi kojìchjí ngajo-ne. Jè nei-la tòn kisìjchàat'aà-la ingajò. Kot'in-ná, ¿ná-laá ingajò xitá koi xi isa 'ñó matsjakeè jè nei-la tòn?

⁴³ Kìichja Simón kitsò:

—'An, k'oaá s'ín sikkítsjeèn, jè-la xi isa tse tòn kitjen-la.

Jesús kitsò:

—Ndaà kichoòsòn-la.

⁴⁴ Jesús kiskoòtsejèn-jno jè chjoón, kitsò-la Simón:

—Chítsejèn-la chjoón jè. 'An, k'e nga kòfahas'eèn ni'ya-lè [mìkìi kànìkitasoìn koni s'ín tjín kjotíxoma tsaján]; mìkìi kò'biì-ná nandá xi mochjeén-la ndsokoaà nga saníjno; tanga chjoón jè, ndáxkoón kòhoníjno-ne ndsokoaà koa tsja skoó kàsíxìjno-ne.

⁴⁵ K'e nga kànìhixat'aà-ná mìkìi kichine'a-ná tanga chjoón jè, kóni kòfahas'eèn ni'ya-lè tíkine'a ndsokoaà.

⁴⁶ 'Ngaji, mìkìi kànáhijnoi asitìi skoaà, tanga chjoón jè, kòfáhijno ndsokoaà xkìi xi ndaà jne.

⁴⁷ Koií k'oas'ín xan-lè: Chjoón jè, jyeé kàchàat'aà yije-la ngats'ìi jé-la koi kjoa-la nga 'ñó matsjakeè-na, tanga jè xitá xi chiba kàchàat'aà-la jé-la, isaá chiba matsjakeè-na.

⁴⁸ K'eé kitsò-la Jesús jè chjoón:

—Jé-lè jyeé kàchàat'aà-lè.

49 Jñà x̄it̄a xi taña títsajnat'aà ím̄ixa kitsò-la x̄ík̄jín:
—¿Yá x̄it̄a-né jè nga t̄ikoá ma-la síjchàat'aà-ná
jé-ná?

50 Jesús kitsò ìjngòò k'a-la jè chjòón:
—Koi-né nga mokjeíin-lè ìt'aà ts'an nga
bitjotjì-ne jé-lè; t'in-là ndaà-ne.

8

Íchjín xi kisìchját'aà-la Jesús

1 K'e nga komà ìskan, Jesús, k̄jìn naxandá
tsajmeè, kò rancho, nga k̄ichjaya kò kisika'bí 'én
ndaà-la Nainá koni s'ín otíxoma Nainá. Tj̄ikò x̄it̄a-la
xi tejò ma-ne.

2 T̄ikoáá tj̄ikò i'nga íchjín xi jye k̄jòndaà-ne ch'in
neí-la kò xi k̄'eíí ch'in. Yáá tj̄ikò María jè xi
Magdalena 'mì, xi itoò in̄imā ch'o-la neí itjòjìn
yijo-la;

3 tj̄ikò Juana, chjòón-la Chuza xi síkinda tsojmì-la
x̄it̄axá ítjòn xi 'mì Herodes; t̄ikoáá tj̄ikò xi 'mì
Susana koá k̄jìn-isa íchjín tj̄ikò xi síchját'aà-la mé
tsojmì xi tj̄ín-la.

Kjoa xi mangásòn ts'e x̄it̄a xi bítjè xojmá

(Mateo 13:1-9; Marcos 4:1-9)

4 K'e nga jye kòk̄jìn x̄it̄a xi x̄k̄i xi ján naxandá
j'ì-ne, Jesús, tsibénojmí-la kjoa xi mangásòn.
Kitsò-la:

5 —Jngòò x̄it̄a xi k̄ì k̄j̄ndi xojmá. K'e nga tsibíts'ia
nga kisk̄j̄ndi xojmá, chixò chiba ya ìya ndiyá. Koá
chinchanè x̄it̄a koá jñà ñise tsakjèn.

6 Nguì k'oá tj̄ín chixòsòn ya ñánda naxi choòn,
tanga k'e nga isò xojmá, ñitoón kixì nga mìk̄i
'nchì'nde nangui.

⁷ Nguì k'oa tjin chixò ya jjiin na'yá; yaá taña isòkjoò; k'e nga kjò'nga na'yá, kisik'en-nguì xka-la xojmá.

⁸ Nguì k'oa tjin chixò ñánda nangui ndaà; isò, kjò'nga, koa tsajà-la toò; kitsjaà jngoò sindo nga jngoò ijngoò.

Jesús k'e nga jye tsibénojmí kjoa koi, 'ñó kiichja, kitsò:

—iNdaà tiná'yaà koni xan-nò!

*Mé-ne kjoa xi mangásòn kisikjeén-ne Jesús
(Mateo 13:10-17; Marcos 4:10-12)*

⁹ Jña xita xi kota'yàt'aà-la Jesús kiskònangui-la kó tsòya-ne jè kjoa xi mangásòn xi tsibénojmí-la xita.

¹⁰ Jesús kitsò:

—Jño, Nainá jye kitsjaà-nò nga jchaa kjoa'ma-la xi bénojmíya kó s'in otixoma Nainá; tanga jña xita xi kj'eíi, tà kjoa xi mangásòn s'enojmí-la, mé-ne nga mìkiì skoe-ne xi kjoa kixi nas'in skótsejèn, mìkiì kochiya-la nas'in nchi'nchré.

*Kó tsòya-ne kjoa xi mangásòn ts'e xita xi bitje
xojmá*

(Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)

¹¹ 'Jè kjoa xi mangásòn ts'e xojmá, kií tsòyaá-ne: Jña xojmá, jè 'én-la Nainá.

¹² Jña xojmá xi chixò iya ndiyá, jña ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá, ikjoàn f'ìi xita neíi, faáxìn jè 'én jjiin inima-la mé-ne nga mìkiì kokjeiín-la koa mìkiì kitjojin kjo'in inima-la.

¹³ Jña xojmá xi chixòsòn naxi, jña ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá, k'e nga tàts'en-la kjoa tsjaá ma-la nga mokjeiín-la, tanga tsjin-la i'ma; tà

chibaá nāchrjein mokjeiín-la; k'e nga mé kjoa xi sakó-la, nitoón síkíjna-ne.

14 Jñà xojmá xi chixò jjiìn na'yá, jñà ngaya-la xita xi 'nchré 'én-la Nainá; k'e nga jye tjímaya ndiyá-la Nainá, bíts'ia nga síkájno-la yijo-la, ótsji xi kjoa nchíná ko xi kjoa kjotsja. Jñà kjoa koi xi tjín isò'nde bíchjoà-ikòn-la nga mìkì makixi nga ojà-la toò.

15 Jñà xojmá xi chixò ñánda nangui ndaà, jñà ngaya-la xita xi ndaà tjín ko xi kixi tjín inima-la; 'nchré 'én-la Nainá tikoá bíjiìn-ikon 'én xi 'nchré; ndaà bincha kixi skanda k'e nga ndaà makjìn-ya jñà 'én.

*Kjoa xi mangásòn ts'e ni'ín xi síhiseèn
(Marcos 4:21-25)*

16 'Tsjìn xita xi oká ni'ín, ikjoàn bíjtsa'ma, o xi ya síkíjnangui nāchan; jngoò ni'ín xi tì, sijna 'nga-né; yaá sijnaya candelero mé-ne nga kohiseèn-la jñà xita xi kjoahas'en ni'ya.

17 Nímé kjoa tjín xi tjí'ma i'ndeji xi mìkì kotsejèn nga koma iskan; tikoáá tsjìn kjoa xi tjí'ma i'ndeji xi mìkì jcha-la. Ngats'ì kjoa skoexkon yije xita.

18 'T'een kindá kjohítsjeèn-nò k'e nga kiná'ya 'én-la Nainá. Ndaà tina'yaá. Nga jè xi tjín-la kjohítsjeèn k'ojí isa-la; tanga jè xi tsjìn-la, skanda tjá'aán-la mé xi k'oas'ín síkítsjeèn nga tjín-la.

*Nea-la Jesús ko 'ndse
(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)*

19 Nea-la ko 'ndse kiikon ñánda tjína Jesús. Tanga mìkì komà ijchò skanda ñánda tjína nga 'ño kjìn ma-ne xita xi títsajna.

20 Jesús kis'enojmí-la, kitsò-la:

—Nea-lè kò jǎà 'ndsi, ján ndĩtsiaán títsajna, mejèn xó-la nga skótsejèn-lè.

²¹ Kiichja Jesús, kitsò:

—Xi nea-na kò xi 'ndsè xan-la, jǎà-né xi 'nchré 'én-la Nainá, tikoá síkitasòn.

K'e nga jè Jesús kisikínajyò tjòxkón

(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

²² Jngoò nàchrjein, Jesús kò xita xi kota'yàt'aà-la jahas'en jngoò chitso, kitsò Jesús:

—Tíkjaán, kitjájtoaá ján xijngoaà ndáchikon.

Ikjoàn kii.

²³ Tanga k'e nga kiisondá chitso, Jesús tsohoj-nafè-né. Ikjoàn kjòts'ia nga j'ii tjòxkón ya ijìin ndáchikon. Jyeé tífahas'en nandá chitso; xkón tjin tsà ya skajiìn-ndá.

²⁴ Jǎà xita-la k'eé kiikon nga kisikjaá-la Jesús; kitsò-la:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Chitso, jye tíkaànguindá! Jyeé-la kiyá.

Jaá-la Jesús; ikjoàn tsohótiko tjòxkón kò ndáchikon, nitoón kisijyò-ne, kjòndaàya-ne.

²⁵ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne mikiì mokjeiín-nò it'aà ts'e Nainá?

Jǎà xita-la tà kitsakjòn-né. Tà kjòxkón-la. Kitsò-la xíkjin:

—¿Yá xita-ne jè nga chja-la tjo kò nandá koá síkitasòn-la?

Xita Gadara xi kjìn inima ch'o-la neí tjiìn inima-la

(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

²⁶ Ikjoàn ijchò ya nangui-la xita Gadareno xi kijna xijngoaà ndáchikon ts'e Galilea.

27 K'e nga itjojen chitso, Jesús, ijchò kasìt'aà jn-goò-la xit̃a x'in xi ya i'nde-la naxandá Gadara. 'Ñó kjõtseé tíjìn yijo-la inima ch'o-la neí; mitsà nikje ókjá, koa mi ni'ya tjín-la; yaá xó bijnaya ngajo-la mik'en.

28 Xit̃a jè, k'e nga kijtseè Jesús, 'ñó kiskindàyat'aà-la koa tsasèn-xkó'nchit'aà-la; ikjoàn 'ñó kiichja, kitsò:

—Jesús, ngaji xi Ki'ndí-la Nainá 'mì-lè xi 'ñó 'nga tíjna, ¿mé xi mejèn-lè ko 'an? ;Bitsi'bà-lè, ki yatoòn-ná!

29 Koií okitsò-ne, nga jè Jesús, jyeé kos'in tsatixoma-la jè inima ch'o-la neí nga kàtitjojin yijo-la xit̃a jè. Jyeé kjõtseé kos'in tíjin yijo-la nga biyaàxín; nas'in na'ñó kicha cadena sit'aà'ñó ndsoko ko tsja, chíkjoaá-la nga otejtso, ikjoàn fiko jè inima ch'o-la neí ya nangui kixi ñánda tsjin xit̃a.

30 Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Kó 'mì-lè?

Xit̃a jè kitsò:

—Legión 'mì-na.

Koií ko'mì-ne nga 'ñó kjìn inima ch'o-la neí tíjin yijo-la.

31 Jñà inima ch'o-la neí tsibítsi'ba-la Jesús nga mi yaá sikkatsjoya nitjan-la neí ñánda tjín kjo'in.

32 Ya it'aà nindoò, 'ñó kjìn ma chinga xi nchikjèn-jno ijìn ijñá. Jñà inima ch'o-la neí, tsibítsi'ba-la Jesús nga tsjá'nde-la nga ya kjoahas'en-jìn yijo-la chinga. Jesús, kitsjaà'nde-la.

33 Jñà inima ch'o-la neí, nga jye itjojin yijo-la xit̃a jè, ikjoàn jahas'en-jìn yijo-la jñà chinga.

Ikjoàn jñà chinga tsatíkájén-jno yà naxi skanda ijìin nandá; yáá k'en-jìin nandá ngats'ìi jñà chinga.

³⁴ Jñà xita xi nchikondà chinga, k'e nga kijt-seè kjoa xi komà, tsangachikon nga kisikí'nchré naxandá kóhokji ñánda rancho.

³⁵ Jñà xita naxandá, k'e nga kii'nchré, itjo kat-sejèn jñà kjoa xi komà. Kii ñánda tíjna Jesús. Tikoa yà tíjnat'aà ndsokò Jesús jè xita xi jye itjoiin-ne yijo-là jñà inima ch'o-là neíi. Jyeé íkjá-ne nikje-là, tikoaá jyeé ndaà tíjn-ne kjohítsjeèn-là. Jñà xita k'e nga kijtseèxkon, tà kitsakjòn-là.

³⁶ Jñà xita xi kijtseè kjoa koi, tsibénojmí-là xíkjin kó s'ín komà nga kjòndaà-ne jè xita xi inima ch'o-là neíi kisijìin yijo-là.

³⁷ Ngats'ìi xita xi títsajna yà nangui-là xita Gadareno, kóhokji jngoò itjandiì, tsibítsi'ba-là Jesús nga kàtjì-ne, koií kjoa-là nga 'ñó kitsakjòn xita koi. Jesús jahas'en-ne chitso, ikjoàn kii-ne.

³⁸ Jè xita xi jye itjokàjìin-ne yijo-là inima ch'o-là neíi tsibítsi'ba-là Jesús nga mejèn-là nga yà kojmeiìkò; tanga jè Jesús kitsjaà-là okixi nga kàtjna; kitsò-là:

³⁹ —T'in-ne ni'ya-lè, tènnojmí yije-là xita nga 'ñó tse kjoa kàsikò-lè Nainá.

Xita jè, kii-ne; ikjoàn tsibítsi'ia nga tsibénojmí, kisihingason 'én kóhokji naxandá jè nga 'ñó tse kjoa kisikò Jesús xi it'aà ts'e.

Tsòti-là Jairo kò chjoón xi kitsobà itjòn nikje-là Jesús

(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)

⁴⁰ K'e nga jye j'ìì ìjngoò k'a-ne Jesús ján xijngoàà ndáchikon, kjòtsjaá-la jñà xità xi kjìn ma-ne, koií kjoa-la nga ngats'ìì, nchikoña-la.

⁴¹ J'iikon jngoò xità sko-la xi ts'e ni'ya ingo sinagoga xi 'mì Jairo; tsasèn-xkó'nchit'aà ndsokò Jesús, tsibítsi'ba-la nga mejèn-la kjiko ni'ya-la.

⁴² Koií xá j'iikjaá-ne nga jye tíbiyaà ndí tsòti-la xi tajngoò ma-ne xi tejò nó tjín-la.

Jesús, k'e nga tífi, jñà xità nga kjìn ma-ne, chiba-la tsohó'nchò'ño-né.

⁴³ Yá tsóhojìn jngoò chjoón xi jye kjò tejò nó tjín-la ch'in jní. Jye kjò tse ton kò tsojmì xi tjín-la kisikjeheya xi kjoa ts'e chjinexkií; mìkií mandaà-ne nità yá xi síxkií-la.

⁴⁴ Chjoón jè, kii kasit'aà chraña-la Jesús ya ijton its'in nga kitsobà'ño ìtjòn nikje-la, koa jè jní xi tíxixteèn-la, nitoón kisijyò-ne.

⁴⁵ K'ée kiskònangui Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi kàtsobà-na?

Ngats'ìì xità kitsò:

—Mitsà yá-jèn.

K'ée kitsò Pedro kò xità xi i'nga:

—Maestro, jñà xità nga kjìn ma-ne fàhitjen-lè koa ó'nchò'ño-lè, ngaji si-né: “¿Yá-né xi kàtsobà-na?”

⁴⁶ Jesús kitsò ìjngoò k'a:

—Tjín xi kàtsobà-na; kàbeéyaá-na nga kòbitjoiìn nga'ño yijo-na.

⁴⁷ Jè chjoón, k'e nga kijtseè nga mìkií koma kójna'ma nga ki'yat'in-la, chiba-la tíhotsé yijo-la nga tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús. Tsibénajmí-la nga nguixkòn ngats'ìì xità naxandá mé kjoa-ne nga

nikje-la Jesús kitsobà-ne, koa kó s'ín nga n̄ton
kjòndaà-ne ch'in-la.

⁴⁸ Jesús kitsò-la:

—Ndí neaa, koi-né nga mokjeiín-lè ìt'aà ts'an
nga kòmandaà-ne. T'in-là ndaà-ne.

⁴⁹ Tákó t̄ik'eé tíchja-isa Jesús nga j'ìi jngoò x̄ita xi
ts'e x̄ita ítjòn xi inchrobà-ne ni'ya-la nga kitsò:

—Ndí tsòti-lè jyeé k'en; k̄i t̄i k̄i n̄jiti-la Maestro.

⁵⁰ K'e nga k̄i nchré Jesús kitsò-la:

—K̄i tsakjoòn-jèn; tà jè-né nga k̄atakjeiín-lè, jè ndí
tsòti-lè kòndaá-ne.

⁵¹ K'e nga jahas'en ni'ya, Jesús, mìk̄i kits-
jaà'nde-la x̄ita xi kj'eíi nga jahas'en-ko, tà jè Pedro,
Jacobo, Juan, k̄o na'èn-la k̄o nea-la ndí tsòti.

⁵² Ngats'ìi x̄ita xi títsajna, nchikjindáya-né koa
nchisíkájno-né xi ìt'aà ts'e ndí tsòti. Tanga jè Jesús
kitsò-la:

—K̄i ch̄ihindáya-jèn; mìtsà kòbiyaà ndí tsòti, tà
kjinafè-né.

⁵³ J̄nà x̄ita xi títsajna tà tsijnòkeè Jesús nga tíj̄in-la
nga jyeé k'en.

⁵⁴ Tanga Jesús kiskoé tsja ndí tsòti; 'ñó k̄iichja-la
kitsò-la:

—Tsòti, t̄isítj̄in!

⁵⁵ J'ìi ìjngoò k'a-ne in̄ima-la; ìkjoàn n̄itoón
tsasítjen; Jesús kitsjaà okixi nga tsjá-la xi sk̄ine.

⁵⁶ J̄nà x̄ita jchínga-la, tà kjòxkón-la; tanga jè Jesús
kitsò-la:

—K̄i yá x̄ita xi bènoj̄mí-la jè kjoa xi kòma.

9

*K'e nga jè Jesús kitsjaà-la xá xita-la xi tejò ma-ne
(Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)*

¹ Jesús kiichja-la xita-la xi tejò ma-ne xi jè tsibíxáya-la; kitsjaà-la nga'ño kò kjotíxoma nga kochrjejiin yije inima ch'o-la neí xi tíjin yijo-la xita; tikoá koma-la siindaà-ne xita xi ch'in xk'én tjín-la.

² Kisìkasén nga kichjaya kó s'in otíxoma Nainá, tikoá siindaà-ne xita xi ch'in tjín-la.

³ Kitsò-la:

—Nimé xi ch'aà xi ts'e ndiyá; kì yá garrote ch'aà; kì na'yaá ch'aà; kì inchrajín ch'aà; kì toón ch'aà; tikoá kì jò nachro ch'aà.

⁴ Nita ñánda ni'ya nga kijchoò, yaá titsajna, skanda k'e kitjoo-nò.

⁵ Tsà jngò naxandá ñánda kijchoò, tsà mìkiì skoétjò-nò, titjojñoò, titsajneè chijo-la ndsokòò nga kàteè kjoá koi koni jngò seña, nga jño, mì tì kii sis'in-là; kjo'ín s'e-la nga mìkiì mokjeiín-la.

⁶ Itjo xita koi, xki xi ján naxandá kii; kisika'bí 'én ndaà-la Nainá xi kjoá ts'e Cristo; tikoáá kisindaà-ne xita xi ch'in tjín-la nga kijjndà naxandá.

*K'e nga k'en Juan xi kis'iin bautizar xita
(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)*

⁷ Jè xitaxá ítjòn xi 'mì Herodes, k'e nga kiìnchré ngats'iì kjoá xi tís'ín Jesús, mìkiì beè kó s'in siikítsjeèn, nga tjín i'nga xita xi tsò: “Juan, jyeé jaáya-la.”

⁸ X̄ita xi i'nga tsò: “Jè Elías xi tsatsejèn ìjngò k'a-ne.” T̄ikoáá x̄ita xi k̄j'eí tsò: “Jaáya jngò-la x̄ita jchínga xi kiichja ngajo-la Nainá.”

⁹ Kitsò Herodes:

—'An sobà tsibìxá-la x̄ita xi kisik'en Juan nga tsatesin. ¿Yá x̄ita-ne jè xi kòs'ín tís'ín kjoa xi 'nchrè?

K'oaá ma-ne nga mejèn-la skoexkon Jesús.

K'e nga 'òn jmiì x̄ita kisikjèn Jesús

(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

¹⁰ K'e nga j'ì ìjngò k'a-ne jñà x̄ita xi tsibíxáya-la Jesús, tsibénojmi ngats'ì kjoa xi kis'ìn. Jesús, k'ée kiiko jngò ì'nde ts'e naxandá Betsaida ñánda tsjìn x̄ita.

¹¹ Jñà x̄ita, k'e nga kiì'nchré nga jye kiì Jesús, kiìtjingui-la; k'e nga ijchòtjingui-la, Jesús, kisìs'in-la, tsohóko, tsibénojmi-la kó s'ín otíxoma Nainá, t̄ikoá kisindaà-ne x̄ita xi mochjeén-la nga kondaà-ne.

¹² K'e nga jye tímahixòn, jñà x̄ita-la xi tejò ma-ne, ijchò kinchat'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Kot'in-la ngats'ì x̄ita kàtjì-ne mé-ne nga kàtasíkjáya ya naxandá chrañat'aà kò rancho ñánda sakò-la xi skìne. Ì ì'nde ñánda titsajnaá, it'aà xìn-né, nimé tjín.

¹³ Jesús kitsò-la:

—Tjì-là jñò xi kòkjen x̄ita koi.

Jñà x̄ita-la kitsò:

—Nimé tjín-najen, tà 'òn ma inchrajín-najen koa jò ma t̄in, tà jè-la tsà konguí kindaà-lajen xi kòkjen ngats'ì x̄ita koi.

¹⁴ Maá-la tsà 'òn jmiì xi nguì x̄ita x'in.

Jesús kitsò-là x̣iṭa xi kota'yàt'aà-la:

—Ṭiḳítsajnajṭiòn, icháte icháte ṭiḳítsajna-nò.

¹⁵ K'oáá s'ín kisiḳítsajna kóḥoṭj̣ín.

¹⁶ Jesús, kiskoé j̣ñà inchṛaj̣ín xi 'òn ma-ne kò j̣ñà ṭin xi jò ma-ne; iḳjoàn kiskoòtsejèn nga-jṃi; kitsjaà-là kj̣ondaà Nainá; iḳjoàn kisix̣koáya inchṛaj̣ín, k'eé kitsjaà-là j̣ñà x̣iṭa xi kota'yàt'aà-la nga kisika'bí-là j̣ñà x̣iṭa xi kj̣ìn ma-ne.

¹⁷ Tsakjèn yije kóḥoṭj̣ín x̣iṭa, kó nga kjòsḳi; k'eé tsibíx̣kó-ne j̣ñà xi tsiningui-ne; nguì tejò ṇiṣiyá komà.

Kós'ín ḳiicḥja Pedro nga jè Jesús xi Cristo

(Mateo 16:13-19; Marcos 8:27-29)

¹⁸ Jngò k'a k'e nga ṭíjnat'aàx̣ìn Jesús nga ṭicḥjat'aà-là Nainá, ya ṭítsajnakò x̣iṭa xi kota'yàt'aà-là. Jesús kiskònangui, kitsò-là:

—¿Kó tsò x̣iṭa, yá-ná 'an?

¹⁹ J̣ñà x̣iṭa-là kitsò:

—Tj̣ín xi tsò: jè Juan xi kis'iìn bautizar x̣iṭa, ṭiḳoáá tj̣ín xi tsò: jè Elías, koá tj̣ín i'nga xi tsò: jaáyaá-la jngò-là x̣iṭa xi chinchima kjòtseé xi ḳiicḥja ngajo-là Nainá.

²⁰ Jesús kiskònangui-là kitsò-là:

—J̣ñò, kó bixón. ¿Yá-ná 'an?

K'eé ḳiicḥja Pedro, kitsò:

—J̣i-né xi Cristo xi xó kisikasén-lè Nainá.

K'oáá s'ín tsibénoj̣mí Jesús kjoabiyaà-la

(Mateo 16:20-28; Marcos 8:30-9:1)

²¹ Ṭanga Jesús 'ñó tsibít'in-là nga mì yá x̣iṭa xi keènoj̣mí-là kjoá koi.

²² Kitsò-là:

—'An xi Ki'ndí-là Xità xan-la yijo-na, tsee kjo'in siikjaán; kochrje-nguí-na jñà xità jchínga, kò xità sko-là no'miì kò xità xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés. Siik'eén-na tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein kjoááya-na.

²³ Xi komà iskan kitsò-là kóhòtjín:

—Tsà yá xi mejèn-là nga xità ts'an koma, kàtatsjeiìn-takòn mé xi mejèn-là yijo-là; koni jngoò xità xi 'yajen krò-là, nachrjein inchiòn kàtijnandaà nga siikjeiín kjo'in xi kjoa ts'an; ndaà kàtjít'aà-na.

²⁴ Nga nita yá xità xi mejèn-là kochrjetjì yijo-là nga nimé kjo'in sakò-là, tà saá siichija-né kò kjo'in kíjnajiìn; tanga jè xi tijnandaà nga tsjá yijo-là xi kjoa ts'an, jè-né xi kitjokàjiìn kjo'in nga it'aà ts'an ndaà kíjna.

²⁵ ¿Mé xi siikijne jngoò xità nas'in tjoé yije-là isò'nde tsà chija inima-là koa siikits'ón yijo-là? Nímé.

²⁶ Tsà tjín i'nga xità xi kosobà-là it'aà ts'an kò it'aà ts'e 'én-na, tikoáá 'an xi Ki'ndí-là Xità xan-la yijo-na, kosobà-na k'e nga kitjojen ijngoò k'a nga skoe xità kjoajeya-na, skoe kjoajeya-là Na'èn-na tikoá skoe kjoajeya-là ts'e àkjale tsjeè-là Nainá.

²⁷ Xi okixi, k'oaá xán-nò, ijndé títsajnajììn i'nga xità xi mìkii kiyá skanda k'e nga skoe kó s'in otixoma Nainá.

Kii komà k'e nga jè Jesús jahatjìya í'ño isén-là kóhòkji yijo-là

(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

²⁸ Tjín-là tsà kó jiìn nachrjein nga tsibénojmi 'én koi, Jesús, kiimijìn-jno jngoò nindoò nga kiichjat'aà-là Nainá. Kiikò Pedro, Juan kò Jacobo.

29 K'e nga tíchjat'aà-la Nainá, Jesús, jahatjiya í'ño isén-la; jè nikje-la 'ño kjòchroba; tsí ote tsatsejèn.

30 Jò x̄ita x̄'in tsatsejèn xi nchijoókjoð Jesús, jè Moisés ko Elías.

31 X̄ita koi, tsí ote choòn kjoajeya-la nga jngoò itjandì ñánda jncha. Nchijoóya-ne nga jè Jesús, jye tífi síkitasòn kjoa ján Jerusalén nga ya kiyá.

32 Jè Pedro ko x̄ita xíkjin, tsí 'ño nijñá-la, tanga k'e nga jye kitjaàxìn-la nijñá kijtseèxkon kjoajeya-la Jesús ko jñà x̄ita xi jò ma-ne xi títsajnakò.

33 K'e nga jye chinchat'aà xìn-la Jesús x̄ita koi, jè Pedro kitsò:

—Maestro, ndaà tjin nga i titsajnaá. Kíndaá jàn ni'ya xkójndà, jngoò tsiji, jngoò ts'e Moisés, jè xi ìjngoò ts'e Elías.

Jè Pedro tà k'oaá kitsò, mì tì kii beè-ne kó s'ín kichja.

34 Tik'e-né nga tíchja Pedro, j'ì jngoò 'nguién-la ifi xi tsibí'ma x̄ita koi. K'e nga jahas'en-jìn ifi, tà kitsakjòn-né.

35 Ya jjiìn ifi kina'yà jngoò-la 'én xi kitsò:

—Jè jèè xi ki'ndí-na xi 'ño matsjake, jè tìná'ya-là.

36 K'e nga jye kina'yà-la 'én koi tà jè tajngoò síjna-isa Jesús. Nachrjein koi jñà x̄ita-la jyò tsibìtsajna, nímé 'én xi kùichja, mìtsá yá x̄ita tsibénojmi-la kjoa xi kijtseè.

K'e nga jè Jesús kisindaà jngoò-ne ti xi inima ch'o-la neí tjiìn inima-la

(Mateo 17:14-21; Marcos 9:14-29)

37 Xi komà inchijòn, k'e nga itjojen-jno-ne nin-doò, 'ño kjin x̄ita kisatìlkjoð.

38 K'eé jngoò x̄it̄a xi ya t̄ijnaj̄iìn-l̄a x̄it̄a kj̄ìn, 'ñó kiich̄ja, kitsò-l̄a Jesús:

—Maestro, t̄ibitsi'bà-lè nga ch̄ítsej̄èn-l̄a ki'ndí-na xi tà jè tajngoò-ne.

39 Jngoò in̄im̄a ch'o-l̄a neií t̄sobà'ñó; tà n̄it̄oón kj̄indáya, ik̄joàn 'ñó síkatsé yijo-l̄a; ochrje ndáxó tso'ba; tse k̄jo'in tsjá-l̄a, mìkiì xátí tsjeiìn.

40 Kàb̄itsi'bà-l̄a j̄ñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-lè nga k̄atachrjek̄aj̄iìn in̄im̄a ch'o xi t̄ijiìn yijo-l̄a, t̄anga mìkiì kòma-l̄a.

41 K'eé kiich̄ja Jesús kitsò:

—J̄ñò, x̄it̄a xi mìkiì mokjeiìn-nò it'aà ts'an, xi ch'o 'nè. ¿Skanda mé n̄achrjein kótijnako-nò koa sk̄a-na k̄joa-nò? Nchrohókoji ki'ndí-lè ij̄ndé.

42 K'e nga t̄ínchrobá chrañà jè ti, jè in̄im̄a ch'o-l̄a neií, tsajndoòt'aà nangui, ik̄joàn kisikatsé yijo-l̄a; t̄anga jè Jesús, t̄sohótiko jè in̄im̄a ch'o-l̄a neií; ik̄joàn kisindaà-ne jè ti; kisìngatsja-ne na'èn-l̄a.

43 Ngats'ìi x̄it̄a tà kjòxkón-l̄a jè k̄joajeya-l̄a Nainá.

K'oaá s'ín tsibénojmí Jesús k̄joabiyaà-l̄a xi ma-ne jò k'a

(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Ngats'ìi k̄joa xi kis'ìin Jesús, t̄ikoáà tà kjòxkón-l̄a ngats'ìi x̄it̄a. Jesús kitsò-l̄a j̄ñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-l̄a:

44 —Ndaà t̄iná'yaà j̄ñà 'én koi; k̄i n̄ijch̄aj̄iìn-jèn: 'An xi Ki'ndí-l̄a X̄it̄a xan-l̄a yijo-na yaá s̄iìngatsja-na x̄it̄a nguixk̄on x̄it̄axá.

45 J̄ñà x̄it̄a-l̄a mìkiì kjòchiya-l̄a jè 'én xi kos'ín kitsò-l̄a. Nainá tsibí'ma-né nga mìkiì k̄joahas'en-j̄iìn-l̄a; tà kitsakjòn-né, mìkiì kiskònangui-l̄a Jesús kó tsòya-ne 'én xi tsibénojmí-l̄a.

Yá x̄ita x̄íkjín xi k̄jna ítjòn

(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

⁴⁶ X̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús, tsibíts'ia nga tsajoóya-ne yá x̄ita x̄íkjín xi k̄jna ítjòn.

⁴⁷ Jesús, k'è nga kijtseè koni s'ín nchisíkítsjeèn, kiskoé jngoò ndí ti, kisikíjnat'aà-la yijo-la,

⁴⁸ kitsò-la:

—N̄ita yá-ne xi it'aà ts'an skoétjò jngoò ndí ti koni jè, 'aán xi skoétjò-na; jè xi skoétjò-na, t̄ikoaá skoétjò-né jè xi kisikasén-na. Koií kjoa-la, jè xi ìsa nangui t̄jna xi ya t̄jnajìn-nò, jè-né xi ìsa t̄jna ítjòn.

Yá xi kondra-la Cristo ko yá xi x̄ita ts'è

(Marcos 9:38-40)

⁴⁹ Juan kitsò:

—Maestro, ki'ya jngoò-jen x̄ita xi ko 'ín-lè ochrjekàjìn in̄ima ch'o-la neíj xi t̄jìn yijo-la x̄ita; mìkì kits'ìi'nde-lajen nga mìtsà x̄ita tsaján xi j̄nã fit'aà-ná.

⁵⁰ Jesús kitsò-la:

—Kì bichakjaya-là. Jè xi mìtsà kondra tsaján, x̄ita tsaján-ná.

K'è nga jè Jesús tsohótiko Jacobo ko Juan

⁵¹ K'è nga jye kjòchraña n̄achrjein nga kjoì j̄ngoò k'a-ne Jesús ján ngajmì, 'ñó tsi'beé-la ikon nga kii ján Jerusalén.

⁵² Kisikasén ítjòn i'nga x̄ita-la jngoò naxandá jtobá ján nangui Samaria. Kì kátsji'nde ñánda s̄ikjaya.

⁵³ J̄nã x̄ita Samaria mìkì kitsjaà'nde-la nga jyeé t̄jìn-la nga ján nchifi Jerusalén.

⁵⁴ X̄ita xi kota'yàt'aà-la Jesús, Jacobo ko Juan, k'è nga kijtseè nga mìkì kitsjaà'nde-la kitsò:

—Na'èn, ɔa mejèn-lè nga k'oa kixón-jen nga kàtjanchrobá-jen ni'ín xi ts'e ngajmù nga kàtjehesòn xita koi koni s'ín kis'iìn Elías?

⁵⁵ Tanga jè Jesús kisikátji'a, tsohótiko. Kitsò-la:

—Jñò, mìkiì tjiìn-nò yá ts'e inima xi kàtsjá-nò kjohítsjeèn jè.

⁵⁶ 'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, mìtsà koi xá j'i-na nga kàtachija inima-la xita; jè-né nga kàtitjokàjiìn kjo'in.

Ikjoàn xìn naxandá kiì.

Jè xi mejèn-la nga kjitjingui-la Jesús

(Mateo 8:19-22)

⁵⁷ K'e nga nchifiya ndiyá, jngoò xita kitsò-la:

—Na'èn, kjitjingui-lè nita ñánda-ne nga k'óin.

⁵⁸ Jesús kitsò-la:

—Jña ninda, tjín-la nguijo ñánda oyijò; tikoáá jña nise tjín-la tjé; tanga 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tsjin-na i'nde ñánda síkjáya.

⁵⁹ Jesús kitsò jngoò-la xita:

—Nchrobátjingui-ná.

Jè xita xi oki'mi-la kitsò:

—Na'èn, tjiì'nde-ná nga ítjòn kjián kihijñaà na'èn-na.

⁶⁰ Jesús kitsò-la:

—Jña mik'en kàtìhijiìn mik'en-la; ngaji t'in, tika'bí'én kó s'ín otíxoma Nainá.

⁶¹ Jngoò xita xi k'oa ti kitsò:

—Kjitjinguií-lè ngaji Na'èn, tanga tjiì'nde-ná nga kjián síhixat'aà ítjoàn jña xita xi títsajna ni'ya-na.

⁶² Jesús kitsò-la:

—Nijngoò xita xi ijton íts'in tíkotsejèn-ne koma síkitasòn xá-la Nainá nga jè tíhotíxoma. K'oaá

ngaya-la tsà jngoò x̄ita xi tísíkon nchraja, tsà ijton
íts'ín t́íkotsejèn-ne, mìkìl koma sìixá.

10

Xá xi kits'ù-la x̄ita xi jàn-kaàn kò te ma-ne

¹ K'e nga jye komà kjoa koi, Na'è-ná Jesús kit-
sjaà-la xá nguì jàn-kaàn kò te x̄ita xi k'ejí. Jò jò
kisikasén ítjòn nga kijndà naxandá kò i'nde ñánda
nga isa iskan kjoì jè.

² Kitsò-la:

—Xi okixi, 'ñó tse xá tjín xi it'aà ts'e 'Én-la Nainá
koni s'ín ma k'e nga kjìn tsojmì majchá, tanga
jña x̄ita ch'nda xi síxá, chiba ma-ne. Títsi'ba-là
jè Nei-la xá, kàtasikasén-isa x̄ita ch'nda xi koìxkó
tsojmì koi.

³ Tanguió; 'aán sìikasén-nò koni orrè ki'ndí ya
ijjìn-la cho tsején.

⁴ Kì chijtsa ton ch'aà, kì naxá na'yaá ch'aà, nì
xoxte tsjayaà; tikoáá mìkìl yá x̄ita xi nihixat'aà ya
iya ndiyá.

⁵ Nita ñánda ni'ya nga kitjás'een, ítjòn k'oa tixón:
“Nchán kàtas'e ni'ya jè.”

⁶ Ni'ya jè, tsà tjín x̄ita xi ok'in-la nga s'e-la
kjoa'nchán, kitasòn-né; tsà majìn, mìkìl kitasòn.

⁷ Títsajna ya ni'ya ñánda kitjás'een; kì xkì xi ján
ni'ya onguió; chinee, t'ioo mé tsojmì xi tsjá-nò. Jè
x̄ita xi síxá mochjeén-né nga k'oi-la chjí-la.

⁸ K'e nga kijchoò jngoò naxandá ñánda
tsjá'nde-nò, chinee mé tsojmì xi tsjá-nò.

⁹ Tsà tjín x̄ita xi xk'én, tindaà-nò; koatìn-là: “Jye
kjòchrañàt'aà-nò nga jchàa kó s'ín otíxoma Nainá.”

10 Tsà jngoò naxandá ñánda kijchoò, tsà mìkil tsjá'nde-nò, títjáyaà ndiyá, koatìn-là:

11 “Skanda jè chijo-la naxandá-nò xi kàtsobà'ño ndsokò-jen, kítsajneè-nòjen koni jngoò seña nga mì tì kii sis'in-nòjen. Tanga kàtasijìn-nò nga jye kjòchrañàt'aà-nò nga jchaa kó s'ín otíxoma Nainá.”

12 K'oaá xán-nò, naxandá jè, isaá tse kjo'in s'e-la jè nachrjein k'e nga sindaàjìn-la xita, mì k'oaá-ne koni jña xita ts'e naxandá Sodoma.

Mé kjo'in xi tjoé-la naxandá xi mìkil síkjahtjìya kjòhítsjeèn-la kjoa ts'e jé-la

(Mateo 11:20-24)

13 'jìma xó-nò jño, xita naxandá Corazín! jìma xó-nò jño, xita naxandá Betsaida! Tsà ya-làne naxandá Tiro kò Sidón nga k'oaas'ín kis'iaàn kjojkón xi ndaà tjín xi komà ya jìjìn naxandá tsajòn, tsà jña xita Tiro kò Sidón kijtseè, jyeé-la nikje naxá íkjá kò chijo ni'ín títsajìn koni seña nga jye kisikájno jé-la nga mì tì jé ótsji-ne.

14 Tanga jè nachrjein nga sindaàjìn, isaá tse kjo'in s'e-nò mì k'oaá-ne koni jña xita naxandá Tiro kò Sidón.

15 Jño xi xita naxandá Capernaum tsajòn, ¿a k'oaá s'ín mokjeiín-nò nga jchaxkón-nò ján nga-jmii? Majìn, yaá kítsajnajñoò j'nde ñánda tjín kjo'in.

16 'Jè xi 'nchré-nò, 'aán xi 'nchré-na; jè xi kochrjengui-nò, 'aán xi ochrjengui-na; jè xi kochrjengui-na, jè ochrjengui xi kisikasén-na.

Mé-ne kjòtsja-la jña xita xi jàn-kaàn kò te ma-ne

17 J'ì-ne jña xita xi jàn-kaàn kò te ma-ne. 'Ñó tsja tjín-la, kitsò:

—Na'èn, xi it'aà tsiji, skanda jña inima ch'o-la neí síkitasòn-najen.

¹⁸ Jesús kitsò-la:

—Kixí kjoa, kjtseè-ná jè xita neí koni kji ni'ín ch'oón kji nga kiskaàngui it'aà ngajmii.

¹⁹ 'An, jyeé kitsjaà-nò kjotíxoma kò nga'ño nga koma kınchanè ye kò cho na'yá, nga sikijnee-là ngats'ii nga'ño-la xita neí xi kondra tsajòn; nime xi ch'o siko-nò.

²⁰ Tanga kì matsja-nò nga jè inima ch'o-la xita neí síkitasòn-nò; jè xi kàtatsja-nò nga jye tjin-nò j'nde ján ngajmii nga jyeé ya tjit'aà 'ín-nò.

Mé kjoa-ne nga jè Jesús kitsjaà-la kjondaà Na'èn-la it'aà ts'e xita-la

(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Tjè-ne hora, Jesús, tsjaá komà-la xi it'aà ts'e Inima Tsjeè-la Nainá; kitsò:

—Na'èn, xi tsiji ngajmii kò tsiji isò'nde, tsjaà-lè kjondaà nga jña kjoa koi tsibì'ma-la jña xita xi tjin-la kjoachjine kò xi 'ño tjin-la johítsjeèn nga jña tsakoò-la xi taxki ndí xita ima kjoa. Jon, Na'èn, nga k'oaá s'ín kjòmejèn-lè.

²² 'Ngats'ii kjoa ts'e kjotíxoma, 'aán kisìngatsja-na Na'èn-na. Mìtsà yá xi beèxkon yá-né xi Kì'ndí-la ma, tajngoò jè xi Na'èn ma; tikoáá mìtsà yá xi beèxkon yá-né xi Na'èn ma, tajngoò jè xi Kì'ndí-la beèxkon, kò jè Kì'ndí-la kòkò-la jña xita xi jè mejèn-la nga skoèxkon, yá-né xi Na'èn ma.

²³ Jesús kisikáfaya'a xita xi kota'yàt'aà-la, tà jña kiichjat'aà xin-la, kitsò-la:

—Mé tà ndaà-la jña xita xi xkon nchibeè-ne koni s'ín tita'yaà jño.

24 K'oaá xán-nò, kjìn xita xi kiìchja ngajo-la Nainá, tikoá kjìn xitaxá ítjòn xi kjòmejèn-la nga skoe jè kjoá xi jñò títsa'yaà, tanga mìkiì kijtseè; tikoáá kjòmejèn-la nga kji'nchré jè xi títsana'yà, tanga mìkiì kiì'nchré.

Xita samaritano xi ndaà xita

25 Jngoò xita chjine xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kiikon Jesús nga mejèn-la skónachan-la, kitsò:

—Maestro, ¿mé kjondaà xi s'iaàn nga kijnakon inima-na nita mé nachrjein-ne?

26 Jesús kitsò-la:

—¿Mé xi tjit'aà jè xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés? ¿Kó tsò xi bixkejiin?

27 Jè xita chjine xojon kitsò:

—“Titsjachi Na'èn-ná xi Nainá 'mì-la nga ko inima-lè, ko nga'ño-lè, ko kjohítsjeèn-lè; koá tis'in titsjachi xita xinguii koni tsà ti yijo tsiji-ne.”

28 Jesús kitsò-la:

—Ndaà kànokjoì. Tsà k'oas'in s'iin, kijnakon-né.

29 Jè xita chjine xojon mejèn-la nga ndaà sijkijna yijo-la 'én xi kiskònangui; jngoò k'a kiskònangui-la Jesús, kitsò:

—¿Yá-né xi xita xinguiia?

30 Jesús kitsò:

—Jngoò xita tífiyen ján ndiyá Jerusalén skanda Jericó. Ya iya ndiyá tsibíchjoà-la xita chijé. Tsafaá'an tsojmì-la ko nikje-la. 'Nó kisiki'on. Ikjoàn yaá kisikájna k'en ya iya ndiyá.

31 Tijè-ne ndiyá, k'e chiba-la jahajen jngoò no'miì, tanga k'e nga kijtseèxkon nga ya kjinaya ndiyá xita xi kitsi'on, tà jahat'aà xìn-la.

³² Tik'eé-ne ja jngoò x̄ita levita [xi iya ingo síxá] k'oaá t̄i kis'ìn k'e nga kijtseèxkon x̄ita jè nga kji-naya ndiyá; t̄ikoáá tà jahat'aà x̄in-la.

³³ Tanga k'e nga ijchò jngoò x̄ita Samaria [xi x̄ita kondra-la x̄ita judío] nga koá t̄is'ín tífi ndiyá jè, k'e nga kijtseèxkon, kjòh̄imakeè-né.

³⁴ Kii kasit'aà chrañà-la. Kisix̄kii-la; kisiikaàjno asit̄i k̄o xán ñánda kit̄i-la. Ikjoàn tsib̄jitéj̄in; kisik̄inasòn-la kohòyo-la; kiik̄o jngoò ni'ya ñánda nga ma n̄ikjáyaá. Jè kisikinda.

³⁵ Xi komá inchijòn k'e nga jye tífi-ne jè x̄ita Samaria, tsib̄ich̄j̄i-la nei-la ni'ya, kitsjaà-la ton koni t̄jín ch̄j̄i-la ch̄i'nda xi jò nachrjein; kitsò-la: “Tikinda-ná x̄ita jè. K'e nga kjōi jngoò k'a-na kíchj̄iá tsà isa tse s̄ikje.”

³⁶ Ngaji, ¿kó si? Ingajàn x̄ita koi, ¿yá-né xi x̄ikj̄in jè x̄ita xi kisiki'on chijé?

³⁷ Jè x̄ita chj̄ine xojon kitsò:

—Jè xi x̄ikj̄in, jè x̄ita xi kjòh̄imakeè.

Jesús kitsò-la:

—Ngaji, k'oaá t̄is'ín t'jin.

K'e nga jè Jesús tsib̄ijna ni'ya-la María ko Marta

³⁸ Jesús k'e nga t̄jímaya-isa iya ndiyá, ijchò jngoò ndí naxandá jtobá ñánda t̄jna ni'ya-la chjoón xi 'mì Marta. Yaá kitsjaà'nde-la nga tsib̄ijna.

³⁹ Jè Marta t̄jna jngoò-isa chjoón ndichja xi 'mì María. Jè María tsib̄ijnat'aà ndsok̄o Jesús nga kii'nchré-la 'én xi t̄bénoj̄mí.

⁴⁰ Tanga jè Marta, 'ñó t̄síkájno xá xi t̄jín-la. Kii kasit'aà-la Jesús, kitsò-la:

—Na'èn, ¿a mì makájno-lè nga jè xinguiáa tajngoò síkíjna-na nga s'iaàn xá? Kot`ìn-la kàtasíchját'aà-na.

⁴¹ Jesús kiìchja kitsò-la:

—Marta, Marta, tsí ndaà nìkájnoi, tsí ndaà bìnè-la xá yijo-lè.

⁴² Tà jngoò kjoa xi 'ñó mochjeén. Jè María ndaà tíjn xi kòfaájiin; niyá xi kjoaáxin-la kjoa jè.

11

*K'e nga jè Jesús tsakóya kjoa ts'e nga bìtsi'baá
(Mateo 6:9-15; 7:7-11)*

¹ Jngoò k'a, Jesús tíjna jngoò i'nde ñánda tíchjat'aà-la Nainá; k'e nga jye kiìchjat'aà-la, jngoò xita xi kota'yàt'aà-la kitsò-la:

—Na'èn, takóya-nájen kó s'ín kinókjoat'aà-lajen Nainá koni s'ín kis'iin Juan nga tsakóya-la xita xi kota'yàt'aà-la.

² Jesús kitsò-la:

—K'e nga kinókjoat'aà-là, k'oaá s'ín tixón: Na'èn xi tijni ngajmiì, kàtayaxkón-la kjoajeya-lè nga tsjeè tijni.

Kàtjanchrobá kjotíxoma-lè.

K'oas'ín kàtama i'it'aà nangui koni s'ín mejèn-lè nga koma, koni s'ín ma ján ngajmiì.

³ Tjiì kjit'aà-nájen niño xi mochjeén-najen nga nàchrjein inchijòn.

⁴ Tijchàat'aà-nájen jé-najen koni s'ín niìchàat'aà-lajen ngats'iì xita xi ch'o síko-najen.

Kì kiì biì'ndi yá xi mejèn-la nga kot'aà-najen nga kinchátsji jé-jen.

⁵ Jesús kitsò-ìsa-la:

—Jñò, tsà t́jín jngòò-nò amigo, tsà osen n̄tjēn onguíchoòn, tsà k'óín-là: “Amigo, t̄ikiña jàn-ná inchrájìn-lè,

⁶ jngòò amigo-na kòf'iìkon-na koa tsjìn-na mé xi tsjaà-la.”

⁷ Tsà jè amigo xi t́jna inga ni'ya, tsà kitso: “Kì 'an n̄jti-ná. Jè xotjoa ni'ya jyeé tíchjoàjto. Jñà ndí ixti-na ko 'an jyeé kinikj́aya-jen. Mikì koma kósitjēn nga tsjaà-lè tsojmì xi mochjeén-lè.”

⁸ K'oaá xán-nò, nas'ín majìn-la nga osítjēn nga amigo tsajòn, tsà 'ñó s̄is̄i-là, chaán kósitjēn. Tsjá yije mé xi mejèn-nò.

⁹ 'K'oaá xan-nò: Tjé mé xi mejèn-nò, jè Nainá tsjá-nò; t̄inchátsjioè Nainá, sakó-nò; t̄inókjoat'aà-là Nainá mé xi mejèn-nò mé-ne skíx'a'nde-nò koni jngòò xotjoa.

¹⁰ Ngats'iì x̄ita xi s̄jé, tjoé-la, jè xi ótsji, sakò-la ko jè xi chjat'aà-la Nainá, tjáx'a'nde-la koni jngòò xotjoa.

¹¹ 'Jñò xi na'èn 'mì-nò, tsà inchrájìn s̄ijé-nò ixti-nò, ¿a ndajoó k'oi-là? Majìn. Koa tsà t̄in s̄ijé-nò, ¿a yeé k'oi-là? Majìn.

¹² Tsà chjoó s̄ijé-nò, ¿a cho na'yá k'oi-là? Majìn.

¹³ Jñò, nas'ín x̄ita xi ch'o 'nè, ma-nò 'biì-là ixti-nò tsojmì xi ndaà kjoàn; jè Na'èn-nò xi t́jna ngajmì, ìsaá n̄tjōn s̄is'in-nò nga tsjá-nò In̄ima Tsjeè-la tsà jñò s̄ijét'aà-là.

Jngòò ni'ya xi jòya t́jín

(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-27)

¹⁴ Jesús, tíhochrejiìn in̄ima ch'o-la nejí xi t̄jiìn in̄ima-la jngòò x̄ita xi mikì ma chja. X̄ita jè, k'e nga

jye itjokàjìin jè inìma ch'o-la neí, komà kiichja-ne. Jñà xita xi nchikotsejèn, tà kjòxkón-la jè kjoa jè.

15 Tanga tjín i'nga xita xi kitsò:

—Jè xita sko-la xita neí xi 'mì Beelzebú, jè tsjá-la nga'ño nga k'oas'ín ochrjekàjìin inìma ch'o-la neí xi tíjìn inìma-la xita.

16 Tjín i'nga xita xi mejèn-la skót'aà tsà kixi kjoa nga Nainá kisìkasén Jesús; kisìjé jngoò-la seña xi jeya tjín xi it'aà ts'e Nainá nchrobá-ne.

17 Jesús, tik'eé kijtseèya-la koni s'ín nchisíkítsjeèn xita koi, kitsò-la:

—Ngats'ìi naxandá xi jòya tjín nga kondra títsajna-la xíkjin, ti yijo-laá tísikixòña-ne; tikoáá tsà jngoò ni'ya xita xi jòya tjín nga kondra títsajna-la xíkjin tikoáá jngoò k'a tsjohoba xita.

18 Tsà tikoá jè xita neí, tsà jòya tí'sín xi tíjè-ne yijo-la. ¿Kós'ín koma s'e-la nga'ño nga kotixoma? Jñò, bixón-nò nga 'an, koó nga'ño-la Beelzebú ochrjekàjñaà inìma ch'o-la neí.

19 Tsà k'oas'ín tjín kjoa, jñà xita tsajòn, ¿yá xi tsjá-la nga'ño k'e nga ochrjekàjìin neí? Koi kjoa-la, tíjñà-ne xita-nò keènojmi nga mìtsà kixi kjoa nga jè sko-la neí sikkjeén.

20 Tanga 'an, k'e nga ochrjekàjñaà inìma ch'o-la neí xi tíjìn inìma-la xita, jè Nainá tsjá-na nga'ño. Jè kjoa koi tsòyaá-ne nga Nainá, jyeé i tíhotixoma i it'aà nangui.

21 'K'e nga jngoò xita xi tjín-la nga'ño ko tjín-la kicha, ko ndaà síkinda ni'ya-la, ndaà jncha tsojmi xi tjín-la.

22 Tanga tsà kjoí jngoò xi kj'eí xita xi isa tse nga'ño tjín-la, sikkijne-la, kjoáá'an yije kicha xi

ma'ñót'aà takòn, ikjoàn sijiòya yije tsojmì xi tjin-la; kjiko-né.

²³ 'Niton yá xita-ne xi mì 'an fit'aà-na, jè-né xi kondra-na; koa nita yá xita-ne xi mìkii síchjât'aà-na nga bíxkóyakò-na xita xi ts'an koma, jè tísítsjohoba xita.

Mé xi mat'in xita k'e nga f'ù ìjngòò k'a-ne inima ch'o-la neí

(Mateo 12:43-45)

²⁴ 'K'e nga jngòò inima ch'o-la neí bitjokàjiin inima-la jngòò xita, yaá ojmeè j'nde ñánda kixi choòn, ótsji'nde nga sílkjáya. K'e nga mìkii sakó'nde-la, ìjngòò k'a síkítsjeèn, tsò: “Kjín-la ìjngòò k'a-na ni'ya-na ñánda inchrobà-na.”

²⁵ K'e nga bijchó ìjngòò k'a-ne ni'ya-la, beè nga ndaà kisatiicha kò tsjeè choòn.

²⁶ Ikjoàn fikjaá nguì itòò xíkjin xi isa ch'o s'in. K'ée fahas'en-jiin inima-la xita jè; yaá bitsajna. Xita jè, isáá 'ño ch'o bijna koni s'in tsibijna nga sa ítjòn.

Yá xita-ne xi isa 'ño ndaà-la

²⁷ Tik'e-né nga túbénojmi Jesús jña kjoa koi, kiichja jngòò chjoón xi ya tijnajiin-la xita kjin, 'ño kiichja, kitsò:

—iMé tà ndaà-la jè chjoón xi kisikatsejèn-lè isò'nde tikoá kisikaki-lè!

²⁸ Jesús kitsò:

—iIsáá ndaà-la jña xita xi 'nchré 'én-la Nainá, tikoá síkitasòn!

Xita xi kisijé jngòò kjoxkón

(Mateo 12:38-42; Marcos 8:12)

29 K'e nga jye kòkjin xita ñánda tíjna Jesús, tsibíts'ia nga kitsò:

—Xita xi tjin nàchrjein i'ndeï, ch'oó s'ín; síjé jngoò seña xi it'aà ts'e Nainá, tanga nijngoò seña skoe. Tà jè skoe seña ts'e Jonás.

30 Koni s'ín komàt'in Jonás, jña xita naxandá Nínive kijtsee jngoò kjojkón xi ndaà tjin, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, k'oaá tis'in tjin jè kjoa xi sa komat'ian; jña xita xi tjin i'ndeï skoeé kjojkón xi ndaà tjin.

31 Jè chjoón ítjòn xi ya otíxoma nangui sur, kosítjen-né jè nàchrjein k'e nga koìndaàjìin Nainá; jè tsját'in 'én jña xita xi tjin nàchrjein i'ndeï, koí kjoa-la nga kjìin nangui j'ì-ne nga j'ì 'nchré-la kjoachjine-la Salomón; tanga nàchrjein i'ndeï, 'an xi tìchjàko-nò, isaá 'ño jeya tíjnaa mì k'oaá-ne koni Salomón.

32 Jña xita naxandá Nínive kosítjen-né jè nàchrjein k'e nga koìndaàjìin Nainá; jña tsját'in 'én jña xita xi tjin nàchrjein i'ndeï, koí kjoa-la nga kisikájno jé-la nga mì tì jé tsohòtsji-ne k'e nga kiichjaya 'én-la Nainá Jonás; tanga nàchrjein i'ndeï, 'an xi tìchjàko-nò, isaá 'ño jeya tíjnaa mì k'oaá-ne koni Jonás.

*Ni'in xi síhiseèn-la xita
(Mateo 5:15; 6:22-23)*

33 'Nijngoò xita xi síkíjna'ma k'e nga jngoò ni'in bí't'a'í. Mitsà kaxa síkíjnangui; síkíjna'nga-né, candelero síkíjnaya mé-ne nga kohiseèn yije-la xita xi fahas'en ni'ya.

34 Jña xkoaán, jè ma ni'in xi síhiseèn-la yijo-ná; k'e nga ndaà tsejèn-ná, iseèn choòn yije-la yijo-ná;

tanga tsà mìkiì ndaà tsejèn-la xkoììn, jñò choòn-la yijo-lè.

³⁵ Ndaà chítsejìn, ¿a ndaà tíjna inìma-lè? ¿A iseèn choòn-la? ¿A xi jñò choòn-la?

³⁶ Tsà iseèn choòn kóhokji yijo-lè, tsà mì ñánda tít'aà xi jñò choòn, ndaà kótsejìn k'oaá ngaya-la koni tsà jngòò ni'ín xi 'ñó títi tísihiseèn-lè.

K'e nga jè Jesús kisikaká-la xítà fariseo kò xítà chjine xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá

(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 20:45-47)

³⁷ K'e nga jye kiichja Jesús, jngòò xítà fariseo kiichja-la nga mejèn-la kòkjen-kò ya ni'ya-la. K'e nga jahas'en ni'ya Jesús, tsibìjnat'aà ímìxa.

³⁸ Jè xítà fariseo, tà k'oaá komà-la nga kijtsee nga jè Jesús, mìkiì kisìhitasòn kjotíxoma xi xkón tjín, mìkiì tsaníjno tsja nga tsakjèn.

³⁹ Kiichja Na'èn-ná Jesucristo, kitsò-la:

—Jñò, xi xítà fariseo 'mì-nò, onìjnoò chít sín-nò kò chrobà-nò ya isò'nga-la, tanga jjiìn inìma-nò, 'ñó fahajiìn-nò nga chjaà'an-là tsojmi-la xítà xi k'ejí tìkoáá binchaàtsjioè kjoa xi ch'o tjín.

⁴⁰ Jñò xi xítà tònđo 'mì-nò. ¿A mì tíjiìn-nò: Nainá, k'e nga tsibíndaà isò'nga yijo-la xítà, tìkoáá tìjè-ne xi tsibíndaà inìma-la?

⁴¹ Tjiì-là xítà ìma kjondaà xi tíjiìn inìma-nò mé-ne nga tsjeè kítsajnaà nguixkòn Nainá.

⁴² 'Ìma xó-nò xi xítà fariseo 'mì-nò! Nga ma-nò bíchjí-là Nainá xi teya okò-la ts'e xka menta kò xka ruda ngats'ìi xka xi ma chine, tanga mìkiì kjoa kixi nìkoo xítà; mìkiì tjòcha 'yaà Nainá. Koií kjoa xi

'ñó mochjeén nga k̄itasòn; t̄ikoaá mochjeén-né nga k̄itasòn j̄nà k̄joa xi i'nga.

⁴³ 'īlma xó-nò xi x̄ita fariseo 'mì-nò! Nga mejèn-nò nga j̄nò k̄itsanè íxile xi jncha ítjòn ya ni'ya ingo sinagoga, t̄ikoaá mejèn-nò nga skoexkón-nò x̄ita xi kj'eíí, ndaà s̄ixat'aà-nò ya nditsin.

⁴⁴ 'īlma xó-nò j̄nò x̄ita xi okoðya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés k̄o xi x̄ita fariseo 'mì-nò xi jò ma isén-nò! K'oas'ín titsjoð koni kjoàn ngajo-la mik'en nga mikii tsejèn; k'e nga binchimasòn x̄ita, mikii beè mé xi jnchaya.

⁴⁵ K'eé kitsò jngoð j̄nà x̄ita chjine xojon:

—Maestro, k'e nga k'oas'ín nokjoi, t̄ikoaá 'on nokjoàko-nájen.

⁴⁶ Jesús kitsò:

—T̄ikoaá, īlma xó-nò j̄nò xi x̄ita chjine xojon 'mì-nò! Nga binè-là kjotíxoma-nò x̄ita xi kj'eíí xi 'ñó 'in tjín nga mikii chíkjoa-la nga síkitasòn, tanga j̄nò, n̄i itsé nìchját'aà-là.

⁴⁷ 'īlma xó-nò xi bindaà chrjó-la mik'en ts'e j̄nà x̄ita xi kiìchja ngajo-la Nainá! J̄nà x̄ita jchínga-nò kisik'en.

⁴⁸ K'oaá s'ín bitjo kixi kjoa nga tíjngoð-takòn nga x̄ita jchínga tsajòn kisik'en x̄ita koi, koa j̄nò, bindaà chrjó-la mik'en.

⁴⁹ 'Xi kjohítsjeèn ts'e Nainá kitsò-né xi it'aà ts'e x̄ita jchínga-nò k̄o tsajòn: “Sìikasén x̄ita xi kichja ngajo-na k̄o x̄ita xi 'an kotìxáya-la; tanga tjín xi s̄ik'en koa tjín xi kondra kjoí tjingui-la.”

⁵⁰ Nainá kindaá s̄ijé-la j̄nà x̄ita xi tjín i'ndeí, jní xi kixíxteèn ngats'iì x̄ita xi k'en xi kiìchja ngajo-la Nainá skanda k'e nga t̄isa kisindaà isò'nde;

⁵¹ mats'ia_{ko}-ne Abel x_{ita} xi k'en ítjòn skanda jè Zacarías xi jyehet'aà-ne nga k'en; jè x_{ita} xi k'en ya i'nde jngoò osen-la ñánda tíjna Ni'ya Tsjeè-la Nainá kò ñánda binchásòn kjotjò xi tsjá-la Nainá jñà x_{ita}. K'oaá xán-nò, jè Nainá s_{ij}é-la kindá jñà x_{ita} xi tjín i'nde_i.

⁵² 'i_{ma} xó-nò jñò x_{ita} xi okoòya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés! Binchachjoà-là x_{ita} xi k'ejí nga mìkii kjoahas'en-jìin-la kjoa chjine-la Nainá; jñò, mìkii bitjaàs'en-jñò kò mìkii biì'nde-là xi k'ejí x_{ita} nga fahas'en-jìin kjoa chjine-la Nainá.

⁵³ K'e nga jye okitsò Jesús jñà 'én koi, jñà x_{ita} xi okóya kjotíxoma-la Nainá kò x_{ita} fariseo 'ñó tsibít'aà-la nga kjìn skoya kjoa kiskònangui-la,

⁵⁴ t_{iko}a kisikindá nga skoe mé 'én xi kichja-isa mé-ne nga koma kohòngui-ne it'aà ts'e x_{itaxá}.

12

Kjoa ts'e x_{ita} xi jò isén tjín-la

¹ K'e nga jye 'ñó kjìn jmiì kòkjìn x_{ita}, ch_{iba}-la otíjno, otít'aà xíkjín, tsibíts'ia Jesús nga kiichja ítjòn-la x_{ita} xi kota'yàt'aà-la; kitsò-la:

—Tikindaa yijo-nò it'aà ts'e x_{ita} fariseo xi jò isén tjín-la; k_i k'oaá s'ín komat'ioòn koni ma na'yo san nga sísan xíkjín k'e nga ótijiin-la.

² Nì mé tjín xi tíjtsa'ma xi mìkii kotsejèn; ngats'iì xi tjí'ma, jchaá-la.

³ Ngats'iì kjoa xi kinókjoa'maà k'e nga n_{it}jen, kji'nchré yije x_{ita} k'e nga nachrjein; jè kjoa xi ya kinókjoa'maà iya ni'ya-nò, ján isò'nga ni'ya, 'ñó kiná'ya-la.

*Yá-né xi kiskón-lá
(Mateo 10:26-31)*

⁴ 'Jñò xi amigo ts'an xan-nò, kì tsakjoòn-là jñà xi ma-là sík'en yijo-ná; k'e nga jye ma, ni ti mé xi síko-isa-ná.

⁵ 'An, k'oa xán-nò yá xi kiskón-là; jè xi tiskón-là, jè xi ma-là sík'en-ná, ikjoàn tji'nde-là nga síkatjen-jiin-ná ñánda títi ni'in xi ts'e kjo'in. K'oaá xan-nò, jè xi tiskón-là.

⁶ 'K'e nga 'òn ndí nise, saá jò ton satíjna-ne. Tanga Nainá, tjin-là kindá. Nijngò nise síjchàajiin.

⁷ Xi it'aà tsajòn, isaá 'ño tse chjí-nò mì k'oaá-ne koni nas'in 'ño kjin ma nise. Skanda tsjaskò tíxkeya yije-là Nainá. Kì tsakjoòn-jèn, nga Nainá 'ño ndaà s'in-nò kindá.

*Jñà xi beèkón Jesús nga nguixkon xita
(Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸ 'Ngats'ì xita xi tsjá 'én nga nguixkon xita nga 'an fit'aà-na, tikoáá 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, tsjaà-là 'én jñà àkjale-là Nainá nga xita ts'an xan-là.

⁹ Tanga jè xi kjojna'mat'in-na nga nguixkon xita, tikoáá si'mat'in-né nga nguixkon àkjale-là Nainá.

¹⁰ 'Ngats'ì xita xi ch'o tsò 'én xi kichjajno-na 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na, jchat'aà-là jé-là; tanga jñà xi kichjajno-là Inima Tsjeè-là Nainá mìkì jchat'aà-là jé-là.

¹¹ 'Jñò, k'e nga kjiiko-nò xita ya ni'ya ingo sin-agoga, ya nguixkon xita ítjòn kò ts'e xitaxá, kì makájno-nò kó s'in kixón nga kosiko yijo-nò mé 'én xi kinókjoaa.

12 K'e nga kijchò hora nga kìnókjoaa, jè Inima Tsjeè-la Nainá, keènojmiya-nò kó s'ín kixón.

Xi ts'e kjoa nchiná

13 Jngoò xita xi ya tijnajin-la xita kjin, kitsò-la Jesús:

—Maestro, kot'in-la jè 'ndsè katasijòya tsojmì-la xita jchinga-najen; xi 'an oko-na, kàtatsjá-na.

14 Tanga jè Jesús kitsò-la:

—Ji amigo, mìtsà xitaxá tjin-na nga 'an sijòya-nò tsojmì xi tsajòn.

15 Jesús tikoaa kitsò-isa-la:

—Chítsejèn, tikoá t'een kindá yijo-nò; kì 'ño kjin tsojmì binchaàtsjioè ì isò'nde; nga jngoò xita, nas'ín 'ño kjin tsojmì tjin-la, mìkì sikkínakon tsojmì-la.

16 Tikoaa tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangàsòn; kitsò-la:

—Jngoò k'a jngoò xita xi 'ño nchiná, 'ño kjin tsojmì kòjchàsòn nangui-la.

17 Xita jè, kisikìtsjeèn; kitsò: “¿Mé xi s'iaàn? Tsjin-na ñánda kìnchaàxkoá tsojmì-na.”

18 K'eé kitsò: “Jyeé be mé xi s'iaàn. Siikixòña ni'nga-na, ikjoàn kindaa-isa xi isa ì kjoàn; yaá kìnchaàxkoá yije kóhotjin tsojmì xi kòjchá-na ko xi tjin-na.

19 Ikjoàn xán-la yijo-na: Kjìn tsojmì 'nchaxkó-na. Kjìn nó koma-la; siikjáya, kókjeen, skiaa, siitsjakoaa isò'nde.”

20 Tanga jè Nainá kitsò-la: “Ji xi xita tondo 'mì-lè, nitjen jè, kiyá-né. Tsojmì xi 'nchaxkó-lè, ¿yá ts'e koma?”

21 K'oaá s'ín mat'in jñà xita xi tà tsojmì ts'e yijo-la bincháxkó koa mìtsà xita nchiná nga nguixkõn Nainá.

*Kós'ín síkinda Nainá jñà xi ixti-la ma
(Mateo 6:25-34)*

22 Nga komà iskan Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

—Koií k'oa xan-nò: kì makájno-nò mé tsojmì xi chjinee nga sjchá yijo-nò kò mé nikje xi chikjá.

23 İsaá 'ñó tse chjí-la nga titsajnakoaán i isò'nde koni jñà tsojmì xi ma chine. Tikoá yijo-ná, isaá 'ñó tse chjí-la koni jñà nikje xi chikjá.

24 Chítsejèn-là jñà nchraá; mì jnoó 'beé, mì nijin bincháxkó, tsjin-la kaxa nojmé, tikoá tsjin-la ni'nga; tanga jè Nainá tsjá-la tsojmì xi kine. jñò, isaá 'ñó chjí-nò mì k'oaá-ne koni jñà cho xi tjímajin isén!

25 Jñò, nas'ín takó 'ñó sikájnoò, ni itsé koma sikatonè-là nachrjein-nò koni s'ín tjindaà-la Nainá.

26 Tsà mìkiì ma-nò nìkitasòn kjoa xi chiba tjín, mé-ne nga jè nikájno-nò kjoa xi isa chjá tjín.

27 'Chítsejèn-là naxó lirio, kó s'ín majchá; mìkiì síxá, mìkiì ma-la faña nikje; tanga 'an, k'oaá xan-nò, ndaà tsà jè Salomón xi xitaxá ítjòn tsibijna nga 'ñó xita jeya, mì k'oaá kjoàn nikje tsohòkjá koni kjoàn jñà naxó.

28 Nainá, k'oaá s'ín ndaà kjoàn s'ín xka ijñá, xi jngoò nachrjein titsajnakon kò xi ma nchijòn kotsjòojin ni'ín. Jñò xi xita 'mì-nò xi mìkiì ndaà mokjein-nò, ¿a mìtsà isa niton tsjá-nò Nainá nikje xi mochjeén-nò nga chikjá?

29 Jñò, kì nìkájno-jèn; kì bixón-jèn: “¿Mé xi chjineé; mé xi s'ioaá?”

30 Ngats'ìi xità isò'nde, k'oaá tjin tsojmì xi ótsji, tanga jñò, tíjnaá-nò Na'èn xi Nainá; jyeé tíjìn-la nga kotjín tsojmì xi mochjeén-nò.

31 Jñò, tinchátsjioè kjoa ts'e Nainá koni s'ín otíxoma; ngats'ìi tsojmì xi mochjeén-nò tikoáá tjoésòn-nò.

Tsojmì xi 'ñó tse chjí-la ngajmìi
(Mateo 6:19-21)

32 'Jñò, xi ndí orrè-na xan-nò, kì tsakjoòn-jèn; k'oaá s'ín kiskoòsòn-la Nainá nga jñò kotíxomakjoè ya ñánda tíhotíxoma Nainá.

33 Tatijnaà tsojmì xi tjin-nò; tjii kjotjò-la jña xità xi mochjeén-la; k'e nga tsà k'oas'ín s'een, k'oaá ngaya-la koni tsà nchisakó ngajo-nò chijtsa ton ján ngajmìi xi mìkìi majchínga; sakò-nò tsojmì xi 'ñó tse chjí-la ján ngajmìi ya ñánda mìkìi kjoehet'aà, mìkìi bijchó chijé, tikoá mìkìi síkje cho kixo.

34 Ya ñánda kinchajtión tsojmì-nò, tikoáá yaá sìikítsjeèn inima-nò.

Chì'nda xi ndaà títsajnandaà

35 'Ndaà títsajnandaà nga sikitásòn-là Na'èn-ná koni jngoè xità xi ndaà tíkjá xincho-la ko ndaà títi ni'ín-la.

36 K'oaá s'ín ndaà títsajnakoòn koni jña xità chì'nda xi nchikoña-la nei-la xi s'eí kòfi ñánda kòbixan xità, mé-ne k'e nga kjoíi-ne, nei-la ni'ya kichja, sìikjane xotjoa ni'ya, ikjoàn skíx'a-la.

37 Mé tà ndaà-la jña xità chì'nda xi títsajnakon k'e nga kjoíi-ne nei-la. Xi okixi, k'oaá xán-nò,

jè sobà nei-là skoé nikje ot'aà-là nga koòt'aà koa sikkítsajnat'aà ímíxa-là, ikjoàn sikkjèn.

³⁸ Mé tà ndaà-là jñà ch̀i'nda xi kos'ín títsajnakon nas'ín jye ijchò osen nítjen, nas'ín jye nchrohós'e isén nga kjoíí-ne nei-là.

³⁹ Tíjìin-nò tsà jngoò nei-là ni'ya sjiìin-là mé hora kjoíí xítà chijé nga s̀ichijé-là, kíjnakon-né nga mìkìl tsjá'nde nga kochijé-là.

⁴⁰ Jñò, k'oaá tís'ín títsajnandaà; 'an xi Ki'ndí-là Xítà xan-là yijo-na, kjoíí ìjngoò k'a k'e nga mìkìl títsachiñà kjoaa.

*Ch̀i'nda xi mì ndaà s'ín
(Mateo 24:45-51)*

⁴¹ Pedro kiskònangui, kitsò:

—Na'èn, jè kjoa mangásòn xi tinokjoi, ¿a tà jìin xi otì'mì-nájen, a xi kóhotjín xítà?

⁴² Kitsò Na'èn-ná Jesús:

—K'oaá xán-nò yá-né xi ch̀i'nda kixi xi tjín-là kjoachjine nga jè nei-là s̀ikkíjna'nda jñà ch̀i'nda-là xi i'nga xi ya síxá ni'ya-là mé-ne nga k'e kijchò ch̀iba-là, s̀ikkjèn ch̀i'nda xíkjín.

⁴³ Mé tà ndaà-là jè ch̀i'nda xi k'oas'ín ndaà tísíkitasòn k'e nga kjoíí-ne nei-là.

⁴⁴ Okixií xi xan-nò, nei-là ch̀i'nda jè, jè s̀ikkíjna'nda yije tsojmì xi tjín-là.

⁴⁵ Tanga tsà jè ch̀i'nda jè kitsò nga koòko iníma-la: “Nei-na, k̀jìn nàchrjein kochrjein-là nga kjoíí-ne.” Ikjoàn koìits'ia nga skaàn-ko ch̀i'nda x'ín xíkjín, tikoá k'oeè-là jñà ch̀i'nda íchjín; kokjen, koa skoí, koa koch'i.

⁴⁶ Ch̀i'nda jè, kjoíí-ne nei-là jè nàchrjein ko jè hora k'e nga mìkìl tíkoña-là. 'Ñó tse kjo'in tsjá-là;

yaá s̄ikíjnajìin-la ñánda títsajna x̄ita xi mìkìi mok-
jeíin-la.

47 'Jè ch̄i'nda xi jye ndaà tíjìin-la mé xi mejèn-la
nei-la, tanga mìkìi bìjnandaà, t̄ikoá mìkìi síkitasòn
koni s'ín síjé nei-la, koií jé xi koma-la nga 'ñó
kojà-la nei-la.

48 Tanga tsà jè ch̄i'nda, tsà mìkìi tíjìin-la nga
kjo'in t̄jìn-la kjoa xi ch'o t̄jìn, isaá chiba kjo'in s'e-la.
Jè xi tse kitjoé-la, isaá tse síjé-la; t̄ikoá jè xi tse
kjòngatsja, t̄ikoáá isaá tse síjé-la.

Mé xi koma ya ni'ya-la x̄ita xi jè ngat̄jì-la kjoa ts'e
Jesús

(Mateo 10:34-36)

49 'Koni jngoò ni'ín xi oká tjé ko síkijne-ngui xi
tsjeè, koií xá j'i-na i it'aà nangui nga kjoax̄in-la
jé-la x̄ita mé-ne nga kotsjeè-ne. Tsí mejèn-na tsà
jye t̄bitasòn.

50 K'oaá s'ín t̄jìnè-na nga tse kjo'in kotojñaà; jtsí
ndaà makájno-na skanda k'e nga k̄itasòn!

51 ¿A k'oaá s'ín níkítsejèn nga jè kjoa xi j'iikoaa
nga 'nchán k̄itsajna x̄ita? Majìn, xán-nò, kjoasìi
k̄itsajnajìin jè ngat̄jì-la kjoa ts'an.

52 Mats'ia-ne skanda i'ndeí kóni nga fi-isa
nachrjein, k'oaá ngaya-la tsà 'òn ma x̄ita xi
títsajna nga jngoò ni'ya, jòya koma; xi jàn ma-ne
skaàn-kjoòko xi jò ma-ne, jña xi jò ma-ne skaàn-ko
xi jàn ma-ne.

53 Jò skoya s'e. Na'èn-la, kondra-laá koma
jè ki'ndí-la; koa jè ki'ndí-la, kondra-laá koma
na'èn-la; nea-la, kondra-laá koma tsòti-la; jè

tsòti-la kondra-laá koma nea-la; nachíya-la, kondra-laá koma jè kja'nda-la; jè kja'nda-la kondra-laá koma nachíya-la.

Seña ts'e nachrjein

(Mateo 16:1-4; Marcos 8:11-13)

⁵⁴ Jesús tikoá kitsò-la jñà xitá xi kjìn ma-ne:

—K'e nga 'yaà nga nchrobá ifi, bixón-nò: “Jtsí k'oa.” K'oaá s'ín bitasòn.

⁵⁵ K'e nga 'ba tjo tsjè, bixón-nò: “Ndobá kotsjè.” K'oaá s'ín bitasòn, matsjè-né.

⁵⁶ jñò, xitá xi jò ma isén-nò! Maá-nò chitsejèn-là kó choòn it'aà ngajmii kò it'aà nangui, koa, ¿mé-ne nga mìkii ma-nò 'nè kindá mé kjoa xi tíma jñà nachrjein xi titsajnaà?

Mé xi komat'iaán tsà mìkii nìton kíndaàjìin-koáá kondra-ná

(Mateo 5:25-26)

⁵⁷ ¿Mé-ne nga mì tà jñò bìndaàjìin-là xinguiòo nga kàtakixiya kjoa xi tjín-nò?

⁵⁸ K'e nga onguió ján nguixkon xitaxá kò kondra-lè, tìnchátsji'nde-la ya iya ndiyá mé-ne nga koma jchibàndaà-nò nga mì ya kjiko-lè it'aà ts'e xitaxá koa jè xitaxá mì ya sùngatsja-lè it'aà ts'e policia koa jè policia nga mì ndayá skinis'en-lè.

⁵⁹ K'oaá xan-lè, mìkii koma kitjoo-ne ndayá skanda k'e nga kichítjì yijo-lè nga yije xi sijé-lè xitaxá.

13

Mé xi koma tsà mìkii sùkájno jé-la jñà xitá

¹ Tijñà-ne nachrjein koi, ijchò xitá xi tsibénojmi-la Jesús nga jè Pilato tsatíxá-la xitá

nga taña kisik'en-kjoò chō kō x̄ita Galilea k'e nga nchitsjá-là k̄jotjò Nainá. Kisikátjijìn jnì-là chō kō ts'e x̄ita.

² Kùichja Jesús, kitsò:

—Jñò, ¿a k'oaá s'ín nìkìtsjeèn nga ìsaá tse jé tjín-là jñà x̄ita Galilea nga k'oas'ín komàt'in?

³ Majìn, xán-nò; tsà mìkì s̄ikájnoò jé-nò nga mì t̄i jé k̄inchátsji-nò, jñò, k̄iyá yije-nò.

⁴ K'e nga k'en jñà x̄ita xi chrj'òòn jàn ma-ne xi kiskaànè chrjó ts'e torre Siloé, ¿a k'oaá s'ín nìkìtsjeèn nga ìsaá tse jé tjín-là x̄ita koi nga kos'ín komàt'in, mì k'oa-ne koni ngats'iì x̄ita xi tjín ján Jerusalén?

⁵ Majìn, xán-nò; tsà mìkì s̄ikájnoò jé-nò nga mì t̄i jé k̄inchátsji-nò, jñò, t̄ikoaá k̄iyá yije-nò.

Kjoa xi mangásòn-kjoò yá iko xi mìkì ojà-là toò

⁶ Jesús t̄ikoaá tsibénojímì jngoò-là kjoa xi mangásòn. Kitsò-là:

—Jngoò x̄ita xi kijna jngoò-là i'nde ñánda tjín-là toò uva, yaá títjejin jngoò-là yá toò iko. X̄ita jè, j'ìi katsejèn-là tsà yijà-là toò, tanga n̄imé kisakò-là.

⁷ K'eé kitsò-là jè x̄ita xi t̄ijna'nda: “Kó jàn nó nga f'ìi katsejèn-là yá jè, tsà yijà-là toò. Tanga n̄imé tjín-là. T̄ichásoìn. Nanguií t̄isíkits'ón.”

⁸ Jè x̄ita xi t̄ijna'nda kitsò: “Na'èn, t̄ikíjna-là ngui jngoò nó-ìsa. Sikòn-là, s̄ixan-ngui-là ni'nde nga jngoò itjandii; ikjoàn kinguì-là tjé'nde.

⁹ Tsà koií nachrjein-là, kjoa-là toò nó xi nchrobá; tsà majìn, komaá iskan k̄ichásoìn.”

K'e nga jè Jesús jngoò chjoón kisindaà-ne nachrjein n̄ikjáya

¹⁰ Jesús, k'e nga tíhokóya jngoò ni'ya ingo sina-
goga ts'e xita judío, jè nàchrjein nìkjáya,

¹¹ ya tǐjna jngoò chjoón xi jye kò chrj'oòn jàn nó
tǐjna nga xk'én. Jngoò inima ch'o-la neíí tísitsit'in
koa mì xó kiì ma osìjna kixi.

¹² Jesús, k'e nga kijtseè, kiìchja-la, kitsò-la:

—Chjoón, jyeé ndaà-ne ch'in xi tǐjn-lè.

¹³ Ikjoàn tsohósòn-la tsja; jè chjoón, nitoón
kjòkixi ijngoò k'a-ne, ikjoàn kitsjaà-la kjondaà
Nainá.

¹⁴ Tanga jè xita sko-la ts'e ni'ya ingo sinagoga
kòjtí-la nga jè Jesús kisindaà-ne chjoón jè, koií
kjoa-la nga nàchrjein nìkjáya; kitsò-la jǐnà xita xi
títsajina:

—Joòn nàchrjein tǐjn nga ma maxá; jǐnà
nàchrjein koi komaá kjinchrobà nga kondaà-nò,
tanga mìkiì tǐj'nde jè nàchrjein nìkjáya.

¹⁵ K'eé kiìchja Na'èn-ná Jesús, kitsò:

—Jǐnò, xi jò ma isén-nò. Jè nàchrjein nìkjáya,
¿a mì chíjnda'ńó-jèn nchraja-nò kò búrró-nò nga
nachrjenguioè ni'nga nga onguí nìk'ioè nandá?

¹⁶ Kò jè chjoón jè, xi tsòti-la Abraham, jyeé kò
chrj'oòn jàn nó tǐjn-la nga tǐjt'aà'ńó-la xita neíí. ¿A
mì koma tǐjnda'ńó nas'ín jè nàchrjein nìkjáya?

¹⁷ K'e nga jye okitsò Jesús, tà kjòsobà-la ngats'ii
xita kondra-la tanga jǐnà xita naxandá kjòtsja-la
koni s'ín tǐjn kjòxkón xi 'ńó jeya tís'ín Jesús.

*Kjoa xi mangásòn-kjoè xojmá mostaza
(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)*

¹⁸ Jesús kitsò:

—¿Mé xi k'oas'ín mangásòn-kjoè koni s'ín
otíxoma Nainá? ¿Mé xi siingásòn-kjoaà?

19 Jè mangásòn-kò koni kji xojmá mostaza; k'e jngoò xitá bitjejiìn nangui-la, ikjoàn bisò, ma'nga; jñà nise xi tjíma i'ngaá, bíndaà'a tjé-la jñà chrja-la yá.

*Kjoa xi mangásòn-kjoò na'yo san
(Mateo 13:33)*

20 Jjngoò k'a kiichja Jesús, kitsò:

—¿Mé xi sngásòn-kjoaá koni s'ín otíxoma Nainá?

21 K'oaá ngaya-la koni jè na'yo san, k'e nga jngoò chjoón síkajíìn jàn chiba skoan inchrajín, masan yije-né kóhokji na'yo.

*Xotjoa xi 'nchrèya kji
(Mateo 7:13-14, 21-23)*

22 Jesús, nga tífi ján ndiyá Jerusalén, kjìn naxandá jahato nga tsakóya, naxandá xi jtobá kjoàn kò xi ì kjoàn.

23 Jngoò xitá xi kiskònangui-la, kitsò-la:

—Na'èn, ¿a chibaá ma xitá xi kochrjekajíìn kjo'in Nainá?

Jè, k'ée kitsò:

24 —T'een-là kjo'ño yijo-nò nga kitjás'een jè xotjoa xi 'nchrèya kji. K'oaá xán-nò: kjìn xitá komejèn-la kjoahas'en tanga mìkiì koma kjoahas'en.

25 K'e nga jè nei-la ni'ya kosítjen nga kiichjoàjto xotjoa ni'ya, jñò, tsà nditsiaán titsajnaà, k'ée kíts'iaa nga kinókjoaa, kixón: “Na'èn, chíx'a-nájen xotjoa ni'ya.” Jè nei-la ni'ya kitso-nò: “Mikiì bexkon-nò ñánda-ne tsajòn.”

26 K'ée kíts'iaa nga kixón: “Tañaá chichiko-lèjen, tikoaá tañaá ki'yòko-lèjen, tikoaá yaá nditsin-nájen tsakoòyi.”

27 Tanga jè, tà kitsoó-nò: “K'oaá xan-nò, mìkìl bexkon-nò ñánda-ne tsajòn. ¡Tinchat'aàxìn-ná ngats'ioò xi ch'o 'nè!”

28 Yaá jchìhindáyaà, tìkoa sijn's'ioòn ni'ñoò k'e nga jchaxkoòn jè Abraham, Isaac, Jacob, ngats'ii xita xi kiichja ngajo-la Nainá nga ya títsajna ñánda tíhotíxoma Nainá, koa jñò, xìn i'nde sikkasén-nò Nainá.

29 Kjoí-ne xita xi kjinchrobà-ne nga ñijòn chrjangui-la isò'nde xi kítsajnat'aà ímixa nga kokjen ñánda tíhotíxoma Nainá.

30 I'nde, tjin xita xi títsajna-tjingui, nga koma iskan jñà kítsajna ítjòn; tìkoaá tjin xita xi títsajna ítjòn i'nde, k'e nga koma iskan, jñà kjoehet'aà-ne.

K'e nga jè Jesús kiskindàyakeè naxandá Jerusalén (Mateo 23:37-39)

31 Tjè-ne nachrein ijchò i'nga xita fariseo ñánda tjna Jesús, kitsò-la:

—Tisit'aà xìn, jè Herodes mejèn-la sikk'en-lè.

32 Kitsò Jesús:

—Tanguió, kot'in-là xita maña jè: “I'nde ko nchijòn-lè k'oaá s'iaàn: kochrjekajñaà inima ch'o-la neií xi tíjin inima-la xita, tìkoa siindaà-na xita xi xk'én; skanda k'e kijchò nachrein nga kjoehet'aà xá-na.”

33 K'oaá s'ín koma i'nde, nchijòn-le ko jngui-le, kàtjì-isa ndiyá-na. Mìkìl ndaà tjin nga jngoò xita xi chja ngajo-la Nainá, xìn-t'aà kiyá-la naxandá Jerusalén.

34 'jñò xi xita naxandá Jerusalén tsajòn xi nik'eèn xita xi chja ngajo-la Nainá, ko bìnè ndajo jñà xita xi Nainá síkasén-nò! ¡Kjin k'a kjòmejèn-na

nga tsibìxkóya ixti-nò koni s'ín xa'nda nga bíngui jngaá-la jñà ixti-la; tanga jñò, mìkìl kòkjeiin-nò!

³⁵ Chítsejèn-là ni'ya-nò nga jye tsjeiin-takòn Nainá; k'oaá xán-nò nga mì tì kii jchaxkoòn-ná skanda k'e nga kijchò nàchrjein nga kixón: “¡Mé tà ndaà-la jè xi nchrobá ngajo-la Nainá!”

14

Kós'ín komà k'e nga kisindaà jngoò-ne xita Jesús xi ch'in chjón-ndá tjín-la

¹ Jngoò k'a jngoò nàchrjein nìkjáya, Jesús kii kjèn ni'ya-la jngoò xita sko-la jñà xita fariseo; jñà xita koi, nchisíkinda mé kjoa xi s'iin Jesús.

² Tìkoá yaá tíjna nguixkon Jesús jngoò xita xi ch'in chjón-ndá tjín-la (jñà xita xi nandá sinchá indso'ba).

³ Jesús kiskònangui-la jñà xita chjine xojon ts'e kjotíxoma-la Nainá kò xita fariseo, kitsò-la:

—¿A tíj'nde-né nga sixkii-lá xita jè nàchrjein nìkjáya, a xi majìn-né?

⁴ Tanga jñà xita koi, mìkìl kii chja, tà jyò tsibìtsajna. Tanga jè Jesús kiskoé xita jè, kisindaà-ne, ikjoàn kisìkasén-ne ni'ya-la.

⁵ K'eé kitsò-la jñà xita koi:

—Jñò, tsà búrró-nò, kò tsà nchraja-nò kixoya jngoò ngajo, ¿a mìtsà nìton kìnachrje-nò nas'ín nàchrjein nìkjáya?

⁶ Jñà xita fariseo, nì tì mé 'én kii chja-ne.

Xita xi faájìin íxile xi jncha ítjòn

⁷ Jesús, k'e nga kijtseè jñà xita xi xó kinokjoà-la nga nchifaájìin íxile ts'e xita ítjòn ya it'aà ímìxa, tsibénojmí jngoò-la kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

8 — Tsà xó kìnókjoa-lè ya ni'ya ñánda tjin s'eí nga xita bixan, mìkìì ya bijnasoin íxile ts'e xita ítjòn, tsà koi nachrjein-la tjin ìjngòè-isa xita xi 'ñò tíjtòn koni ngaji, xi tikoá xó kànokjoà-la;

9 jè xita xi xó kàchja-nò kító-lè: “Tjiì'nde-la xita jè nga kàtìjna.” Ngaji, kosobà-lè nga kj'eíí íxile kijnasoin ñánda fehet'aà-ne.

10 K'e nga xó kìnókjoa-lè, yaá tijnasoin íxile xi fehet'aà-ne mé-ne k'e nga kjoíí jè xita xi xó kàchja-lè, kító-lè: “Amigo, tijnat'eù ìmìxa ñánda síjna íxile ítjòn.” Ngaji, skoexkón-lè xita xi taña titsajnat'aà ìmìxa.

11 Jè xita xi 'nga síkìjna yijo-la, isaá nangui kìjna; jè xi nangui síkìjna yijo-la, isaá 'nga kìjna.

12 Jesús, tikoáá kitsò-la jè xita xi xó kùichja-la:

—K'e nga xó kìnókjoa-la xita nga kichikoii nga nchisen, o nas'ín nguixòn, kì jña nokjoà ítjòn-la amigo-lè, 'ndsi, xita xinguii, nì jña xita indii ni'ya-lè xi xita nchiná, mé-ne nga jña xita koi, tsà koi nachrjein-la k'oaá tis'ín kichja ngajo-lè nga kojndà-ne.

13 Tà saá k'e nga s'eí s'iin, jña tìnókjoa ítjòn-la xita ima, xi tsjin tsja, xi mìkìì ma fi, kò xi mìkìì tsejèn-la.

14 Ngaji, k'e nga k'oas'ín s'iin, ndaà s'e-la inìma-lè nga jña xita koi mìkìì koma sìjndà ngajo-lè; tanga ngaji, k'ée kochjí ngajo-lè k'e nga kjoáaya-la jña xi xita kixi.

*Kjoa xi mangàsòn ts'e xita xi kjèn s'eí
(Mateo 22:1-10)*

15 K'e nga kii'nchré jngòè xita xi ya taña títsajnat'aà ìmìxa, kitsò-la Jesús:

—jMé tà ndaà-la jè xita xi kokjen ya ñánda tíhotíxoma Nainá!

¹⁶ K'eé kitsò Jesús:

—Jngòò xita, xi s'eí tsibíjna, kjìn xita kùichja-la.

¹⁷ K'e nga ijchò hora-la nga jye kokjen xita, kisìkasén chí'nda-la nga kù kichja-la jña xita xi xó kinokjoà-la, kitsò-la: “Nchrobá, jyeé tíjndaà yije.”

¹⁸ Ngats'ii xita kisìjé kjoa ñichàat'aà. Kitsò jè xi tíjtòn: “Mì-la kù koma kjián; jngòò nangui jye kòhotse; mochjeén-né nga kjián katsejèn-la; kìtsi'bà-lè, tíje-la takòin, mìkù kjián.”

¹⁹ Jè xi ijngòò kitsò: “An, 'òn nga nchraja xi bínchi jyeé kòhotse; mejèn-na kjián kat'aà tsà ndaà síxá; kìtsi'bà-lè, tíje-la takòin, mìkù kjián.”

²⁰ Xi ijngòò, k'oaá tí kitsò: “An, saá jye kòbixan, koi kjoa-la nga mìkù koma kjián.”

²¹ K'e nga j'ii-ne chí'nda jè, tsibénojmí yije-la nei-la ngats'ii kjoa koi. Jè nei-la ni'ya, kòjti-la; k'eé kitsò-la chí'nda-la: “T'in ñitojin ján ndìtsin, kóhokji iya ndiyá-la naxandá; nchrohókoji yije xita ima, xi tsjin tsja, xi mìkù ma fì, kò xi mìkù tsejèn-la.”

²² Chí'nda jè, nga komà iskan kitsò: “Na'èn, jyeé kòbitasòn yije koni s'ín kò'mì-ná, tanga tíjn-ìsa i'nde.”

²³ K'eé kitsò jè nei-la chí'nda: “T'in kóhokji ndiyá teè, kò ndiyá ìtsjì; nchrohókoji xita; kò'ño t'en-la nga kàtjahas'en mé-ne nga kàtatseè ni'ya-na.

²⁴ K'oaá xán-nò; ñijngòò xita xi kichjà ítjòn-la kokjen-kò-na s'eí-na.”

*Mé kjo'in xi singui nga onguítjngui-lá Cristo
(Mateo 10:37-38)*

25 'Nó kjìn x̄it̄a t̄j̄ngui-lā Jesús; kisikáfayat'aà-lā, kiichja, kitsò-lā:

26 —Tsà yá xi mejèn-lā nga 'an kjinchrobà-t̄j̄ngui-na, tsà jè yijo-lā, tsà na'èn-lā, tsà nea-lā, tsà chjoón-lā, ixti-lā, 'ndse, ndichja, tsà ìsa tjòkèè mì k'oaá-ne koni 'an, mìkiì koma nga x̄it̄a ts'an xán-lā nga 'an kota'yàt'aà-na.

27 Jè xi mìkiì síkitasòn koni jngòè x̄it̄a xi 'yajen krò-lā, tsà mìkiì t̄j̄nandaà nga s̄iikjeín kjo'in nga 'an kjinchrobà-t̄j̄ngui-na, mìkiì koma nga x̄it̄a ts'an xán-lā nga 'an kota'yàt'aà-na.

28 Jñò, tsà mejèn-nò nga chrjó torre kíndaà jngòè, ¿a mìtsà ítjòn jchósòn-là kó t̄j̄n s̄ingui chjì-lā, a t̄j̄n-nò tòn xi s̄indaà yije-ne?

29 Tsà koi n̄achrjein-lā tà jè tàts'en chrjó sijna. Tsà mìkiì kongásòn yije chrjó, ngats'ìi x̄it̄a xi skoe kjjnokeè-né.

30 K̄itso: “Jñà x̄it̄a koi tsibíts'iā nga kiskímilt̄jen chrjó ni'ya tanga mìkiì kisikjehet'aà.”

31 Tsà jngòè x̄it̄axá ítjòn xi mejèn-lā koìts'iā kjoichán nga skaàn-kjoòko xíkjín xi ngásòn x̄it̄axá ítjòn, ¿a mìtsà ítjòn skósòn-lā tsà te jmiì ma x̄it̄a-lā, a kichìkjoaá-lā nga skaàn-kò tsà kaàn jmiì ma x̄it̄a kondra-lā?

32 Tsà beè-lā ikon nga mìkiì kichìkjoa-lā, tik'eé-ne nga kjìn t̄j̄na x̄it̄axá ítjòn xi jngòè, s̄iikasén x̄it̄a xi kjoì s̄ijé kjoa'nchán.

33 K'oaá t̄j̄s'ín t̄j̄n, ngats'ioè, n̄it̄a yá-nò xi mejèn-nò nga x̄it̄a ts'an koma, ítjòn t̄j̄kítsjeèn, a s̄ijngòè-takòn nga s̄ichjaà yije tsojmì xi t̄j̄n-nò. Tsà majìn, mìkiì koma nga x̄it̄a ts'an xán-nò.

Jñà x̄it̄a xi kota'yàt'aà-lā Cristo, k'oaá s'ín

ngaya-la koni naxa

(Mateo 5:13; Marcos 9:50)

³⁴ 'Jè naxa, ndaà-né; tanga tsà mì tì kii sijnchra-ne tsojmì, ¿kó tìs'ín kochjeén-ne?

³⁵ Mì tì mé chjí-la; mì tì kii kochjeén-la nangui; mì tì kii kochjeén-ne koni tjé'nde, tà xíxteèn-né. ¡Ndaà tìná'yaà koni xan-nò!

15

Kjoa xi mangásòn ts'e paxtò xi kisakò-ne orrè-la
(Mateo 18:10-14)

¹ Jñà xita-la xitaxá Roma xi síkíchjítjì tsojmì kò jñà xita xi ch'o tjin kjoa xi s'ín, ijchò kinchat'aà chraña-la Jesús ñánda tjna, nga mejèn-la kji'nchré-la.

² Jñà xita fariseo kò xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés kiichjajno-la Jesús, kitsò:

—Xita jè, ndaà ókò jñà xita xi ch'o s'ín, tikoáá tañaá kjèn-kò.

³ Jesús, k'eé tsibénajmí jngoò-la kjoa xi mangásòn, kitsò-la:

⁴ —Tsà jngoò xita tsajòn xi tjin-la jngoò sìndo orrè, tsà chija jngoò orrè-la, ¿a mìtsà siikítsajna ijin iñá jñà xi ñijòn kaàn kò chrj'òòn ñijòn ma-ne? Ikjoàn kjoì kátsji jè xi kichijà skanda kó nga sakò-la.

⁵ K'e nga jye sakò-la, tsjaá koma-la; koa'nga kohòsòn chrja-la.

⁶ K'e nga kijchò-ne ni'ya-la, kichja-la amigo-la kò xita indii ni'ya-la, kitsò-la: “Tìtsjako-ná, jye kàsakó-ne orrè-na xi kichijà.”

⁷ K'oaá xán-nò, k'oaá t̄is'ín ìsa ndaà s'e kjotsja ján ngajm̄i ìt'aà ts'e jngoò x̄it̄a jé xi síkájno jé-la nga mì t̄i jé ótsji-ne, mì k'oaá-ne koni tsà ñijòn kaàn k̄o chrj'òòn ñijòn ma-ne xi t̄jín-la òkixi xi mìk̄i mochjeén-la nga sílkájno jé-la.

Kjoa xi mangásòn ts'e chjoón xi kisakò-ne ton-la

⁸ 'Tsà jngoò chjoón xi te ma-ne ton-la, tsà chija jngoò ton-la, ¿a mìtsà k̄okà ni'ín, t̄ikoā kot̄icha ìnga ni'ya-la; ndaà ndaà k̄ohótsji ton-la skanda kó nga sakò-la?

⁹ K'e nga jye sakò-la, k̄ichja-la amiga-la k̄o íchjín indii ni'ya-la, k̄itso-la: “T̄itsjako-ná, jye kàsakó-ne ton-na xi kichijà.”

¹⁰ K'oaá xán-nò, k'oaá t̄is'ín t̄jín kjotsja nga nguixk̄on àkjale-la Nainá k'e nga jngoò x̄it̄a jé síkájno jé-la nga mì t̄i jé ótsji-ne.

Kjoa xi mangásòn ts'e ti xi kichijà

¹¹ Jesús tsibénojmi ìjngoò kjoa xi mangásòn; kitsò:

—Jngoò x̄it̄a xi jò ma ìxti-la.

¹² Jè ti xi ma ki'ndí kitsò-la na'èn-la: “Na'èn, t̄jiì-ná tsojm̄i xi 'an k̄okò-na.” Jè na'èn-la kisijòya yije-la tsojm̄i xi t̄jín-la, ìkjoàn kitsjaà-la.

¹³ Xi jye tsato jò jàn nachrjein, ti jè, n̄itoón tsat̄ijna yije tsojm̄i-la xi kitjoé-la, kisìjngoò ton-la. Ìkjoàn k̄i jngoò naxandá xi 'ñó k̄jiìn kijna. Yaá kisìk̄jeheya yije ton-la nga taxk̄i kisìk̄o yijo-la.

¹⁴ K'e nga jye kisìk̄jeheya yije ton-la, ya ì'nde ñánda tsibijna, j'ìi jngoò k̄jinchrá 'ñó; mì t̄i mé t̄jín-la xi kine.

15 K'eé kii síjé-la xá jngoò xita xi ya i'nde-la naxandá jè. Xita jè, kisikasén ñánda tjín-la rancho nga kisikinda chinga.

16 Ti jè, mejèn xó kine chrjoa najmá xi kjèn chinga tanga mì yá xi tsjá-la.

17 K'e nga jye kjòndaàya-ne kjohítsjeèn-la kitsò: “¡Kjìn xita chì'nda tjín-la na'èn-na ya ni'ya-la xi ningui-la inchrajín xi kjèn, koa 'an, ijndé, tìbiyaà-ná kjinchrá!

18 Kjín ijngoò k'a-na ni'ya-la na'èn-na; k'oaá xán-la: Na'èn, tseé jé tsohotsjià xi it'aà ts'e Nainá xi tjina ngajmii ko it'aà tsiji;

19 mì tì kii ok'in-na nga ki'ndí-lè k'oín-ná; k'oaá s'in jcha-takòn-ná koni tsà jngoò chì'nda-lè.”

20 K'eé tsasítjen, kiikon na'èn-la.

Tik'eé-ne nga kjìin tífi, jè na'èn-la kijtseèxkon, kjòhimakeè, tsangachikon, ikjoàn kitsobàkjá ki'ndí-la, kiskine'a.

21 Jè ki'ndí-la kitsò: “Na'èn, tsohotsjià jé xi it'aà ts'e Nainá xi tjina ngajmii ko it'aà tsiji; mì tì kii ok'in-na nga ki'ndí-lè k'oín-ná.”

22 Tanga jè na'èn-la kitsò-la chì'nda-la: “Niton nchrobákoò nikje xi isa 'ño ndaà kjoàn, tikákjá, tikoá tikjá jngoò tangò jnótsja, tjayaà xoxté ndsokò.

23 Tanguíchjaà jngoò nchraja ki'ndí xi 'ño xiné, tik'eèn. ¡Chjineé, s'eí s'eén!

24 Jè ki'ndí-na, maá-na tsà jyeé k'en, tanga tjínakon-né; kichijà-né tanga i'ndeí kàsakó-ne. Ikjoàn tsibíts'ia s'eí.”

25 Jè ti-la xi ma jhínga, ján tísíxá rancho-la. K'e nga j'ii chraña-ne ni'ya-la, kii'nchré-la música nga s'eí tjín; xita nchitè.

26 K'eé kiichja jngoò-la chí'nda, kiskònangui-la mé xi tíma.

27 Jè chí'nda kitsò: “Jè 'ndsi kòf'i-ne; jè na'èn-lè kàsík'en jngoò nchraja ki'ndí xi 'ñó xiné, koií kjoa-la nga ndaà kòf'i-ne jè 'ndsi.”

28 Jè ti xi ma jchínga, 'ñó kòjti-la; majìn-la fa-has'en ni'ya; k'eé itjo ni'ya na'èn-la, tsibítsi'ba-la nga kàtjahas'en ni'ya.

29 Kitsò-la na'èn-la: “An, kjò kjìn nó sìxá-lè; ñikjé-ne nga mikiì sikitason-lè; ñi saà jngoò ndí tíndsó ki'ndí 'biì-ná nga sìtsjakoaa amigo-na.

30 Tanga k'e nga kòf'i-ne ki'ndí-lè xi kisìkjeheya ton-lè, tsojmì-lè, kisìkjeheyako íchjín ská; ñkjoàn kànìk'en jngoò-la nchraja ki'ndí xi 'ñó xiné.”

31 Jè na'èn-la kitsò-la: “Ngaji xi ki'ndí-na xan-lè, jí tijnakò kjit'aà-ná; ngats'iì tsojmì xi tjin-na, tsiji-né.

32 Mochjeén-né nga s'eí s'eén mé-ne nga sìtsjakoaa yijo-ná, koi kjoa-la nga jè 'ndsi, jye kòf'i-ne. Maá-na tsà jyeé k'en tanga tijnakon-né; kichijà-né tanga i'ndeì kàsakó-ne.”

16

Kjoa xi mangàsòn ts'e chí'nda xi konachan

1 Jesús tsibénojmi ñjngoò-la kjoa xi mangàsòn, jña xita xi kota'yat'aà-la, kitsò-la:

—Jngoò k'a, jngoò xita nchiná, tíjna jngoò-la xita xi síkinda chí'nda. Xita xi kj'eí kii nga nguìkxon nei-la nga kitsjaat'in 'én nga tsojmì-la tísìkje.

2 Jè nei-la, k'eé kiichja-la, kitsò-la: “¿Mé 'én xi tsját'in-lè xita? Tjiì-ná kindá kjoa ts'e xá-lè; mì-la ti kii chí'nda sko-la kijna-ne.”

³ Chì'nda jè, k'eé tsohóko yijo-la, kitsò: “¿Mé xi s'iaàn? Jè nei-na mì tì kiì tsjá-na xá. 'An, mìkiì chíkjoa-na nga sùxákoaa nangui. Masobà-na tsà tòn siijé kjotjoà.

⁴ Jyeé be mé xi s'iaàn mé-ne nga s'e-na amigo xi tsjá'nde-na ni'ya-la k'e nga tjáxìn-na xá jè.”

⁵ K'eé kiìchja ìjngoò ìjngoò-la jña xita xi tjen-la tòn ts'e nei-la. Kitsò-la jè xi ítjòn: “¿Kó tjín kitjen-lè ts'e nei-na?”

⁶ Xita jè kitsò: “Jngoò sìndo barril asitì kitjen-na.” Jè chì'nda kitsò-la xíkjin: “Chjoí xojoñ-lè, tijnì, nìton tindaà ìjngoì xi kj'eí xojoñ xi tà icháte chjí-la.”

⁷ Ikjoàn kiskònangui-la xi ìjngoò, kitsò-la: “Ngaji, ¿kó tjín kitjen-lè?” Xita jè kitsò: “Jngoò sìndo naxá trigo kitjen-na.” K'eé kitsò-la: “Chjoí xojoñ-lè; tindaà ìjngoì xi tà ñijòn kaàn chjí-la.”

⁸ Chì'nda jè, kijtseèxkón nei-la nga tjín-la kjohítsjeèn nga amigo tsohótsji, nas'ín ch'o kis'iìn nga kiskoònachan-la nei-la. Jña xi mìtsà xita-la Nainá, isaá tjín-la kjohítsjeèn kó s'ín ótsji amigo-la xi skoétjò mì k'oaá-ne koni jña xita xi iseèn tjín kjohítsjeèn-la.

⁹ K'oaá xán-nò, tikjeén tòn ko tsojmì xi tjín ì isò'nde nga kàtas'e-nò amigo mé-ne k'e nga mì tì kiì kochjeén-ne ì isò'nde, ján ngajmì s'e-nò amigo xi skoétjò-nò ya ñánda kitsajnaà nita mé nachrjein-ne.

¹⁰ Jè xi ndaà síkitasòn jè kjoa xi chiba tjín, tikoáá ndaà síkitasòn jè kjoa xi tse tjín; tanga jè xi konachan kjoa xi chiba tjín tikoáá konachan-né kjoa xi tse tjín.

11 Jñò, tsà mì ndaà tìtsanìkheén tsojmì kò tòn xi tǐjín ìsò'nde jè, mìkìì tjoé-nò kjoa xi nguì ndaà tǐjín ts'e ngajmìi.

12 Tsà mì ndaà tìtsanìkheén tsojmì kò tòn xi mì tsajòn-jèn xi Nainá kisingatsja-nò ì ìsò'nde, tìkooá mìkìì tjoé-nò xi nguì tsajòn ján ngajmìi.

13 'Nijngòò ch'nda xi jò koma nei-la nga sǐixá-la; tsà jò koma nei-la, jngòò kojtikeyè koa jngòò kotsjakeè; jngòò ndaà kjit'aà-la koa ch'o sǐiko xi ìjngòò. Jñò, tsà kjoa nchiná sǐis'in-là, mìkìì kos'in-la kjoa ts'e Nainá.

14 Jñà xita fariseo nga tsjakeè tòn, k'e nga kii'nchré ngats'ii kjoa koi, tà tsijnòkèè Jesús.

15 K'eé kitsò-la jè Jesús:

—Jñò, ndaà nìkìtsajnaà yijo-nò nga nguixkòn xita, tanga Nainá, beè inima-nò nga mìtsà kixi kjoa nga ndaà 'nè. Jè kjoa xi jeya sǐkǐjna xita, Nainá ochrjekàngui-né.

Kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés

16 Jesús kitsò-isa:

—Jñà Xojon-la Nainá xi kiskii Moisés kò xita xi kii'chja ngajo-la Nainá, jñà tímakjeén xojon koi skanda k'e nga j'ii Juan xi kis'ii'n bautizar xita. Tjen-ne nàchrjein koi, skanda ì'ndeì, tìnokjoáya 'én ndaà-la Nainá kó s'ín otíxoma Nainá. Ngats'ii xita xi mejèn-la kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá, bínè-la yijo-la.

17 "Ñó 'in tǐjín tsà jè ìsò'nde kò ngajmìi chija, tanga isaá tà 'ñó 'in tǐjín nga chija jngòò letra ts'e kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Mìkìì chija nita kjé-ne —kitsò Jesús.

*Kiís'in tsakóya Jesús it'aà ts'e xita xi tsjiin xíkjin
(Mateo 19:1-12; Marcos 10:1-12)*

18 — Nita yá-ne xi tsjiin chjoón-la ikjoàn bixan-ko jngò chjoón xi kj'eí, kjoa chijngui tís'in; tikoáá jè x'in xi bixan-ko chjoón xi kitsjiin x'in-la, tikoáá kjoa chijngui tís'in — kitsò-isa Jesús.

Xita nchiná ko xita ima xi 'mì Lázaro

19 Jesús kitsò:

— Tsibijna jngò xita nchiná xi 'ño ndaà kjoàn nikje chji xi tsohòkjá; nàchrjein inchijòn kis'iin s'eí xi taxki 'ño ndaà ma.

20 Tikoá tsibijna jngò xita ima xi Lázaro ki'mì, xi jtsé tjin yijo-la. Yaá bijna xotjoa ni'ya-la jè xita nchiná.

21 Xita ima jè, fahajiin xó-la jña xi-la tsojmì xi kine jè xita nchiná nga bixòngui ímíxa; tikoáá jña naña bijchó xó nga tomájno jtsé-la.

22 K'e nga k'en jè ndí xita ima, jña àkjale-la Nainá kiiko; yaá kisikíjnat'aà-la Abraham. Tikoáá chaán k'en jè xita nchiná; ikjoàn kisìhijìn.

23 'Ya i'nde ts'e mik'en ñánda nga tísíkjeín kjo'in jè xita nchiná, kiskoòtsejèn, kijtseèxkon Abraham nga kjìn tjna; yaá tijnat'aà-la jè Lázaro.

24 Xita nchiná, k'ée 'ño kiichja kitsò: “iNa'èn Abraham, chàhima-takòn-ná! Tikasín Lázaro nga kàtasíka'nchi jnótsja ya ijìn nandá nga kàtasíkijne 'nchán nijen-na; 'ño tse kjo'in tsìkjaán i ijìn ni'in.”

25 Jè Abraham kitsò-la: “Na'èn, tikítsjiin k'e nga tsijni isò'nde, 'ño ndaà tsijni. Jè Lázaro, kjo'iin kisikjeín, tanga i'nde, ndaà tjna ijndé. Ngaji, kjo'iin tìnìkjeín.

26 K'oaá s'ín tǵín, tǵkoaá jngò xǵngá jǵnò xi 'ńó nǵngǵ kijna-ikòn mé-ne nga mìkì koma ján kotot'aà jǵnǵ xǵtǵ xi ì tǵtsajna; tǵkoa xi tǵtsajna ján, mìkì koma kǵinchrobà ìjndé.”

27 'Kitsò jè xǵtǵ nchǵná: “Na'èn Abraham, 'ǵn bǵtsi'ba-lè tǵkasín Lázaro yǵ ni'ya-la Na'èn-na;

28 'òn ma-ne 'ndse xi tǵtsajna; kǵtènojímǵ-la xi okixǵ mé-ne nga tǵkoa mì ì kǵinchrobà-ne ì'nde ts'e kǵo'in.”

29 Abraham kitsò-la: “Xǵtǵ xinguii, jyeé tǵín-la xojon-la Moisés kǵ ts'e xǵtǵ xi kǵichǵ ngajo-la Nainá; jǵnǵ kǵta'nchré-la!”

30 K'eé kitsò jè xǵtǵ nchǵná: “Mǵjǵn, na'èn Abraham, tsà jngò mik'en xi jye kǵtsee kǵo'in kǵoì kǵènojímǵ-la, sǵikájno jé-la nga mì tǵ jé kǵohótsji-ne.”

31 Jè Abraham kitsò-la: “Tsà mìkì 'nchré-la Moisés kǵ xǵtǵ xi kǵichǵ ngajo-la Nainá, tǵkoaá mìkì kǵkǵeìin-la nǵs'ín kǵjoáya jngò-la mik'en.”

17

*Xǵtǵ xi bít'in-ná nga binchaàtsjiaá jé
(Mateo 18:6-7, 21-22; Marcos 9:42)*

1 Jesús kitsò-la xǵtǵ xi kota'yàt'aà-la:

—Kǵit'aà nǵchrjein s'e xǵtǵ xi kǵoìt'in-ná nga kǵinchàtsjiaá jé, tǵngǵ ìma-xó-ne jè xǵtǵ xi kǵoìt'in.

2 Ìsaá-la ndaà koma tsà sǵngui'ńó jngò ndajo natsí ís'ìin, ìkǵjoàn sǵkatǵen-jǵin ndáchikon, mé-ne nga mì jé skǵnǵjǵin-ne ndí xǵtǵ xi mochjeén-la nga kǵkindǵ.

3 ìT'een kindǵ yijo-nò!

'Tsà jè xinguii ótsji jé xi kondra tsiji, tinókjoa-la nga kàtakixi; tsà sùkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne, tijchàat'aà-la.

⁴ Tsà itoò k'a nga jngoò nachrjein ótsji jé xinguii xi kondra tsiji, koa tsà sùkájno jé-la koa tsà itoò k'a nga jngoò nachrjein kjoikón-lè, kító-lè: “Mì tì kii k'oa s'ín-na”, tsà k'oa kító-lè, tijchàat'aà-la.

K'e nga mokjeín-ná it'aà ts'e Jesús

⁵ Jñà xità xi tsibíxaya-la Na'èn-ná Jesucristo kitsò-la:

—Tisíko-nájen mé-ne nga isa 'ñó ndaà kòkjeín-nájen it'aà tsiji.

⁶ Jè Na'èn-ná k'eé kitsò:

—Jñò, tsà tà okji kòkjeín-nò koni kji xojmá mostaza nga itsé kji, komaá k'óin-là yá xanchroò jè: “Chjínèyi yijo-lè, ikjoàn ya kàtatjen-jìin ndáchikon”; jè yá, k'oaá s'ín sùkítasòn-nò.

Xá-la chí'nda

⁷ Jñò, tsà tíjna jngoò-nò chí'nda xi kàfi síkínchi nchraja, o xi kàfi ka'ndà tíndsó, k'e nga kjoí-ne nga kàfi síxá, ¿a k'óin-là: “Tijni, tijnat'eii ímíxa”?

⁸ Majìn, a mìtsà ta sa k'óin-là: “Tindaà-ná tsojmì xi kókjeen; tíxkóngui níkje-lè; tíya-ná tsojmì xi kókjeen kò xi skiaa. K'e nga jye kjoé koma, ikjoàn tíchi koa tíoji jí.”

⁹ Jè nei-la, tíkoaá mìkii tsjá-la kjondaà chí'nda-la nga ndaà kàsítasòn jè xá xi kàsít'in-la; mìtsà tsò-la: “Ndaà chíjì-lè.”

¹⁰ Tíkoaá jñò, k'e nga jye níkitasòn yije xá xi tsjá-nò Nainá, k'oaá tíxón: “Ngájen, taxkí chí'nda-nájen, tà jè kànítasòn-jen koni s'ín kí'mì-nájen.”

Kós'ín komà k'e nga jè Jesús, te xita kiskaà-ne xi tbindojno chrjoa yijo-la

¹¹ Jesús, k'e nga tífi ján naxandá Jerusalén, jahato ya nangui Samaria ko Galilea.

¹² K'e nga jahas'en-jiin jngoò ndí naxandá xi jtobá kji, te xita kiskaàjiin ya iya ndiyá xi tbindojno chrjoa yijo-la; kjiin chinha-ne

¹³ nga 'ñó kiichja kitsò:

—Jesús, Maestro, chahima-takòn-nájen!

¹⁴ Jesús, k'e nga kijtseè, kitsò-la:

—Tanguió, takó-la yijo-nò jè nò'mii.

K'oaá s'ín komà, k'e nga nchifi-ne, kjòtsjeè-ne yijo-la ch'in xi tjín-la.

¹⁵ K'e nga kijtseè yijo-la nga jye kjòndaà-ne ch'in xi tjín-la, jngoò-ne xi inchrobà ijngoò k'a-ne; 'ñó kiichja nga kitsjaà-la kjondaà Nainá.

¹⁶ Tsasèn-xkó'nchit'aà-la Jesús skanda it'aà nangui, nga kitsjaà-la kjondaà. Xita jè, Samaria i'nde-la.

¹⁷ Jesús kitsò-la:

—¿A mìtsà te ma-ne xi kòmatsjeè-ne ch'in-la? Jñà xi ñijaàn, ¿ñánda títsajna?

¹⁸ ¿A tà jè tà jngoò xita xi xìn nangui-la kànchrobá ijngoò k'a-ne nga tsjá-la kjondaà Nainá?

¹⁹ Jesús kitsò-la xita jè:

—Tisítjiin, t'in-ne; koi-né nga mokjeiín-lè nga kòmandaà-ne.

*K'e nga jcha-la kó s'ín kotixoma Nainá
(Mateo 24:23-28, 36-41)*

²⁰ Jñà xita fariseo kiskònangui-la Jesús, kitsò-la:

—¿Kjé-né nga jcha-la kó s'ín kotixoma Nainá?

Jesús kitsò-la:

—Koni s'ín otíxoma Nainá mìtsà tsejèn jchà-là.

21 Mìtsà yá xi k̄itso: “Í t̄jna ijndé”, k̄o “Ján t̄jna ján”; nga jyeé t̄jnajiin-nò kó s'ín otíxoma Nainá.

22 Jesús, kiichja-isa; kitsò-là x̄ita xi kota'yàt'aà-là:

—Kijchò n̄achrjein k'e nga komejèn-nò jchaxkoòn-ná nga jye kótijnajiin-nò 'an xi Ki'ndí-là X̄ita xan-là yijo-na, tanga n̄achrjein jè, mìki jchaxkoòn-ná.

23 K'oaá k̄itso-nò x̄ita: “Chítsejèn-là ijndé, chítsejèn-là ján.” Tanga k̄i k̄i mokjeiín-nò, t̄ikoáá k̄i k̄i onguítj̄ngui-là nas'ín k'oa k̄itso-nò.

24 Koni ma ni'ín ch'on k'e nga ote, ma iseèn kó ok̄ji nga jngò itjandi, k'oaá s'ín koma k'e nga kijchò n̄achrjein nga kjoiaa ijngò k'a xi Ki'ndí-là X̄ita xan-là yijo-na.

25 Tanga 'an xi Ki'ndí-là X̄ita xan-là yijo-na, itjòn, tse k̄j'ín siikjaán; j̄nà x̄ita xi t̄jín n̄achrjein j'nde, kochrjekàngui-na.

26 Koni s'ín komà j̄nà n̄achrjein ts'e Noé, k'oaá t̄is'ín koma j̄nà n̄achrjein k'e nga kjoiaa ijngò k'a 'an xi Ki'ndí-là X̄ita xan-là yijo-na.

27 X̄ita, tsakjèn, kits'iì, chixàn íchjá k̄o íchjín skanda jè n̄achrjein nga jahas'en ni'ya chitso jè Noé, ik̄joàn j'ì jtsí xkón, yaá jyehesòn yije x̄ita kóhotjín.

28 K'oaá t̄is'ín komà n̄achrjein ts'e Lot [x̄ita xi tsiniù kitsò-là Abraham]. J̄nà x̄ita tsakjèn, kits'iì, tsatse tsojmì, tsat̄jna tsojmì, tsibítj̄e tsojmì, tsibíndaà ni'ya;

29 tanga jè n̄achrjein nga itjojin jè Lot ya naxandá Sodoma, ts'a jtsí ni'ín xi ngajmù

inchrobà-ne xi nguì chijo azufre, yaá jyehesòn yije xitá kóhótjín.

³⁰ K'oaá s'ín koma jè nàchrjein k'e nga 'an kítjojen ìjngoò k'a xi Ki'ndí-là Xitá xan-là yijo-na.

³¹ 'Jè xi tíjnasò'nga ni'ya-la, kì tì kii nchrobájen-ne nga skoé tsojmì xi 'ncha ni'ya-la; tìkooá jè xi tísíxájiin nangui-la kì tì kii nchrobá-ne ni'ya-la.

³² Tíkítsjeèn koni s'ín komàt'in chjoón-la Lot.

³³ Nita yá xitá xi mejèn-la kochrjetjì yijo-la nga mì mé kjo'in sakò-la, tà saá sìichija-né ko kjo'in kíjnajiin; tanga jè xi tíjndaà nga tsjá yijo-la, jè-né xi kítjokàjiin kjo'in nga it'aà ts'an ndaà kíjna.

³⁴ 'K'oaá xan-nò, jè nitjen k'e nga okoma, tjin ni'ya ñánda jò xitá kjioòsòn nachan, jngoò tjàmìtjen nga kjiko Cristo, xi ìjngoò sijna-né nga kjo'in s'e-la.

³⁵ Tìkooá tjin ni'ya ñánda jò íchjín nchi'o na'yo, jngoò tjàmìtjen nga kjiko Cristo, xi ìjngoò sijna-né nga kjo'in s'e-la.

³⁶ 'Jò xitá xi nchisíxángui rancho-la, jngoò tjàmìtjen nga kjiko Cristo, jè xi ìjngoò sasíjna-né nga kjo'in s'e-la.

³⁷ Jña xitá kiskònangui-la Jesús:

—¿Ñánda-ne nga k'oas'ín koma Na'èn?

Jesús kitsò-la:

—Ya ñánda kijna cho k'en, yaá kítsajnajtín jña líké.

18

Kjoa xi mangásòn ts'e chjoón ka'àn ko xitaxá ts'en

¹ Jesús t̄ikoa tsibénojmi jngoò-la kjoa xi mangásòn nga mochjeén-né nga mìkiì s̄indaàjñáá in̄ima-ná; n̄achrjein inchiòn kinókjoat'aà-lá Nainá.

² Kitsò-la:

—Jngoò naxandá ñánda tíjna jngoò x̄itaxá xi mìkiì beèxkón Nainá t̄ikoa mìkiì beèxkón x̄it̄a xi kj'ejí.

³ T̄iya-ne naxandá jè, tíjna jngoò chjoón ka'àn xi f'ìlkon kjit'aà x̄itaxá jè nga tsò-la: “T̄indaàjìin-ná kjoa ts'e kondra-na.”

⁴ Jè x̄it̄a xi t̄jìn-la xá, mìkiì xátí tsibíndaàjìin-la, t̄anga xi komà iskan kisìkìtsjeèn nga tsibíndaàjìin-la jè chjoón mé-ne nga mì t̄a tsja s̄ij̄ti-la. Kitsò j̄iìn in̄ima-la: “Nas'ín mìkiì bexkoán Nainá, t̄ikoa mìkiì bexkoán x̄it̄a,

⁵ t̄anga chjoón jè, 'ñó t̄ísìsì-na, koií kjoa-la nga k̄indaàjìin-la mé-ne nga mì t̄a tsja ì kjoìkon-na, mì t̄a tsja 'an s̄ij̄ti-na.”

⁶ Kitsò Na'èn-ná:

—T̄iná'ya-la koni tsò x̄itaxá xi tsjìn-la okixi.

⁷ Nainá, ¿a mìtsà ìsa ndaà s̄iis'in-la x̄it̄a-la xi xó k'oas'ín jaàjìin-ne nga kò n̄achrjein kò n̄it̄jen 'ñó s̄ijét'aà-la? ¿A mìtsà ìsa n̄iton s̄iis'in-la?

⁸ K'oaá xán-nò nga ìsa xátíya koiindaàjìin-la. T̄anga k'e nga kjoiaa ìjngoò k'a 'an xi Kì'ndí-la X̄it̄a xan-la yijo-na, ¿a sakó-na x̄it̄a ì isò'nde xi mokjeiín-la ìt'aà ts'an?

Kjoa xi mangásòn ts'e x̄it̄a fariseo kò x̄it̄a-la x̄itaxá Roma xi s̄ikíchj̄t̄j̄ tsojmi

⁹ Jesús tsibénojímí ìjngòò-là kjoa xi mangásòn ts'e xita xi xita kixi tsò-là yijo-là koa ochrjekàngui xi i'nga. Kitsò:

¹⁰ —Jò xita kii ñánda tíjna ingo ítjòn nga kiichjat'aà-là Nainá: jngòò xi xita fariseo, xi ìjngòò, xita-là xitaxá Roma xi síkíchítjì tsojmì.

¹¹ Jè xita fariseo, nga síjna kixi, tíchjatjì yijo-là, kitsò: “Nainá, tsjaà-lè kjondaà, ndaà chjì-lè nga 'an mì k'oaá s'iaàn koni s'ín xita xi kj'eíj xi tsjìn-là kjoa kixi, xita chijé, xita ts'en, xita chijngui; nì mì k'oaá s'iaàn koni s'ín jè xita xi síkíchítjì tsojmì.

¹² Jò k'a ótijnachjan nga jngòò xomàna; tsjaà-ná xi teya ngats'ìi xi síkijne.”

¹³ Tanga jè xita xi síkíchítjì tsojmì, kjiin síjna; skanda majìn-là nga kotsejèn ngajmii; tà jè inima-là 'beé-là; tsò: “¡Nainá, kàtas'e-lè kjohimatakòn xi it'aà ts'an nga xita jé 'mì-na!”

¹⁴ K'oaá xán-nò, xita jè, k'e nga kii-ne ni'ya-là, jyeé xita kixi kitsò-là Nainá; tanga jè xita fariseo majìn. Koií kjoa-là, nita yá-ne xi 'nga síkíjna yijo-là, isaá nangui kíjna, koa jè xi nangui síkíjna yijo-là, isaá 'nga kíjna.

*K'e nga jè Jesús kisichikon-t'in ndí ixti
(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)*

¹⁵ Tikoáá j'ìikò-là ndí ixti mé-ne nga koòt'aà-là tsja; jña xita xi kota'yàt'aà-là Jesús, k'e nga kijt-seèkon jña xita xi ijchòkò ndí ixti, tsohótikò.

¹⁶ Tanga jè Jesús kiichja-là jña ixti; kitsò-là xita-là:

—Tjiì'nde-là jña ndí ixti nga kàtjanchrobákon-na, kì binchahikon-là. Jña xi k'oa s'ín tjín inima-là

koni ts'e ndí ixti, jñà xi tjín-la kjondaà nga Nainá tíhotíxoma-la.

¹⁷ K'oaá xan-nò xi nguì okixi, jñà xi mìkiì kokjeiín-la koni jngoò ndí ixti nga skoé kjondaà-la Nainá nga jè kotíxoma-la, mìkiì kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá.

Jngoò xita xi 'ño nchiná

(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

¹⁸ Jngoò xi xita sko-la kiskònangui-la Jesús kitsò:
—Maestro ndaà, ¿mé xi s'iaàn nga s'e-na kjoabinachon nita kjé-ne?

¹⁹ Jesús kitsò-la:

—¿Mé-ne nga xita ndaà 'mì-ná? Nijngoò xita xi ndaà; ta jngoò jè Nainá xi ndaà.

²⁰ Jyeé tjìin-lè kó tsò kjotíxoma: “Kì kjoa chijnguíf 'nì, kì xitaá nik'in, kì chijé 'nì, kì 'én ndiso nokjoi it'aà ts'e xita xi kj'eíi, chaxkoín na'èn-lè ko nea-lè.”

²¹ Xita jè kitsò:

—Ngats'iì kjotíxoma koi, jyeé kisikitasoàn kó nga sa chítia.

²² K'e nga kì'nchré Jesús, kitsò-la:

—Nguì jngoò kjoa chija-lè: tatjini yiji kóhotjín tsojmì xi tjín-lè; ikjoàn tjika'bí-la xita ima mé-ne nga s'e-lè kjoa machikon-t'in ján ngajmì. Ikjoàn nchrobátjìngui-ná.

²³ Xita jè, k'e nga kì'nchré, tà kjòbaá-la, koií kjoa-la nga 'ño nchiná.

²⁴ Jesús, k'e nga kijtseè nga 'ño ba kis'e-la kitsò:

—jñà xita nchiná, 'iín koma-la nga kjoahas'en-jìin ñánda tíhotíxoma Nainá!

²⁵ Ìsaá mì 'in koma-la jngoò cho camello nga kjoahas'en xkòn nindoò xi tjahaña-ne nikje, mì

k'oaá-ne koni jngoò x̄ita nch̄iná xi 'ñó t̄jín-la tsojm̄i nga koma kjoahas'en-j̄iìn ñánda tíhotíxoma Nainá.

26 J̄ñà x̄ita xi kiì'nchré kitsò:

—¿Yá-né xi k̄tjokàj̄iìn kjo'in?

27 Jesús kitsò-la:

—Jè kjoa xi mìkil koma-la x̄ita, Nainá komaá-la.

28 K'eé kitsò Pedro:

—Na'èn, ngajen, jyeé kinikítsajna yije-jen tsojm̄i xi t̄jín-najen nga tjaàt̄jingui-lèjen.

29 Jesús kitsò-la:

—Okixií xi xan-nò, ngats'ìi x̄ita xi kitsj̄iìn-takòn ni'ya-la, na'èn-la, 'ndse, chjoón-la, ixti-la, nga mejèn-la k'oas'ín s̄ijchá yijo-la koni s'ín otíxoma Nainá,

30 ngats'ìi x̄ita koi, tsojm̄i xi kisìkítsajna, ìsaá tse tjoé ngajo-la j̄ñà n̄achrjein xi titsajnaá i'ndeì j̄ isò'nde; koa j̄ñà n̄achrjein xi sa nchrobá, s'eé-la kjoabinachon n̄ita kjé-ne.

*Jesús, ìjngoò k'a tsibénojm̄i kjoabiyaà-la
(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)*

31 Jesús kiìchjat'aà x̄ìn-la x̄ita-la xi tejò ma-ne, kitsò-la:

—I'ndeì, ján onguiá Jerusalén; yaá k̄itasòn yije ngats'ìi kjoa xi t̄jít'aà xojon it'aà ts'an xi Ki'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na, koni s'ín kiskìi x̄ita xi kiìchja ngajo-la Nainá.

32 Yaá s̄ìngatsja-na it'aà ts'e x̄ita xi mìtsà x̄ita judío; k̄ijnokeè-na; ch'o s̄ìiko-na; k̄iìchrájno-na;

33 kojà-na, ìkjoàn s̄ìik'en-na; tanga xi koma jàn n̄achrjein kjoáya-na.

34 Tanga jñà xità-la mìkiì kjòchiya-la 'én xi tsibénojmi-la; tjí'maá-la; mìkiì jahas'en-jìin-la koni s'ín kitsò Jesús.

Kós'ín kisindaà-ne Jesús jngòò xità xi mìkiì tsejèn-la ya naxandá Jericó

(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

35 K'e nga jye tímachrañàt'aà nga kijchò Jesús ya naxandá Jericó, jngòò xità ima xi mìkiì tsejèn-la tìjna indii ndiyá; tísíjé kjotjò ton.

36 Xità jè, k'e nga kiì'nchré nga kjìn xità nchifa, kiskònangui mé kjoa xi tíma.

37 K'ée kitsò-la xità nga jè Jesús xi Nazaret ts'e tífahato.

38 K'ée 'ñó kiìchja, kitsò:

— ¡Jesús, nga ya nchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David [nga jí tìjna ngajo-la], jchahimatakòn-ná!

39 Jñà xità xi tìjima ítjòn, tsohótiko nga jyò kàtìjna; tanga jè, ìsáá 'ñó kiìchja nga kitsò:

— ¡Jí xi ya nchrobàt'aà-ne tje-la xitaxá ítjòn David, jchahimatakòn-ná!

40 K'ée tsasijna Jesús; kitsò: “Nchrobákoò.” K'e nga ijchò kasit'aà chrañà-la kiskònangui-la, kitsò-la:

41 — ¿Mé xi mejèn-lè nga siìko-lè?

Jè xità xi mìkiì tsejèn-la, kitsò:

— Na'èn, mejèn-na nga kàtatsejèn-na.

42 Jesús kitsò-la:

— ¡Kàtatsejèn-lè! Koi-né nga mokjeiín-lè nga kòmandàà-ne.

43 Xità jè, nìtoón kjòtsejèn-la, ikjoàn kiìtjingui-la Jesús; jeya kisìkìjna Nainá. Ngats'ii xità naxandá xi kijtseè kjoa koi, tìkoáá jeya kisìkìjna Nainá.

19

Jesús ko Zaqueo

¹ Jesús k'e nga ijchò naxandá Jericó, tsibíts'ia nga jahas'en-jiin naxandá.

² Ya tíjna jngòè xita xi 'mì Zaqueo xi xita sko-la jña xita-la xitaxá Roma xi síkíchítjì tsojmì; tikoá 'ñó xita nchiná.

³ Mejèn-la nga skoexkon yá-né xi 'mì Jesús; tanga mikì ma kotsejèn-la nga kjìn ma-ne xita, nga jtobá kji Zaqueo.

⁴ K'éé tsangachikon ítjòn, ikjoàn tsijin-jno jngòè yá sicómoro nga mejèn-la skoexkon Jesús koni s'ín kjoahato.

⁵ K'e nga jahaya ndiyá Jesús, kiskoòtsejèn mijìn k'oá kijtseèxkon Zaqueo nga ya tíjna'a yá; kitsò-la:

—Zaqueo, nitoón titajiin, i'ndeì mochjeén-né nga ya siikjáyá ni'ya-lè.

⁶ Zaqueo, nitoón tsitajen. Tsjaá komà-la nga kitsjaà'nde-la ni'ya-la.

⁷ Jña xita k'e nga kijtseè nga ya kisikjáyá ni'ya-la Zaqueo, tsibíts'ia nga kiichajno-la Jesús; kitsò nga ya kisikjáyá ni'ya-la xita xi jé tjín-la.

⁸ K'éé tsasijna kixi Zaqueo, kitsò:

—Na'èn, osen tsojmì xi tjín-na tsjaà-la xita ima; koá tsá tjín xita xi 'an kiskoònachaan-la, ñijòn k'a kòkji tsjaà gajo-la.

⁹ Jesús kitsò-la:

—Ngats'ìi xita nei-la ni'ya jè, nachrjein i'ndeì, jyeé kòbitjokàjiin kjoá ts'e jé-la, koií kjoá-la nga k'oas'ín mokjeiín-la Zaqueo koni jè xita jchínga-la Abraham.

10 'An xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, koií xá j'i-na nga j'i katsjià xita xi kichijà, tikoá j'i kàchrjekàjñàà jé-la xita.

Kjoa xi mangásòn xi okóya kjoa ts'e tòn
(Mateo 25:14-30)

11 Jñà xita, k'e nga nchi'nchré-la Jesús, koni s'ín tíbénójmí kjoa koi, k'oaá s'ín kisikítsjeèn nga yaá koiíts'ia nìton nga kotìxoma Nainá; nga jè Jesús, jyeé kjómèè bijchó chrañà Jerusalén. Koií kjoa-la, Jesús, tsibénójmí jngoò-la kjoa xi mangásòn nga mitsà k'oas'ín koma.

12 Kitsò-la:

—Jngoò k'a, jngoò xita xi tje-la xita ítjòn kù jngoò nangui ñánda 'ño kjìin nga tjoé-la xá ítjòn, ìkjoàn kjinchrobà-ne k'e nga jye tjoé-la xá.

13 Tanga k'e nga tikj'eè bitjo xita jè, te xita chi'nda-la kiichja-la nga tse tòn kisìngatsja nga jn-goò ìjngoò; kitsò-la: “Chjóé tòn koi, tixákoo skanda k'e nga kjoì-na.”

14 Tanga jñà xita xi tija-ne naxandá-la nga jtikeè komà, kisikasén-tjìngui i'nga-la xita xi kitsò-la xitaxá ítjòn: “Majìn-najèn nga jè xitaxá jè kotìxoma-najèn.”

15 'Tanga jè xita jè, k'e nga jye kitjóé-la xá, j'ii ìjngoò k'a-ne nangui-la. Ìkjoàn kiichja-la ngats'ii xita chi'nda-la xi kisìngatsja tòn mé-ne nga skoe kó tjín kisìkijne ki'ndí-la jè tòn xi kisìngatsja nga jngoò ìjngoò.

16 Jè xita xi j'ii ítjòn kitsò: “Na'èn, tòn-lè xi kinìngatsja-ná, te k'a okji kisìkijnesòn ki'ndí-la.”

17 Jè xitaxá ítjòn kitsò-la: “Ndaà tjín; ngaji, chi'nda ndaà-né; ndaà kinìkjín tòn xi chiba

kjòngatsjei; i'ndeji, te naxandá s̀ingatsja-lè xi ji kotixoma-la.”

¹⁸ Ijchò ìjngòè xi ma-ne jò ch̀i'nda, kitsò: “Na'èn, tòn-lè xi kinìngatsja-ná, 'òn k'a òkji kisikijnesòn ki'ndí-la.”

¹⁹ Jè xitaxá ítjòn kitsò: “Tikoáá ngaji, 'òn naxandá s̀ingatsja-lè xi ji kotixoma-la.”

²⁰ J'ìi ìjngòè xi kitsò: “Na'èn, i tíjna tòn-lè xi kinìngatsja-ná. Ndaà tsibitjoà; pahìto tsibìjté'ñoá.

²¹ Kitsakjoón-lè; ngaji, xita jti-takòn-né; chjoí xi mì ngajíi tsibìjni tikoá b̀ixkoí xi mì ngaji tsibìtjii.”

²² Jè xitaxá ítjòn kitsò: “Ngaji xi ch̀i'nda ch'o 'mì-lè; tjiè-ne 'èn xi nokjoì sinè-lè jé, nga si: xita jti-takòn-né; chjoí xi mì ngaji tsibìjni tikoá b̀ixkoí xi mì ngaji tsibìtjii.

²³ Tsà jye tíjìn-lè, ¿mé-ne mì yaá kinìkíjna-ne tòn-na ya banco nga kisikijnesòn ki'ndí-la mé-ne k'e nga kjoì ìjngòè k'a-na s̀ingatsja-ná tòn-na?”

²⁴ K'eé kitsò-la j̀nà xita xi ya títsajna: “Chjaà'an-là tòn; jè tjiì-là xita xi te k'a kisikijnesòn.”

²⁵ J̀nà xita xi òki'mì-la kitsò: “Na'èn, i xita jè, jyeé kò te k'a kotjín tjín-la!”

²⁶ Jè xitaxá ítjòn kitsò: “K'oaá xán-nò, ngats'ìi xi tjín-la, k'ojí-isa-la; tanga jè xi tsjìn-la, skanda tjá'aán-la mé xi chiba tjín-la.

²⁷ Tikoá j̀nà xita kondra-na xi majìn-la nga 'an kotiixoma-la, nchrohóko-ná ijndé, tik'eèn nga nguixkoaàn.”

*K'e nga jahas'en Jesús ya naxandá Jerusalén
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)*

²⁸ K'e nga jye òkitsò Jesús, kiì ítjòn-la xita-la nga kiiko ján Jerusalén.

29 K'e nga jye ijchò chrañà jñà naxandá xi 'mì Betfagé kò Betania ya chrañàt'aà-la jè nindoò xi 'mì Yá Olivo, kisikasén jò xità xi kota'yàt'aà-la.

30 Kitsò-la:

—Tanguió ján ndí naxandá itsé xi kijnat'aà ján; k'e nga kijchoò, yaá síjnat'aà'ñó jngoò ndí búrró ki'ndí xi nì sà yá xità bijnasòn-la. Chíjnda'ñó, nchrohókoo.

31 Tsà yá xi kjònangui-nò, tsà kítso-nò: “¿Mé-ne chíjnda'ñó-nò?”, tìn-là: “Jè xó Na'èn-ná Jesús kochjeén-la.”

32 Kì jñà xità-la; k'oaá s'ín kisakò-la koni s'ín tsibénjímí-la Jesús.

33 K'e nga nchikíjnda'ñó ndí búrró ki'ndí, kitsò nei-la:

—¿Mé-ne chíjnda'ñó-nò ndí búrró?

34 Jñà xità-la Jesús kitsò:

—Jè xó kochjeén-la Na'èn-ná Jesús.

35 K'e nga ijchòkò ñánda tíjna Jesús, jñà kisikjeén nikje-la nga tsohójtsa-la ndí búrró; ikjoàn kisikíjnasòn-la.

36 Koni s'ín tífi Jesús, jñà xità tsohójngoò nikje-la ya iya ndiyá.

37 K'e nga jye kjòchrañàt'aà nga nchifijen ya nindoò Yá Olivo, ngats'ì xità xi kota'yàt'aà-la xi tjìkò tsibíts'ia nga 'ñó kíichja xi nguì tà kjotsja-la nga kit-sjaà-la kjòndaà Nainá nga koií kjoa-la jñà kjojkón xi jye kijtseè.

38 Kitsò:

—Mé tà ndaà-la jè xitàxá ítjòn xi jè nchrobá ngajo-la Nainá. Tjín kjoa'nchán it'aà ngajmì. Tìkoa tjín kjoajeya.

39 Jñà x̄ita fariseo xi ya taña tjiko x̄ita k̄jìn kitsò-la:

—¡Maestro, jch̄itikoji x̄ita xi kota'yàt'aà-lè!

40 Tanga jè Jesús kitsò-la:

—K'oaá xán-nò tsà jñà x̄ita koi kítsajnajyò, jñà ndajo k̄ichja.

41 Jesús, nga jye ijchò chraña naxandá Jerusalén, k'e nga kijtseèxkon, kiskindàyakeè xi it'aà ts'e naxandá.

42 Kitsò:

—Jñò xi x̄ita naxandá Jerusalén 'mì-nò, tsà jè-là-ne nachrjein ì'ndeì k̄okjeiín-nò it'aà ts'e jè kjoa xi tsjá-nò kjoa'nchán; tanga ì'ndeì, tjí'maá-nò.

43 Kjoí nachrjein k'e nga jñà kondra-nò k̄oìndiì-nò chrjó ndajo, s̄iikinda-nò k̄o kít'aà-nò nga jngoò itjandì.

44 Jngoò k'a s̄iikjehesòn-nò, s̄iik'en yijeé-nò; n̄ií t̄i jngoò ndajo s̄iyijòsòn-la xíkjin. Koií jé xi koma-nò nga mikì kiyaxkoòn Nainá k'e nga j'ìi katsejèn-nò.

Kii komà k'e nga jè Jesús tsachrje x̄ita xi ot̄ijna tsojmì ya ingo ítjòn ts'e Jerusalén

(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

45 Jesús jahas'en ya ñánda kijna ingo ítjòn, ìkjoàn tsibíts'ia nga tsachrje jñà x̄ita xi nchihot̄ijna k̄o xi nchihotse tsojmì;

46 kitsò-la:

—K'oaá s'ín tíchja Xojon xi tjít'aà 'Én Tsjeè-la Nainá: “Ni'ya-na, ni'ya ts'e ochikon-né, tanga jñò, nguijo-la x̄ita chijé t̄itsa'nè.”

47 Jesús, nachrjein inchijòn tsakóya-la x̄ita ya nditsin ingo ítjòn; jñà x̄ita sko-la no'miì, x̄ita xi

okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, ko jñà xita sko-la naxandá, nchihótsji'nde-la nga mejèn-la sikk'en Jesús.

⁴⁸ Tanga mikii kusakò-la kó s'ín sikkò nga jñà xita naxandá, 'ño ndaà nchi'nchré-la koni s'ín tsò 'én xi tibenójmí.

20

Kjotíxoma-la Jesús

(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

¹ Jngòè nàchrjein, k'e nga jè Jesús tíhokóya-la xita 'én ndaà-la Nainá ya nditsin ingo ítjòn, ijchò xita sko-la no'miù ko xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés; kjihjtake xita jchínga.

² Kitsò-la:

—Koatìn-nájen, ¿mé kjotíxoma xi tsjá'nde-lè koni s'ín 'nì? ¿Yá xi kitsjaà-lè kjotíxoma koi?

³ Kùichja Jesús, kitsò:

—Tìkoáá 'an, jngòè kjoa skònangui-nò. Koatìn-ná:

⁴ ¿Yá xi kitsjaà-la kjotíxoma Juan nga kis'iin batizar xita? ¿A Nainá-né xi tíjna ngajmiù, o xi tà xita-né?

⁵ Jñà xita koi k'eé tsajoóya-ne; kitsò-la xíkjin:

—Tsà kixoán: “Nainá kitsjaà-la kjotíxoma”, kítso-né: “¿Mé-ne nga mikii kòkjeín-nò ít'aà ts'e?”

⁶ Tìkoá tsà kixoán: “Ít'aà ts'e xita-né”, jñà xita naxandá ndajoó koi'nè-ná nga k'oáá s'ín mokjeín-la nga jè Juan xi kùichja ngajo-la Nainá.

⁷ K'eé kitsò:

—Mikii 'ya-jen yá xi kitsjaà-la kjotíxoma.

⁸ Jè Jesús, kitsò-la:

—Tikoáá 'an, mìkìl k'oə xán-nò yá-né xi kits-jaà-na kjoṭíxoma koni s'ín s'iaàn.

Kjoə xi mangásòn ts'e jña chì'nda ts'en
(Mateo 21:33-44; Marcos 12:1-11)

⁹ Ìkjoàn tsibíts'ia Jesús nga kiichja-la xita naxandá; tsibénojmí jngoò-la kjoə xi mangásòn, kitsò:

—Jngoò k'a jngoò xita tsibítje toò uva, ìkjoàn kisikiña-la xita xi k'ejí nga kisixásòn; jè nei-la nangui, kjìin nó kì.

¹⁰ K'e nga ijchò nachrjein nga jye kòjchá toò uva, jè nei-la, kisikasén jngoò chì'nda-la nga tjoé chiba-la chí-la toò uva xi jè oko-la; tanga jña xita xi kisixásòn nangui, tà kiskaàn-ko-né, tà kisikasén tiyaá-ne.

¹¹ Xi komà iskan, jè nei-la nangui ìjngoò xita chì'nda-la kisikasén; k'oaá tjs'ín kisiko; kiskaàn-ko, ch'o kisiko, ìkjoàn kisikasén tiya-ne.

¹² Ìjngoò kisikasén xi ma-ne jàn xita chì'nda; tà ngásòn kisiko; kisiki'on, koə tsachrjekàjìin nangui-la.

¹³ 'K'ee kitsò jè nei-la nangui: “¿Mé xi s'iaàn? Jè-la sikasén ki'ndí-na xi 'ño tsjakeè; jè-la xi skoexkón.”

¹⁴ Tanga jña xita chì'nda koi, k'e nga kijtseèxkon, kitsò-la xíjín: “Jè jèe xi tjoé kjoṭjò-la ì'nde; s'ik'eén mé-ne nga tsaján koma ì'nde.”

¹⁵ Tsachrjekàjìin ya ñánda títje toò uva; ìkjoàn kisik'en.

'Jñò, ¿kó bixón? Nei-la nangui, ¿mé xi s'iko xita koi?

¹⁶ Kjojí sík'en xita koi; k'ejí xita s'ìngatsja jè nangui ñánda tjín toò uva.

Jñà x̄it̄a xi nchi'nchré-l̄a Jesús kitsò:

—iN̄ikjé-ne k'oas'ín koma!

17 Tanga Jesús, kiskoò'an, kitsò-l̄a:

—Tsà majìn, ¿kó bixón? ¿Kó tsòya-ne koni s'ín tíchj̄a Xojon xi t̄jít'aà 'Én-l̄a Nainá nga tsò?:

“Jè ndaj̄o xi tsachrjekàngui ch̄j̄inechr̄j̄o nga sa ít̄j̄òn, jè-né xi komà ndaj̄o tàts'en chr̄j̄o-l̄a ni'ya.”

18 Ngats'ìi xi ya k̄ixosòn ndaj̄o jè, koxkoaya-né; ko tsà jè ndaj̄o sk̄anè x̄it̄a, kochijo-né.

19 Jñà x̄it̄a sk̄o-l̄a n̄o'miì ko x̄it̄a xi okóya k̄jot̄ixoma-l̄a Nainá xi kiskii Moisés, mejèn-l̄a nga t̄j̄jè-ne hora tsobà'ñó Jesús, nga jè k̄joa xi mangásòn, kiskaàya-l̄a nga kondra ts'e koni s'ín tsibénojmi; tanga jñà x̄it̄a naxandá kitsakjòn-l̄a.

Kjoa ts'e xi machj̄t̄j̄i tsojmi

(Mateo 21:45-46; 22:15-22; Marcos 12:12-17)

20 Jñà x̄it̄a sk̄o-l̄a n̄o'miì kisikinda; kisikasén-'ma-l̄a x̄it̄a xi ijchò 'nchré-l̄a xi k'oas'ín kis'iin koni tsà x̄it̄a ndaà nga mejèn-l̄a sakòtsji jngò-l̄a 'én xi ch'o tsò mé-ne nga koma siingatsja-ne jè gobernador xi t̄j̄iya k̄jot̄ixoma tsja nga jè kojindaàj̄iìn.

21 Jñà x̄it̄a koi kiskònangui-l̄a, kitsò-l̄a:

—Maestro, 'ya-nájen jñà 'én xi nokjoi, ndaà okoòyi; mikii ch̄jaàj̄iìn x̄it̄a; k'oaa s'ín okoòyi ndiyá-l̄a Nainá koni s'ín t̄j̄ín xi k̄joa kixi.

22 ¿A ndaà t̄j̄ín nga kichj̄t̄j̄i-jen tsojmi it'aà ts'e x̄it̄axá ít̄j̄òn ts'e Roma? ¿A xi majìn-né?

23 Jesús, tik'eé kijtseèya-l̄a nga nchikonachan-l̄a, kitsò-l̄a:

—¿Mé-ne nga mejèn-nò nga 'an chít'aà-ná?

24 Takó jngò-ná t̄on. ¿Yá ts'e isén ko 'ín xi t̄j̄ít'aà?

Kitsò x̄it̄a koi:

—Ts'eé César xi x̄it̄axá ít̄jòn ts'e Roma.

²⁵ Jesús kitsò:

—Tjiì-lá César xi ts'e César, koa tjiì-là Nainá xi ts'e Nainá.

²⁶ Ngats'ì 'én xi kiìchj̄a Jesús nga nguixk̄on x̄it̄a nax̄andá, mìkiì kisakò-l̄a xi koma kohòngui-ne. Tà kjòxkón-l̄a; tà s̄aá tà jyò tsibìtsajna.

*Kós'ín kiskònangui kjoa ts'e nga faáya-l̄a mìk'en
(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)*

²⁷ Jñà x̄it̄a saduceo xi mìkiì mokjeiín-l̄a nga faáya-l̄a x̄it̄a xi jye k'en ijchò kjònangui-l̄a Jesús, kitsò-l̄a:

²⁸ —Maestro, Moisés, k'oaá s'ín kiskii: Tsà jngoò x̄it̄a xi kiyá 'ndse, tsà tsjìn-l̄a ixti k'e nga kiyá, jè chjòón-l̄a mìk'en, t̄jè-ne 'ndse k̄ixan-kò ìjngoò k'a-ne mé-ne nga s'e-l̄a ixti xi t̄jè ts'e 'ndse.

²⁹ Kis'e xó jngoò k'a x̄it̄a xi itoò komà 'ndse. Jè xi síjna ít̄jòn, kis'e xó-l̄a chjòón; t̄anga mìkiì kis'e-l̄a ixti skanda kóni nga k'en.

³⁰ Jè 'ndse xi ma-ne jò, chixàn-kòó; t̄ikoaá k'e nga k'en, mìkiì kis'e-l̄a ixti.

³¹ Chjòón jè, chixàn-kòó xi ma-ne jàn; k'oaá xó s'ín chixàn-kò ngats'ì nga itoò 'ndse, t̄anga nijngoò xi kis'e-l̄a ixti skanda k'e nga k'en.

³² Xi komà iskan, t̄ikoaá k'en jè chjòón.

³³ K'e nga tsà kjoaáya-l̄a, nga itoò 'ndse, ¿yá-né xi chjòón-l̄a koma? Nga jñà tsibìtsajnakò nga itoò 'ndse.

³⁴ Jesús, k'eé kitsò-l̄a:

—Jñà x̄it̄a xi t̄jín nax̄rjein ì'ndeì, kò chjòón kò x'ìn, bixan-né.

³⁵ Tanga jñà xità xi Nainá okitso nga ok'in-la nga kjoaáya-la nga kítsajna isò'nde xi sa kjoíí, mì tì kii kixan-ne.

³⁶ Tikoáá mì tì kii kiyá-ne. K'oaá s'ín ngásòn kítsajnakon koni àkjale; yaá kítsajnakò Nainá nga ixti-la ma nga jye kòfaáya-la.

³⁷ Tjè-ne Moisés k'oaá s'ín okóya nga jñà xi jye k'en, kjoaáya-la. K'oaá s'ín tjít'aà xojon it'aà ts'e yá na'yá xi títi k'e nga tsò Moisés: “Jè xi Nainá 'mì-lá, tikoáá Nainá tsò-la Abraham, Isaac, ko Jacob.”

³⁸ jñà xi jye k'en, mìtsà Nainá tsò-la xi Nainá; tà jñà xi títsajnakon xi Nainá tsò-la! It'aà ts'e Nainá, ngats'ìi-né nga títsajnakon.

³⁹ K'ée kiihja xità xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés, kitsò:

—Maestro, kixíí kjoa 'én xi nokjoì.

⁴⁰ Nì tì jngoò xità xi kjò'ño-ne ikon nga kiskònangui-isa-la.

Ñánda kitjen-la Cristo [xità xi xó kisikasén-ne Nainá]

(Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

⁴¹ Jesús kitsò:

—¿Mé-ne kòtsò-ne jñà xità nga jè xi Cristo, [xità xi xó sùikasén-ne Nainá], nga ya kjinchrobát'aà-ne tje-la xitàxá ítjòn David?

⁴² Tjè-ne David, tsò xojon-la ya ts'e Salmo: Jè Nainá kitsò-la Cristo, jè xi otíxoma-na:

“Tijnat'aà-ná i kixi-na,

⁴³ skanda k'e nga sùkítsajnanguia kondra-lè ñánda nchasòn ndsokoiì nga 'an, jye kisikijne-la.”

⁴⁴ Jè David, tsà qos'ín kitsò-la Cristo, ¿kó s'ín tjín-ne nga ya nchrobát'aà-ne tje-la David?

Kii kitsò Jesús it'aà ts'e xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá
(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54)

⁴⁵ K'e nga nchi'nchré ngats'ìi xita naxandá, Jesús kitsò-la xita xi kota'yàt'aà-la:

⁴⁶ —Tikindaá yijo-nò it'aà ts'e xita xi okóya kjotíxoma-la Nainá xi kiskii Moisés. Sasén-la nga nikje ndojò ókjá. Tikoaá tsjaá ma-la nga ndaà beèxkón xita xi kj'eíi, ndaà síhixat'aà ya ndítsin. Tikoaá jñà ótsji íxile xi jncha ítjòn ya ni'ya ingo sinagoga, ko mejèn-la nga jñà kitsat'aà ítjòn ímíxa k'e nga kjèn xita ñánda tjín s'eí.

⁴⁷ Faá'an ni'ya-la íchjín ka'àn xi jye k'en x'in-la. Ikjoàn 'ñó ndojò fiko ochikon-la nga mejèn-la nga bitsajna'ma nga mi jcha-la mé kjoa xi s'in. Jñà xita koi isaá tse kjo'in s'e-la.

21

Ton xi kitsjaà kjotjò chjoón ka'àn xi 'ñó ima
(Marcos 12:41-44)

¹ Jesús k'e nga kiskoòtsejèn, kijtseè xita nchiná xi 'ñó tjín-la ton nga nchibítsajnaya ton-la ya kaxa ñánda sinchá ton kjotjò-la Nainá.

² Tikoaá kijtseè jngoò chjoón ka'àn xi 'ñó ima nga tsibítsajnaya jò ndí ton xi chibachjí chjí-la.

³ K'eé kitsò:

—Xi kjoa kixi, k'oaá xán-nò, chjoón ka'àn ima jè, isaá tse ton kòbíjna mi k'oaá-ne ngats'ìi xita xi i'nga.

⁴ Ngats'ìi xita koi xi tjín-la ton, koií tsjá-la Nainá jè xi ningui-la, tanga jè chjoón ima, kàtsjá yijeé ton xi tjín-la xi tímajchá-ne.

K'e nga kùichja Jesús it'aà ts'e ingo kó s'ín tjinè-la nga kixoña

(Mateo 24:1-2; Marcos 13:1-2)

⁵ Tikoá nchijoóya i'nga-ne xita xi nchikotsejèn-la ingo ítjòn nga ndaà kjoàn ndajo-la; tikoá ndaà kjoàn tsojmi xi kitsjaà kjotjò-la Nainá jña xita. Jesús kitsò-la:

⁶ —Kjoíi nàchrjein k'e nga jña ndajo kò tsojmi xi ndaà kjoàn xi chitsejèn-là, ní tì jngoò siyijòsòn-la xíkjin, kixoña yije-né.

Seña xi s'e k'e nga nchrobá machraña nàchrjein nga kjoehet'aà isò'nde

(Mateo 24:3-28; Marcos 13:3-23)

⁷ K'ée kiskònangui-la kitsò-la:

—Maestro, ¿mé nàchrjein-ne nga okoma kjoa koi? ¿Mé seña xi s'e k'e nga jye kochraña nga k'oas'ín koma kjoa koi?

⁸ Jesús kitsò:

—Tikindaa yijo-nò nga mì yá xita xi skónachan-nò. Kjìn xita kjoíi xi 'ín ts'an sìkjeén; kitsò: “An-ná xi Cristo, [nga 'aán kisikasén-na Nainá]”, tikoá kitsò-nò: “Jyeé tjna chraña nàchrjein nga 'an kotixoma.” Kì kù onguítjngui-là.

⁹ K'e nga kiná'ya kjoa ts'e kjojchán, kjoasì, kì tsakjoòn-jèn; mochjeén-né nga k'oas'ín koma ítjòn tanga kj'eè tsà jè nàchrjein nga kjoehet'aà.

¹⁰ Kitsò-isa-la:

—Naxandá skaàn-kjoò xi kj'eíi naxandá. Koa xitaxá koìts'ia nga skaàn-kjoòko xitaxá xi kj'eíi naxandá.

11 Ndaà jchán k'oa ch'ón xkón; xkí xi ján naxandá s'e kjinchrá kò ch'in xi 'ñó kjan. Ján ngajmù jcha-la kjojkón xi ch'o tjín kò xi ch'o kjoàn.

12 'Tanga jñò, ítjòn tsoḅa'ñó-nò xita; kjitjinguikèè-nò kjiko-nò ya ni'ya ingo sinagoga nga ya sindaàjìn. Skinis'en-nò ndayá; kjiko-nò it'aà ts'e xitaxá ítjòn kò ts'e gobernador, tà koií kjoa-la nga mokjeiín-nò it'aà ts'an.

13 K'e nga k'oas'ín komat'ioòn, jè hora nga kénjímí-là xita xi it'aà ts'an.

14 K'oaá s'ín t'è-là takòn, kì tà chjà ítjòn nikítsjeèn kó kixón nga kinókjoaa nga kinchakoo yijo-nò,

15 koií kjoa-la nga 'an, tsjaà-nò 'én tikoā tsjaà-nò kjoa kjìn-takòn kó s'ín kinókjoaa mé-ne nga jña xita kondra-nò mikì sikkijne-nò k'e nga chibakjò.

16 Skanda jña sīngatsja-nò xi na'èn-nò, 'ndsè, xinguiōo kò amigo-nò, tikoā sikk'en i'nga-nò.

17 Ngats'ì xita isò'nde kojtikeyé-nò xi kjoa ts'an.

18 Tanga nijngòò tsjaskòò chija.

19 jè xi kichìkjoa-la kjo'in, kijnakon inima-la!

20 'K'e nga jchaa naxandá Jerusalén nga kitseè jngòò itjandii-la soldado, k'oaá s'ín tíjìn-nò nga jye kjòchraña nga jngòò k'a kjoehesòn yije mé xi tjín.

21 Jña xita xi títsajna Judea, kàtanga, kàtjì ñánda nindoò choòn; jña xi títsajna Jerusalén, kàtitjokàjìn naxandá, jña xi ján títsajna campo, kì tì kii nchrobá-ne ijìn naxandá-la.

22 Koií kjoa-la nga nachrjein ts'e kjo'in-né mé-ne nga kítasòn yije-ne koni s'ín tíchja Xojon xi tjít'aà 'Én Tsjeè-la Nainá.

23 jIma xó-ne jña íchjín xi ki'ndí 'ya kò xi ixti xó nchisíkaki jña nachrjein koi, nga 'ñó tse kjo'in

s'e it'aà nangui! Xi kjoajti-la Nainá, tse kjo'in koiì'nè-la xita naxandá Israel.

²⁴ Tjín xita xi kicha machitìn kiyá-ne; tikoáá tjín xi kj'eí nangui kjiko preso jñà xita kjojchán. Jñà xi mìtsà xita judío, 'ñó ch'o siko nga skoetoòn jñà xita naxandá Jerusalén; jñà kotixoma skanda k'e nga kitasòn nachrjein-la xita koi.

*K'e nga kjoii jngoò k'a-ne Ki'ndí-la Xita
(Mateo 24:29-35, 42-44; Marcos 13:24-37)*

²⁵ 'Ikjoàn jcha-la jè ts'oi, sá ko ni'ño nga kotsejèn-la seña xi ch'o kjoàn. I it'aà nangui, ngats'ìi xita 'ñó tsakjón nga kjinchré-la nga 'ñó kjone nga fi nchrobá ndáchikon.

²⁶ Jñà xita chiba-la kiyáya-né nga tsakjón k'e nga skoe kjoa xi komat'in isò'nde. Skanda jñà ni'ño xi tjín ngajmii kjitiyaá-la.

²⁷ 'Ikjoàn skoe-na xita xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na nga kjinchrobajñaà jjiin ifi. Tsee nga'ño ko kjoajeya kjoikoaa.

²⁸ K'e nga kots'ia kjoa koi nga k'oas'ín koma, kixi tìnchaà, chjímì'ngaà skoò, tsja t'è-là inima-nò, chíñakjoaa nga jyeé kjòchraña nachrjein nga jñò kitsajnandeji-nò.

²⁹ K'eé tsibénojmí jngoò-la kjoa xi mangásòn; kitsò-la:

—Chítsejèn-la yá toò iko, ngats'ìi yá xi tjín.

³⁰ K'e nga jye bíts'ia nga bíjts'én xka-la yá, jyeé 'yaà nga nchrobá machraña chon ndobá.

³¹ K'oaá tis'ín tjín, k'e nga jchaà nga k'oas'ín tíma kjoa koi, kàtasijjìn-nò nga jye tíjnat'aà chraña-nò nachrjein nga jchaà kó s'ín otixoma Nainá.

³² 'Xi okixi, k'oaá xán-nò: Mìkìl kiyá xita xi tjin nàchrjein koi skanda kóni nga jye kítasòn yije jña kjoa koi.

³³ Jè ngajmù ko isò'nde kjoehet'aà-né, tanga jña 'én-na mìkìl kjoehet'aà; kítasòn-né.

³⁴ 'T'een kinda yijo-nò; mìkìl bìl'nde nga sítajaajin inima-nò jña kjoa xi ch'o tjin koni kjoa ch'i, kjoa chrjá'a, ko kjoa xi nikájnoò i isò'nde. Tsà k'oas'ín s'een, mìkìl titsajnandaà jè nàchrjein k'e nga 'an kjoiaa òjngoò k'a; tà nìton kjoí nàchrjein, skànè-nò koni jngoò ch'an.

³⁵ K'oaá s'ín komat'in ngats'ii xita xi tjin nga tjtisa isò'nde.

³⁶ Jñò, ndaà titsajna, tìtsi'ba kijnda nga kjit'aà nàchrjein mé-ne nga s'e-nò nga'ño nga koma kitjojnò ngats'ii kjo'in xi k'oas'ín koma, tikoá mé-ne nga mìkìl kosobà-nò nga kìncha nguixkon Ki'ndí-la Xita.

³⁷ K'e nga nàchrjein, Jesús, yaá tsakóya ya nditsin ingo ítjòn. K'e nga majño yaá fìsikjáya ya nindoò xi 'mì Yá Olivo.

³⁸ Kjìn xita naxandá, f'ìlkon ya nditsin ingo ítjòn nga xki tajñoaya; f'ii 'nchré-la mé 'én xi okóya.

22

Kiís'ín tsohótsji'nde-la xita kondra-la Jesús nga tsoba'ño

(Mateo 26:1-5, 14-16; Marcos 14:1-2, 10-11; Juan 11:45-53)

¹ Jyee tímachraña nàchrjein nga bitjo s'eí Paxko k'e nga kjèn inchrajín xi tsjìn-la na'yo san jña xita judío.

² Jñà x̄ita sko-la n̄o'miì k̄o x̄ita xi okóya k̄jot̄ixoma-la Nainá xi kiskii Moisés, nga tsakjón-la x̄ita naxandá, tsohótsji'nde-la kó s'ín s̄iiko Jesús nga s̄iik'en.

³ Jè x̄ita neí jahas'en-jiin inima-la jè Judas xi t̄ikoa Iscariote 'mì, xi ya itjojiin ts'e x̄ita xi tejò ma-ne xi tsajmeiiko Jesús.

⁴ Judas, kiikáko jñà x̄ita sko-la n̄o'miì k̄o x̄ita sko-la xi síkinda ingo ítjòn nga tsajoóya-ne kó s'ín s̄iingatsja Jesús.

⁵ Jñà x̄ita koi, tsjaá komà-la; tsibíndaàjiin nga ton tsjá-la.

⁶ Judas, kòkjeiín-la, ikjoàn tsohótsji'nde-la kó s'ín s̄iingatsja Jesús nga mikii skoe jñà x̄ita naxandá.

*K'e nga jè Jesús tsakjèn-k̄o x̄ita xi kota'yàt'aà-la
(Mateo 26:17-29; Marcos 14:12-25; Juan
13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)*

⁷ Ijchò nachrjein-la s'eí ts'e inchrajín xi tsjìn-la na'yo san, k'e nga k'oas'ín tjínè-la nga biyaà orrè xi bíxteèn jní-la xi it'aà ts'e s'eí Paxko.

⁸ Jesús kisikasén Pedro k̄o Juan, kitsò-la:

—Tanguió k̄indaà tsojmì xi kjoa ts'e s'eí Paxko mé-ne nga k̄ichiaá.

⁹ Jñà x̄ita-la kiskònangui-la, kitsò-la:

—¿Ñánda mejèn-lè nga konguí k̄indaà-jen?

¹⁰ Jesús kitsò:

—K'e nga kitjás'en-jñoò naxandá, ya skakjoò jngoò x̄ita x'in xi 'yajen jngoò nisa nandá. Tanguitj̄ingui-là skanda ya ñánda kjoahas'en ni'ya.

¹¹ Kot'in-là nei-la ni'ya: “Jè Maestro k̄jònangui: ¿Ñánda tjina cuarto-la ni'ya ñánda kókjen-koaa x̄ita xi kota'yàt'aà-na ts'e s'eí Paxko?”

12 X̄it̄a jè, kòkò jngoò-nò cuarto xi tiyà k̄ji xi jye ndaà choòn xi yà t̄ijnasò'nga ni'ya. Yà t̄indaà nga k̄ichiaá.

13 J̄nà x̄it̄a koi, kiì; k'oaá s'ín kisakò-la koni s'ín kitsò-la Jesús. Yaá tsibíndaà tsojmì xi kòk̄j̄en kjoa ts'e s'eí Paxkò.

14 K'e nga ijchò hora nga kòk̄j̄en, Jesús tsibijnat'aà ím̄ixa kò x̄it̄a-la xi tsibíxáya-la.

15 Kitsò-la:

—Í'Nó t̄isik̄itsjeèn nga mejèn-na kók̄j̄en-kò-nò ts'e s'eí Paxkò nga t̄ik̄j'eè f̄i-na kjoa biyaà!

16 K'oaá xán-nò nga mì t̄i kiì kók̄j̄een-na s'eí Paxkò skanda k'e nga k̄itasòn yije kjoa ts'e s'eí Paxkò j̄nà n̄achr̄ein k'e nga Nainá kòt̄ixoma.

17 K'ée kiskoé jngoò ch̄itsín, kitsjaà-la k̄jondaà Nainá, kitsò:

—Chjoé, t̄ika'bí-la xinguiò;

18 k'oaá xán-nò nga mì t̄i kiì sk̄i-na vino skanda k'e nga kòt̄ixoma Nainá.

19 Ikjoàn kiskoé in̄chrajín, kitsjaà-la k̄jondaà Nainá, kisìxkoaya, kitsjaà-la x̄it̄a-la, kitsò:

—In̄chrajín jè, yijo-na-né nga 'aán k̄iyá ngajo-nò. K'oa t̄is'ín t'een nga t̄ixkoaya in̄chrajín, mé-ne nga kòj̄itsjeèn-nò xi it'aà ts'an.

20 K'e nga jye tsakjèn, k'oaá t̄is'ín kis'ìin; kiskoé ch̄itsín, kitsò:

—Ch̄itsín jè, jè-né xi kjoa x̄it̄se xi b̄indaaj̄iìn-kò-nò xi it'aà ts'e jn̄í-na xi x̄ixteèn xi k̄jondaà tsajòn nga makix̄iya kjoa.

21 Íí t̄ijnat'aàkò-ná ím̄ixa, jè x̄it̄a xi s̄iìngatsja-na it'aà ts'e x̄it̄a kondra-na.

²² Xi o_kixi, 'an xi Ki'ndí-la Xita xan-la yijo-na, tjinè-na nga kiyá. Tanga, jima xó-ne jè xita xi s̄ingatsja-na!

²³ Jñà xita-la tsibíts'ia nga kiskònangui-la xíkjin, kitsò:

—¿Yá-né xi k'oas'ín s̄ingatsja?

Yá-né xi tjna ítjòn

²⁴ Jñà xita-la tsajoókjoò xi kjoa ts'e yá-né xi tjna ítjòn.

²⁵ Jesús kitsò-la:

—Jñà xitaxá ítjòn-la xi mìtsà xita judío, 'ñó beètoòn xita naxandá-la, tanga jñà xitaxá koi, tsò-né nga ndaà xita.

²⁶ Tanga jñò, mìkiì k'oas'ín s'een. Jè xi tjna ítjòn, isaá nangui kàtijna; jè xi otíxá, tà saá jè kàtama chi'nda.

²⁷ ¿Yá-né xi tjna ítjòn? ¿A jè xi bìjnat'aà ímixa, o xi jè xi bíya tsojmì? ¿A mìtsà jè xi bìjnat'aà ímixa? Tanga i'ndeji, mìkiì k'oas'ín koma. 'An, tijnajiln-nò koni jngòò xita chi'nda xi síxá-nò.

²⁸ 'Skanda kó-ne nga tàts'en-la kjoa, jñò-nò xi titsajnakò kjit'aà-ná nita mé kjoa xi tímat'ian.

²⁹ Koií kjoa-la nga 'an s̄ingatsja-nò kjoatixoma nga jñò kotixomaà koni s'ín kisingsatsja-na Nainá xi Na'èn-na,

³⁰ mé-ne jñò, ya kichioò tikoá s'ioo ya it'aà ímixa-na ñánda tihotixoma, tikoá ya kitsajnasòn íxile ts'e kjoatixoma nga jñò, kíndaàjiln-là xita xi tejò tje-la ts'e naxandá Israel.

'Én xi kiichja Jesús nga jè Pedro kjó'mat'in

(Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

31 Kiìchja-ìsa Na'èn-ná, kitsò:

—Simón, Simón, jè xit̩a neíi kisijé'nde nga mejèn-la 'ńó skót'aà-nò. K'e nga skót'aà-nò, yaá jcha-la yá-né xi ndaà k̩o xi mìkiì ndaà, koni s'ín nìk̩o trigo nga matsjeè.

32 'Tanga 'an, tsibìtsi'batjì-lè mé-ne nga mì jchij̩at'aà-lè nga mokjeiín-lè xi ìt'aà ts'an. K'e nga jye s̩ikátjifaya-ne xi ìt'aà ts'an, t̩is̩ikoii xinguii nga kixi k̩itsajna.

33 Simón kitsò:

—Na'èn, t̩ijn̩andaà-ná nga k̩j̩k̩o-lè nas'ín ndayá k'oín, nas'ín skanda k̩iyáko-lè.

34 Jesús kitsò-la:

—Ngaji Pedro, k'oaá xan-lè, ì'ndeì, jàn k'a k'oa sí nga mìkiì yaxkon-ná k'e nga t̩ik̩j'eè kjindáya kóxtí.

K'e nga jye kjòchraña nàchrjein nga k'oi-la kjo'in Jesús

35 Jesús kiskònangui-la, kitsò-la:

—K'e nga kisikasén-nò nga tsanguió n̩ika'bió 'én-na nga mìkiì kich'à t̩on, mìkiì kich'à chijtsa, mìkiì xoxté kitsjaya, ¿mé xi kisìchjaàt'aà-nò?

Jñà xit̩a kitsò:

—Nimé-jèn.

36 K'eé kitsò-la:

—Ì'ndeì, jè xi t̩j̩n-la chijtsa t̩on, kàtakjoé; t̩ikoa jè xi t̩j̩n-la na'ya kàtakjoé; k̩o jè xi tsj̩n-la k̩ich̩a ndojò, kàtatij̩na nàchrokis̩n-la koa kàtatse k̩ich̩a-la.

37 K'oaá xán-nò nga t̩j̩nè-la nga k̩itas̩n koni s'ín tíchja Xoj̩on xi t̩j̩t'aà 'Én Tsjeè-la Nainá xi ìt'aà ts'an nga tsò: “K'oaá s'ín skoe-ikon koni jngoò xit̩a xi mìkiì ndaà s'ín.” Koni s'ín tíchja 'Én Tsjeè-la Nainá xi ìt'aà ts'an, k̩itas̩n yije-né.

38 Jñà x̄ita-là kitsò:

—Na'èn, kjiòò jò-najen k̄icha ndojò ijndé.

Jè Jesús kitsò:

—Kàtje kjoa.

*K'e nga jè Jesús tsibítsi'ba ya nindoò Yá Olivo
(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42)*

39 Jesús kii nga kiichjat'aà-là Nainá ya ñánda 'mì nindoò Yá Olivo koni s'ín s'ín kjit'aà; ikjoàn kiitjingui x̄ita xi kota'yàt'aà-là.

40 K'e nga ijchò i'nde jè, kitsò-là x̄ita-là:

—Tìtsi'ba-là Nainá mé-ne nga mì jé skajñoò.

41 K'eé tsasit'aà xìn chiba-là koni kji saté jngoò ndajo k'e jngoò x̄ita osén. Tsasèn-xkò'nchi, ikjoàn kiichjat'aà-là Nainá.

42 Kitsò:

—Na'èn, tsà mejèn-lè, chjaàxìn-ná kjo'in jè; tanga mìtsà jè k̄itasòn 'én-na, jè k̄atabitasòn tsiji.

43 K'e nga tíchjat'aà-là Nainá tsatsejèn jngoò àkjale-là Nainá xi inchrobà-ne ngajmii nga kits-jaà-isa-là nga'ño.

44 Nga tse kjo'in tískjeiín inima-là, isaá 'ño kiichjat'aà-là Nainá; chiba-là kitjoòndá-né, jè ndátsjèya-là xi chixòt'aà nangui, jni kjoàn.

45 K'e nga jye kiichjat'aà-là Nainá, kii ijngoò k'a-ne ñánda títsajna x̄ita xi kota'yàt'aà-là. Tanga k'e nga ijchò, jyeé kjiyijòfè, koi kjoa-là nga 'ño 'on ma-là inima-là.

46 Kitsò-là:

—¿Mé-ne titsayijòfè-nò? Tísítjeen, tìtsi'ba-là Nainá mé-ne nga mì jé skajñoò.

*Kii komà k'e nga kindobà'ńó Jesús
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan
18:2-11)*

⁴⁷ Tákó t̄ik'eé t̄ichja-isa Jesús, k̄jìn x̄ita ijchò; jè tsó'ba ítjòn Judas, xi yà ítjojiìn ts'e x̄ita-la Jesús xi tejò ma-ne. K'e nga ijchò, kii kasit'aà chraña-la Jesús nga kiskine'a.

⁴⁸ Jè Jesús kitsò-la:

—Ngaji Judas, ¿a k'oaá s'ín tà jngoò kjoa xi chine'aá ñingatsja-ná 'an xi Ki'ndí-la X̄ita xan-la yijo-na?

⁴⁹ J̄nà x̄ita-la xi i'nga, k'e nga kijtsee kjoa xi komat'in Jesús, kitsò:

—Na'èn, ¿a mejèn-lè nga kich'on-jen kicha ndojò?

⁵⁰ Jngoò x̄ita-la Jesús tsajá-la kicha ndojò jè ch̄i'nda-la no'miì ítjòn, tsatet'aà líká kixi-la.

⁵¹ K'eé kitsò Jesús:

—¡Kì k'oaá ñikoo, kàtje kjoa!

Ikjoàn tsohót'aà-la tsja líká-la; ñitoón kjòndaà-ne.

⁵² K'eé kitsò-la j̄nà x̄ita xi j'ìikjaá xi x̄ita sko-la no'miì ko x̄ita xi síkinda ingo ítjòn ko x̄ita jchinga:

—¿Mé-ne k'oas'ín kà'nè-nò nga kicha machit̄in ko yá kich'à koni tsà jngoò x̄ita chijé kòf'ìichjaà?

⁵³ Nachrjein inchijòn tsohótijnako-nò yà nditsin ingo ítjòn; ¿mé-ne nga mìkìl yà kindobà'ńó-ná? Koií kjoa-la nga jè hora jè nga j̄nò choòn, tsajòn-nò k'e nga jè x̄ita neí tíhotíxoma.

K'è nga jè Pedro mìkì tsibénójmí nga beèxkon Jesús

(Mateo 26:57-58, 69-75; Marcos 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Jesús, kitsobà'ñó x̄ita, kiikò ni'ya-la nò'mii ítjòn. Jè Pedro, tà kjiin tà kjiin tsajmeètjingui-la.

⁵⁵ Ya jngòò osen nditsin, jñà x̄ita tsibítse jngòò ni'ín, ikjoàn tsibítajna'ngui jngòò itjandi. T̄ikoa jè Pedro tsibìnjajin-la x̄ita.

⁵⁶ K'èé jngòò chjoón ch̄'nda kijtseèxkon Pedro nga t̄ijna'ngui; kiskoò'an, kitsò:

—X̄ita jè, t̄ikoaá yaá tsóhokò Jesús.

⁵⁷ Tanga jè Pedro tsoho'mat'in-né, kitsò:

—Ngaji chjoón, x̄ita jè, mìkì bexkoan.

⁵⁸ Xi komà ìjngòò tjò, ngui jngòò x̄ita kijtseèxkon Pedro, kitsò-la:

—T̄ikoaá ngaji, yaá tjaàkoi Jesús.

K'èé kitsò Pedro:

—Ngaji x̄iin, mìtsà ya tsòhokoa.

⁵⁹ Nga komà ìskan, t̄jín-la tsà jngòò hora, t̄ikoaá 'ñó okitsò ngui jngòò x̄ita:

—Kixí kjoa, x̄ita jè, yaá tsóhokò, t̄ikoaá yaá ì'nde-la Galilea.

⁶⁰ Pedro kitsò:

—Ngaji x̄iin, mìkì be mé 'én xi kò'mì-la.

T̄ik'èé-ne t̄ichja Pedro kiskindàya kóxtí.

⁶¹ Kisikátjifaya Na'èn-ná Jesús, kiskoòtsejèn-la Pedro. K'èé tsibítsejèn-la Pedro 'én xi kitsò-la Na'èn-ná Jesús nga kitsò-la: “Jàn k'a k'oa sí nga mìkì yaxkon-ná k'è nga t̄ikj'èè kjindàya kóxtí.”

⁶² Jè Pedro, k'èé itjo ni'ya, ikjoàn 'ñó jchán kiskindàya nga 'on komà-la inima-la.

*Kós'in kiichja xita xi kisìsobà-là Jesús
(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65)*

⁶³ Jñà xita xi nchisíkinda Jesús, kisìsobà-là tìkoa tsajá-là.

⁶⁴ Tsibíchjoà xkon, ikjoàn kiskònangui-là, kitsò-là:

—¡Koatìn-nájen yá xi tí'beé-lè!

⁶⁵ Kjìn kjoa tjin-isa xi kj'eí xi 'ño 'on kitsò-là.

K'e nga kiiko Jesús ñánda tjna xitaxá ítjòn ts'e xita judío

(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

⁶⁶ K'e nga kis'e isén, kjòxkóya jñà xita jchínga ts'e xita judío, xita sko-là nò'miì ko xita xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskì Moisés; kiiko Jesús ya ñánda maxkóya jñà xitaxá ítjòn; ikjoàn kiskònangui-là, kitsò-là:

⁶⁷ —Koatìn-nájen, ¿a ngaji-né xi Cristo, [xi xó kisikasén-lè Nainá], o xi majìn-né?

Jesús kitsò:

—Tsà k'oa xán-nò: “An-ná”, mìkì kòkjeiín-nò.

⁶⁸ Tsà 'an skònangui-nò, jño, mìkì kinókjoaa tìkoaá mìkì sikíjnandéí-ná.

⁶⁹ Jyeé ijchò hora-là nga 'an xi Ki'ndí-là Xita xan-là yijo-na yaá kótijnat'aà kixi-là Nainá xi 'ño tse nga'ño tjin-là.

⁷⁰ Ngats'iì xita kitsò:

—¿A ngaji-né xi Ki'ndí-là Nainá 'mì-lè?

Jesús kitsò-là:

—Jño sobà xi obixón nga 'an-ná.

⁷¹ K'eé kitsò jñà xita:

—¿Yá x̄it̄a xi mochjeén-ìs̄a-ná xi tsja 'én? Jñá sobá tits̄ana'yà-lá koni s'ín tíchj̄a-ne tso'ba.

23

K'e nga kiiko Jesús ñánda t̄jna Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Tsaší̄t̄jen ngats'ìi x̄it̄a, kiiko Jesús ñánda t̄jna Pilato.

² K'e nga ijchòkò nguixkòn Pilato, jñà x̄it̄a tsibíts'ia nga tsohóngui, kitsò:

—X̄it̄a jè, kjòtsji-najen nga kj'eíi ndiyá fiko naxandá-ná. Tsò-né nga mì xó kiì kíchj̄t̄jiá tsojmì xi ìt'aà ts'e César, x̄itaxá ítjòn ts'e Roma; t̄jkoáá tsò-né nga jè xó xi Cristo [xi xó kisìkasén-ne Nainá] nga x̄itaxá ítjòn kíjna.

³ Jè Pilato kiskònangui, kitsò-l̄a:

—¿A j̄i-né xi x̄itaxá ítjòn-l̄a jñà x̄it̄a judío?

Kitsò Jesús:

—Ngajíi xi k'oa si nga 'an-ná.

⁴ Pilato kitsò-l̄a jñà x̄it̄a sko-l̄a nò'miì kò x̄it̄a naxandá:

—Nimé jé xi matsji-na ìt'aà ts'e x̄it̄a jè.

⁵ Tanga jñà x̄it̄a, ìs̄aá 'ñó kiìchj̄a nga tsohóngui, kitsò:

—Kj'eíi s'ín okóya-l̄a x̄it̄a naxandá nga ótsji-l̄a kjoasiì. Tsibíts'ia-ne nangui Galilea, kóhokji nangui Judea, skanda j̄ Jerusalén.

K'e nga kiiko Jesús ñánda t̄jna Herodes

⁶ K'e nga kiì'nchré Pilato jè 'én xi tsò, Galilea, kiskònangui-l̄a x̄it̄a: ¿A yaá j̄'nde-l̄a?

7 K'e nga kis'enojmí-là nga ya i'nde-là, kisikasén-là jè xítà xi tíjna xítaxá ítjòn Galilea xi 'mì Herodes; jñà nàchrjein koi, tìkoáá ján tíjna naxandá Jerusalén.

8 Herodes, k'e nga kijtseèxkon Jesús, 'ñó tsja komà-là nga kjòtseé mejèn-là nga skoexkon, nga jyeé kjìn kjoa kii'nchré xi it'aà ts'e. Mejèn-là skoe jngoò kjojkón xi s'ín.

9 Kjìn skoya kjoa kiskònangui-là, tanga jè Jesús, nijngoò 'én kiichja.

10 Tìkoáá yaá títsajna jñà xítà sko-là no'miì kò xítà xi okóya kjotíxoma-là Nainá xi kiskii Moisés nga 'ñó nchihóngui.

11 Jè Herodes kò soldado-là tsachrjekàngui-né; kisikákjá nikje xi 'ñó ndaà kjoàn koni ts'e xítaxá ítjòn nga kisísobà-là; ikjoàn kisikasén ijngoò k'a-là jè Pilato.

12 Nàchrjein jè, tsajoóndaà-ne jè Pilato kò Herodes; k'e nga sa ítjòn, kondraá títsajna-là xíkjin.

K'e nga kitjoònè kjoa Jesús nga kiyá

(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

13 Pilato tsibíxkóya jñà xítà sko-là no'miì kò jñà xítaxá, ngats'ìi xítà naxandá,

14 kitsò-là:

—Jñò, kinikasén-ná xítà jè nga onguioò; bixón-nó nga kjoasii ótsji-là xítà naxandá; tanga 'an, kiskònanguií-là nga nguixkoòn; ngats'ìi 'én xi 'bioò, nímé jé sakó-na it'aà ts'e.

15 Tìkoáá jè Herodes, kisikasén ijngoò k'a-na xítà jè nga nímé jé kisakòt'aà-là. Tsjin-là jé nga kiyá.

16 Tsjaà-là kjo'in, ikjoàn siikíjnandeíí-na.

17 K'oaá s'ín tjinè-la, k'e nga bitjo s'eí Paxko, bijnandeí jngò xita xi ndayá títsajna'ya.

18 Tanga jña xita naxandá, tà jngò jtaá kii ngats'iì, kitsò:

—¡Kàtiyaà Jesús; tikíjnandeí-nájen Barrabás!

19 Barrabás, ndayá tíjna koií kjoa-la nga xita naxandá Jerusalén kisikjaán-kjoò tikoá xita kisik'en jngò.

20 Pilato, mejèn-la nga sikkíjnandeí Jesús; ijngò k'a kiichja-la xita naxandá.

21 Tanga jña xita naxandá, isaá 'ño kiichja, kitsò:

—¡Tjat'aà krò! ¡Tjat'aà krò!

22 Xi ma-ne jàn k'a kitsò-la xita naxandá:

—¿Mé jé xi tsohótsji, mé-ne kiyá-ne? 'An, nimé jé sakó-na xi it'aà ts'e nga kiyá. Tikoáá-ne tsjaà-la kjo'in, ikjoàn sikkíjnandeí-na.

23 Siì kis'iìn xita, 'ño kiichja nga mejèn-la krò sit'aà Jesús. Koií kjoa-la nga 'ño chja xita naxandá ko xita sko-la no'miì, kisikijne nga kisikitasòn Pilato.

24 Jè Pilato kitsjaà okixi nga kàtitasòn koni s'ín síjé xita naxandá.

25 Kisikíjnandeí Barrabás, xita xi xó k'oas'ín kisijé-ne naxandá xi tíjna'ya ndayá nga kjoasii tsohótsji koá xita kisik'en. Ikjoàn kisíngatsja Jesús nga k'oas'ín kàtasíko koni s'ín mejèn-la.

K'e nga kisit'aà krò Jesús

(Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Juan 19:17-27)

26 K'e nga kiìko Jesús nga kii sík'en it'aà krò, kit-sobà'ño jngò xita xi tínchrobá-ne rancho-la xi 'mì

Simón xi ya i'nde-la ñánda 'mì Cirene; jè kisik'ajen krò nga kiitjinguiko-la Jesús.

²⁷ Kjin xita naxandá tjingui-la, tikoáá kjin íchjín tjingui-la xi kjindáyakeé nga mahimakeé kjoa xi tímat'in Jesús.

²⁸ Jesús, kisikátji, kiskoòtsejèn-la, kitsò:

—Íchjín xi Jerusalén tsajòn, kì 'an chihindáyachaà-ná, chihindáyachaà yijo-nò kò ts'e ixti-nò.

²⁹ Kijchò nachrjein k'e nga tse kjo'in s'e nga kitso xita: “Mé tà ndaà-la jña íchjín xi 'ndi, xi tsjìn-la ixti, xi mìkì ki'ndí tsi'beé, xi mì ixti kisikaki nga isaá chiba sùkájno.”

³⁰ Ikjoàn kojìts'ia nga kitso-la nindoò: “iKàtakaànè-najen!” K'oa tì kitso-la chrjangui-la nindoò: “iTijtsa'nde-nájen!”

³¹ An, koni jngoò yá xkoén, tanga 'ñó ch'o síko-na xita; jño xi xita Jerusalén tsajòn, isaá tà 'ñó ch'o sùiko-nò xita koni jña yá kixì.

³² Tikoá kiiko jò xita xi tse jé tjín-la nga tikoá krò kiját'aà.

³³ K'e nga ijchòko ya i'nde ñánda 'mì I'nde Sko Mik'en, tsasíjnat'aà krò Jesús kò xita xi jò ma-ne, jña xi tse jé tjín-la; jngoò, tsasíjnat'aà nga kixi-la koa jngoò, tsasíjnat'aà nga ngaskón-la.

³⁴ K'eé kitsò Jesús:

—Na'èn, tijchàat'aà-la; mìkì beè mé kjoa xi s'ín.

Ikjoàn jña soldado kisiskáko nikje-la Jesús nga kisika'bí-la xíjín yá ts'e koma.

³⁵ Jña xita naxandá nchikotsejèn-la; tikoá jña xitaxá ítjòn nchisísobà-la, nchitsò:

—Xita xi kjeíí tsachrjetjì kjo'in; tsà kixi kjoa nga jè xi Cristo xi xó k'oas'ín jaàjiin-ne Nainá, kàtsachrjetjì kjo'in yijo-la.

³⁶ Tìkoaá jñà soldado kisìsobà-la Jesús. Ijchò kinchat'aà chrañà-la; kitsjaà-la nandá vinagre nga sikkil.

³⁷ Kitsò-la:

—iTsà ji-né xi xitaxá ítjòn-la xita judío, tikíjñandeíí yijo-lè!

³⁸ Tìkoaá tjit'aàsòn-la skò krò xi 'én griego, 'én latín, kò 'én hebreo xi tsò: “Jè jèe xi Xitaxá ítjòn-la xita judío.”

³⁹ Jñà xita xi tse jé tjín-la xi tìkoaá ya tjoónguit'aà krò, jngoò xi 'ñó nga kiichjako Jesús, kitsò-la:

—iTsà ji-né xi Cristo [xi xó kisikasén-lè Nainá], tikíjñandeíí yijo-lè tìkoaá tikítsajñandeíí-nájen!

⁴⁰ Jè xita xi ijngoò tsohótiko xíkjin, kitsò-la:

—¿A mì tsakjoòn-la Nainá nga ngàsòn kjo'in titsanìkjaán?

⁴¹ Xi okixi, jñá ok'ín-ná nga sikjaán kjo'in nga kichjiá jé-ná, koi kjoa-la nga 'ñó ch'o ki'né; tanga jè xita jè, nimé xi ch'o kis'iin.

⁴² K'eé kitsò-la Jesús:

—Tikítsjeèn-ná k'e nga jye kíts'ji nga kotixomai.

⁴³ K'eé kitsò Jesús:

—Okixijí xi xan-lè; i'ndeí, ján kijnako-ná ngajmii ya i'nde ñánda 'ñó ndaà choòn.

K'e nga k'en Jesús

(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

⁴⁴ K'e nga ijchò nchisen, kòjñò nga tíjtsa isò'nde skanda xi jàn nga nguixòn.

45 Jè ts'oi, kòjñò, koà jè nikje xi tjo'hóya jngohosen ingo ítjòn, jòya komà nga kixojndà.

46 Jesús 'ñó kiìchja, kitsò:

— ¡Na'èn, ndseiì bíjnaya inima-na!

K'e nga jye okitsò, k'en.

47 Jè xita sko-la soldado, k'e nga kijtseè kjoa koi koni s'ín komà, kijtseèxkón Nainá, kitsò:

— Kixíí kjoa, xita jè, xita kixi-né.

48 Ngats'ìì xita xi chixoña nga nchikotsejèn, k'e nga jye kijtseè kjoa xi komà, kiì-ne ni'ya-la; kisijts'ììn-sòn inima-la nga 'ñó tse kjoaba kis'ejiìn inima-la.

49 Ngats'ìì xita xi beèxkon Jesús ko íchjín xi inchrobà-tjingui-la skanda ján Galilea, kjììn jncha-ne nga nchikotsejèn-la.

K'e nga kisihiììn Jesús

(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

50 Tíjna jngoò xita xi 'mì José xi 'ñó ndaà xita, tíkooá xita kixi-né. Yaá i'nde-la ñánda 'mì Ari-matea, jngoò na_xandá xi chja-ne Judea. Tíkooá xá ítjòn tjín-la ts'e xita judío.

51 Jè José, tíkooá tíkooá-la nga mejèn-la skoe kó s'ín otíxoma Nainá; mikiì tíjngoò-ikon koni s'ín tsajoóya-ne xitaxá xíkjín koni s'ín kisikò Jesús.

52 Kiìkon Pilato; kiì síjé'nde-la nga kjinchrobàko yijo-la Jesús.

53 Kiskónájen-t'aà krò; kisikájté jngoò nikje lino chroba. Ikjoàn kiì kíhiììn. Kiskinìs'en-ngui jngoò ngajo mik'en ñánda nga xó k'oas'ín kitáx'a-ne na_xi. I'nde jè, ni saá jngoò mik'en sihiììn.

⁵⁴ Nachrjein jè, víspera-la s'eí Paxko-né; jye kjomeè bijchó hora nga kots'ia jè nachrjein nikjáya.

⁵⁵ Jñà íchjín xi tjiko kóni nga inchrobà-ne Galilea, kiitjinguí-la; kijtseèxkon ngajo mik'en kó s'ín kisi-jna yijo-la Jesús.

⁵⁶ K'e nga j'ì-ne ni'ya-la tsibítsajnándaà xkiì xi 'ñó ndaà jne kò xkiì na'yo. Ikjoàn kisikjáya íchjín jè nachrjein nikjáya, koni s'ín tíchja kjotíxoma.

24

Mé xi komà k'e nga jaáya-la Jesús

(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

¹ Jè nachrjein nga tàts'en xomàna, 'ñó tajñòya kii jñà íchjín ya ngajo mik'en ñánda kisihjiìn Jesús nga kiiko xkiì jne xi tsibítsajnándaà nga kiixten-jno yijo-la Jesús; tikoà kjihjtako íchjín xi k'ejí.

² K'e nga ijchò, kijtseè jè ndajo xi tíchjoàjto-la ngajo mik'en, xìn kijna.

³ K'e nga jahas'en-ngui ngajo mì tì kii kjòtsji-la yijo-la Na'èn-ná Jesús.

⁴ K'e nga nchisíkájno íchjín koi, tà nitoón chinchat'aà jò-la xita x'in xi íkjá nikje xi ote ni'in kjoàn.

⁵ Íchjín koi, tà kitsakjòn-la; chinchá-ñiat'aà nan-gui. K'ee kitsò jñà xita x'in xi jò ma-ne:

—¿Mé-ne i binchaàtsjijiìn-là mik'en jè xita xi tíjnakon?

⁶ Mì tì yá tjín-ne ijndé, jyeé kòfaáya-la. Tikítsjeèn koni s'ín kitsò-nò k'e nga tisa tsibijna Galilea,

⁷ nga kitsò: “Mochjeén-né nga jè Ki'ndí-la Xita, jñà kongatsja xita jé nga koòt'aà krò tanga k'e nga kijchò jàn nachrjein kjoáya-la.”

8 Jñà íchjín koi, k'eé tsibítsjeèn-là koni s'ín kitsò Jesús.

9 K'e nga j'ì-ne nga kii katsejèn-là ngajo mik'en, tsibénojímí-là jñà xitá xi tsibíxáya-là xi tejngoò ma-ne ko xitá xi i'nga.

10 Jñà íchjín koi, jè xi 'mì María Magdalena, Juana, María xi nea-là ma-ne Jacobo ko xi kj'eíí íchjín-isa; jñà xi ijchòko 'én nga tsibénojímí-là jñà xitá xi tsibíxáya-là.

11 Tanga jñà xitá-là Jesús, xi kjoa niton, tà kjoaská komà-là; mìkì kòkjeín-là 'én xi tsibénojímí-là jñà íchjín.

12 Tanga jè Pedro, tsangachikon, kii katsejèn-là ngajo mik'en; k'e nga kiskoòtsejèn-s'en ngajo, kijtseè nga tà jñà kjioò nikje xi kisìjtéjìn Jesús. Ìkjoàn kii-ne ni'ya-là; tà kjòxkón-là kjoa xi komà.

Ndiyá Emaús
(*Marcos 16:12-13*)

13 Tijè-ne nachrjein, jò xitá xi kota'yàt'aà-là Jesús nchifì jngoò naxandá xi 'mì Emaús, xi tjín-là tsà tejngoò kilómetro skanda ján Jerusalén.

14 Nga nchifì ya ndiyá, koií nchijoóya-ne ngats'ìi kjoa xi komà.

15 Nga nchijoónojímí tikoá nchikjòngui-là xíkjín ijchòtjngui chraña-là xi tijè-ne Jesús xi taña tsobáhijtako.

16 Tanga jñà, k'oaá komà-là koni tsà tíchjoà xkon, mìkì kijtseèxkon.

17 Jesús kiskòngui-là, kitsò-là:

—¿Mé 'én xi ondaà chibàya-nò nga tjaàya ndiyá?
¿Mé-ne ba tjín-nò?

18 K'eé kùichjā Cleofas, kitsò:

—Ngats'iì xita naxandá Jerusalén, tà jì tà jn-goò-lè xi mìkìì tíjìin-lè jè kjoa xi komà ján Jerusalén, jñà nàchrjein xi tsato.

¹⁹ Jesús kitsò:

—¿Mé kjoa-ne?

Jñà xita koi kitsò-la:

—Kjoa ts'e Jesús xi Nazaret i'nde-la, jè xi kiìchja ngajo-la Nainá; kis'eé-la nga'ñó, ma yijeé-la nita mé kjoa-ne, nita mé 'én-ne nga nguixkon Nainá, nguixkon ngats'iì xita naxandá.

²⁰ Xita sko-la no'miì, ko xitaxá tsajen, kisìngatsja xita Romano nga kisìk'en, tsohót'aà krò.

²¹ Ngajen, titsachiñá-lajen, bixón-nájen tsà jè Mesías xi sikkítsajnadejí-ne xita naxandá Israel. Tanga i'ndeji, jyeé tjín-la jàn nàchrjein nga k'oas'ín komà kjoa koi.

²² Tikoáá tjín i'nga íchjín xi títsajnajìin-najen, xi tajñóya kòfi katsejèn-la jè ngajo mik'en. K'e nga kòf'i-ne kàbincháxkón-najen nga kàbénojmi-najen

²³ nga mì xó kii kàsakó-la yijo-la Jesús; tikoá kàbeèxkon xó àkjale xi kàtsò-xó-la: Jesús tíjnakon-né.

²⁴ K'eé kòfi i'nga xita xingui-jen xi kòfi katsejèn-la ngajo mik'en, k'oaá tis'ín kàbeèxkon koni s'ín kàtsò jñà íchjín tanga jè Jesús, mì xó kii kòbeè.

²⁵ K'eé kitsò Jesús:

—¡Mé tà tòndo-nò tikoá mé tà tájaajìin tjín inima-nò nga mìkìì ndaà mokjeiín-nò kjoa xi kitsò jñà xita xi kiìchja ngajo-la Nainá!

²⁶ ¿A mìtsà tíjìin-nò? K'oaá s'ín tjínè-la Cristo, [xita xi xó kisìkasén-ne Nainá], nga ítjòn sikkjeiín kjo'in, ikjoàn kjoahas'en ngajmiì ñánda jeya kíjna.

27 Tsibénojmíya-la kó tsòya-ne koni s'ín tíchja ngats'ì Xojon-la Nainá it'aà ts'e Cristo. Tsibíts'iaako-ne xojon xi kiskii Moisés; ikjoàn tsibénojmíya-la ngats'ì xojon xi kiskii jñà xita xi kiichja ngajo-la Nainá.

28 K'e nga ijchò ya naxandá ñánda nchifi xita koi, Jesús, k'oáa kis'ìin koni tsà isa kjìin tífi.

29 Tanga jñà xita koi, kjo'ño kis'ìin-la nga kisikíjna; kitsò-la:

—Tijnako-nájen; jyeé kjòhoxòn, jye kiskaàtji ts'oi.

Jè Jesús, kòkjeiín-la; jahas'en ni'ya; tsibìjnako.

30 K'e nga jye títsajnat'aà ímixa, kiskoé inchrajín, kitsjaà-la kjondaà Nainá, kisìxkoaya, ikjoàn kitsjaà-la jñà xita.

31 K'ée kitáx'a xkon; kijtseèxkon nga jè Jesús; tanga jè Jesús, tà kichijà-né nga nguixkon xita koi.

32 K'ée kitsò-la xíkjin:

—Koií-la kjoa-la nga ndaà kòmatsja-la inima-ná k'e nga tíhókonojmí-ná ya iya ndiyá nga tíbénojmí-ná kjoa ts'e Xojon-la Nainá.

33 Mì tì kiì kiskoòña-ne, kisìkátji nitoón-ne nga kiì-ne Jerusalén; ijchò ijngoò k'a-ne jngoò ni'ya ñánda títsajnajtín xíkjin xi tejngoò ma-ne ko xita xi kj'ejí-isa.

34 Jñà xita xi tejngoò ma-ne kitsò-la xíkjin:

—Kixíi kjoa, jyeé kòfaáya-la Na'èn-ná Jesús; jyeé kòbeèxkon Simón.

35 K'ée tsibénojmí jñà xita xi jò ma-ne kó s'ín komàt'in ya iya ndiyá koá kó s'ín komà nga kijtseèxkon Jesús k'e nga kisìxkoaya inchrajín.

K'e nga jè Jesús tsatsejèn-jiìn osen ñánda títsajna xita xi kota'yà'aà-la

(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23)

³⁶ Tákó tìk'eé nchichja-ìsa nga nchibénojímí-la xíkjín kjoa koi, nga tsasìjnajiìn osen-la Jesús; kisìhixat'aà, kitsò-la:

—Nainá, 'nchán kàtasíkítsajna-nò.

³⁷ Jñà xita koi, tsí ndaà kitsakjòn, koa tsí ndaà kisinchaàxkón; k'e nga kijtsee, komà-la tsà tà inima-la mik'en-né.

³⁸ Tanga Jesús kitsò-la:

—¿Mé tà ndaà tsakjoòn-nò? ¿Mé-ne k'oa tsò-ne kjohítsjeèn xi bitjojiìn inima-nò?

³⁹ Chítsejèn-là ndsaa ko ndsokoaà. 'An-ná. Tjat'aà-ná ndsaa koa chítsejèn-ná. Jngò xita xi tà inima, tsjìn-la yijo, tìkoaá tsjìn-la nindaà, tanga 'an, tjín-na koni s'ín tìtsa'yaà-ná.

⁴⁰ K'e nga jye okitsò-la, tsakó-la tsja ko ndsoko.

⁴¹ Tanga jñà xita-la mìkì xátí kòkjeiín-la nga tsja komà-la tìkoa kisinchaàxkón nga kijtseeèxkon Jesús; k'eé kiskònangui Jesús, kitsò-la:

—¿A tjín chiba-nò tsojmì xi ma chine?

⁴² Kitsjaà ìtsé-la tìn xi jye kichjàn, ko tsjén-la cho cera.

⁴³ Jesús kiskoé, ìkjoàn kiskine nga nguixkon jñà xita-la.

⁴⁴ K'eé kitsò-la jñà xita-la:

—Jñà kjoa xi komà'tian, jñà-né xi tsibenojmí-nò k'e nga tisa tsohótijnako-nò. K'oaá s'ín kixan-nò nga kítasòn yije-né koni s'ín tíchja xojon it'aà ts'an, jè kjotíxoma-la Nainá xi kiskì Moisés ko ts'e xita xi kiichja ngajo-la Nainá ko xi tjít'aà libro ts'e Salmo.

45 K'eé kisìkichiya-la kjo'hítsjeèn-la mé-ne nga kàtjahas'en-jìin-la koni s'ín tíchja Xojon xi tít'aà 'Én Tsjeè-la Nainá.

46 Kitsò-la:

—K'oaá s'ín tíchja Xojon-la Nainá nga tsò nga 'an xi Cristo, [xi xó kisìkasén-na Nainá], k'oaá s'ín tìjè-ne nga kiyá; tanga k'e nga kijchò ján nachrjein, kjoaáya-na it'aà ts'e kjoa biyaà.

47 Xi it'aà ts'an, Nainá sùjchàat'aà-la jé-la xita k'e nga sùkájno jé-la nga mì tì jé kohótsji-ne. Jè 'én koi, mochjeén-né nga kinókjoayajìin yije-la xita mats'iaako-ne Jerusalén kó nga títtsa isò'nde.

48 Jñò kénojmió kjoa kixi koni s'ín komà.

49 'An sikasén-nò jè kjojò xi tsjá Nà'èn-na koni s'ín kitsjaà tso'ba. Tanga jñò, ii tìtsajna naxandá Jerusalén skanda k'e nga tjoé-nò nga'ño-la Nainá xi nchrobá-ne ngajmì.

K'e nga kùmjìn ngajmì Jesús

(Marcos 16:19-20)

50 K'eé kiiko xita-la skanda ján naxandá Beta-nia. Kiskimì'nga tsja nga kisjèt'aà-la Nainá nga kàtasíchikon-t'in jña xita koi.

51 K'e nga tísjèt'aà-la, kitjámì'nga nga kiì-ne ngajmì.

52 Jña xita-la, k'e nga jye chincha-xkó'nchit'aà-la nga jeya kisikìjna Jesús, kiì-ne Jerusalén; 'ño tsja kis'e-la.

53 Nachrjein inchiòn tsibìtsajnaya ingo ítjòn nga kitsjaà-la kjondaà Nainá tìkoajeya kisikìjna.

Mazatec, San Jerónimo Tecóatl
New Testament in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl
Mazateco de S Jeronimo Tecoatl; maa
(MX:maa:Mazatec, San Jerónimo Tecóatl)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Contributor: Bible League International

Mazateco, San Jerónimo Tecóatl [maa], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazatec, San Jerónimo Tecóatl

© 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 May 2025 from source files dated 10 May 2025

9f778253-d34e-5037-af35-7bca16479aa0